

CISALPINA
GESTIONI S.p.A.

investicijski skladi

pri

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

SREDA, 11. OKTOBRA 1995

Spet
so jih
zakonito
ogoljufali

SERGIJ PREMUR

Italija prav gotovo ni »policijska država«, kot trdi Silvio Berlusconi. Je morda »zibelka prava«, kot trdijo italijanski juristi, ki iščejo izvor sodobne italijanske pravne ureditve v strogem in jasnem rimskem pravu? Tudi to prav gotovo ni res: rimski zakoni so vir pragmatičnega in učinkovitega anglosaškega pravnega postopka. Iz skoro dvesto let oddaljene rimske zibelke pa se je v Italiji razvil »pravni monstrum«, ki je naslednik zapletenega in zavozlana kodeksa bizantinskega cesarstva.

Preveč zakonov - noben zakon. V Italiji odobrijo vsako leto več zakonov, kot v vseh ostalih državah Evropske unije skupaj. V taki zmedbi se zgodi tudi, da je na podlagi vladnega dekreta prejšnji mesec zapadel rok za vlaganje tožb proti Inpsu, ki ni izplačal milijonu upokojujencev tega, kar bi jim moral izplačati na podlagi veljavnih zakonov. Inps bo tako prihranil nekaj desetstisoč milijard lir, kar nedvomno daje kisika obubožanim državnim blagajnam. Če bi se izkazalo, da je res tako, bi to bil ponoven dokaz, da velja pravilo kolesarjev, ki potiskajo navzdol in popuščajo navzgor: račune morajo vedno plačati revnejši, podrejeni in šibki sloji. Če ne drugače, tudi z legalizirano goljufijo.

Izkazalo pa bi se tudi, da zakonska določila včasih veljajo, včasih pa ne (pri tem pomislimo tudi na to, kar se v zadnjih casih dogaja z našo solo...). Ne živimo v »policijski državi«, pač pa v državi, v kateri žal ne moremo zaupati pravici. Civilna tožba se največkrat tako vleče, da mine deset let in se zaključijo zaradi zapadlosti legalnega roka; če pa se zaključijo kako leto prej, je večinaoma že splahnel konkretni interes, zaradi katerega je nastala tožba. Živimo v državi, torej, v kateri velja neapeljsko načelo »kdor je dal, je dal, kdor je dobil, je dobil in pozabimo na preteklost...«

Kaka »zibelka pravice«! Pa še zaključno vprašanje: zakaj niso sindikati upokojujencev pravočasno zagnali vik in krik, so mar ostareli družbeno tako obrobni, da niso vredni največje pozornosti?

Dobitnik ameriški ekonomist Lucas

STOCKHOLM - Letošnji dobitnik Nobelove nagrade za ekonomijo je 58-letni ameriski ekonomist Robert E. Lucas Junior. Prestižno nagrado je prejel, »ker je razvil in v prakso uvedel hipotezo "racionalnih pričakovanj" in s tem spremenil makrogospodarsko analizo in poglobil znanje o gospodarski politiki«. Lucas je v bistvu kvantificiral postavko vpliva, ki jih imajo na inflacijo pričakovanja družin, podjetij in organizacij.

Na 15. strani

DSL: Slovenska manjšina potrebuje korenit zasuk

TRST - Slovenska manjšina prevečkrat išče vzroke hude krize, ki jo preživlja, v Rimu ali v Ljubljani, medtem ko noče pogledati v svojo sredino. Nekateri vzroki za nemoč manjšine so v narodnostni skupnosti sami. Dokler ne bo sposobna pogledati resnici v oči in izbrati primerno politično strategijo, ne bo manjšina do-

segla svojih ciljev. Potreben je skratka korenit zasuk zacensi pri manjšinske-mu predstavnstvu, ki je za današnje razmere povsem neustrezno.

Takšna stalnica so prevladala na skupščini slovenske komponente Demokratske stranke levice v domu Brdina na Opčinah, na katerem je imel uvodno poročilo Milos Budin.

Na 5. strani

ENOTNO PREDSTAVNIŠTVO

Na obisku pri evropskem parlamentu v Strasbourgu

STRASBOURG - Slovenska manjšina se je včeraj že drugič v razmeroma kratkem času predstavila evropskim institucijam in opozorila na celo vrsto svojih se neresenih problemov.

Skupno predstavništvo se je najprej sestalo z delegacijo mešane skupine evropskega parlamenta, ki je zadolžena za vprašanje manjšin. Slovenska delegacija jim je izročila spomenico, ki opisuje sedanje stanje in zahteve slovenske manjšine. Pomenljivo je, da se srečanja ni udeležil noben italijanski poslanec,

bili pa so prisotni poslanci manjšin, ki so pokazali globoko poznavanje manjšinskih vprašanj in zanimanje za probleme slovenske manjšine v Italiji.

Skupno predstavništvo je ob tej priložnosti obiskalo tudi Svet Evrope, kjer so se njegovi člani pogovarjali s predsednikom oddelka za človekove pravice.

S potekom pogovorov je skupno predstavništvo seznanilo tudi italijanskega veleposlanika pri Sv etu Evrope in odpravnika poslov slovenskega predstavnika.

Na 3. strani

BIH / BUTROS GALI ZAMENJAL AKASIJA

Ugledna žrtev nemoči OZN

NEW YORK, SARAJEVO - Generalni sekretar Združenih narodov Butros Gali je včeraj zamenjal svojega posebnega odposlanca za nekdanjo Jugoslavijo Jasusija Akasija. Zacasni posebni odposlanec za to območje in tudi za odnose s Severnoatlantsko zvezo bo odslej sedanji podsekretar za mirovne operacije OZN, Ganec Kofi Annan. Akasi bo v New Yorku opravljal naloge visjega svetovca Butrosa Galija.

Včeraj zvečer so se na sarajevskem letališču sesli predstavniki sprtih strani in ZN, da bi se dokončno dogovorili o napovedani ustavitvi spopadov, ki naj bi začela veljati danes opolnoci. Predstavniki bosansko-hercegovske vlade so se pred sestankom izrazili dvom, da bo ustavitev spopadov začela veljati že v prihodnjih 24 urah. Do zaključka naše redakcije izidi pogovorov se niso bili znani.

Na 17. strani

Z Dialogi se Trst veže z zaledjem in odpira sodobnemu svetu

TRST - Dialogi z umetnostjo srednjevzhodne Evrope ponujajo Trstu možnost, da postane stičišče sodobnih kulturnih tokov in se vključi v sodobno dogajanje. Tako so člani odbora Trieste Contemporanea na včerajšnji novinarski konferenci utemeljevali pomen ambicioznega projekta. V konkretnem se bo v ok-

viru Dialogov, ki se bodo začeli v četrtek, 19. oktobra z nastopom simfoničnega orkestra radiotelevizije Slovenija, zvrstilo veliko zanimivih prireditev v znamenju sodobne ustvarjalnosti in poudarjanja. Projekt je finančno podprla tržaska Trgovinska zbornica.

Na 8. strani

Predsednik Dini predlaga sedem reform, ki bi okrepile bodoče vlade

WASHINGTON - Predsednik italijanske vlade Lamberto Dini je včeraj v Washingtonu nakazal sedem v krajšem roku izvedljivih reform, ki bi v pričakovanju korenitejših ustavnih reform pospešile prehod iz prve v drugo republiko.

Dini svetuje utrditev sedanjega vecinskega volilnega sistema, reformo dvodobnega parlamenta, uvedbo konstruktivne nezaupnice v nemškem slogu, večjo tezo in vlogo za predsednika vlade, jasne ustavne mejnike za proračunski postopek, večje pristojnosti vlade pri urejevanju in reformi javne uprave, večjo deželno avtonomijo z dodatnimi injekcijami »davčnega federalizma«. Seveda je Dini poudaril, da teh reform ne bo izvedla njegova sedanja vlada.

Na 2. strani

LEVA SREDINA

Razhajanje ob primeru ministra Mancusa

RIM - Predsednik vlade Lamberto Dini bi zelel, da bi o nezaupnici pravosodnemu ministru Filippu Mancusu senat razpravljaj po zaključku proračunske razprave. Tako je poudaril včeraj v Washingtonu. Dini je dejal, da ustava priznava pravosodnemu ministru možnost avtonomnih pobud, spomnil pa je, da ga zavezuje tudi h kolektivnemu odločanju. In tega aspekta bi Mancuso ne smel prezreti.

Tudi Ljudska stranka je zaskrbljena, ker meni, da bi prehitra razprava o nezaupnici lahko osibila vlado in ogrozila finančni zakon. Toda ostale sile niso istega mnenja. »Brez spornega ministra bo vlada močnejša,« je menil progresist Salvi in potrdil, da je treba problem Mancusa rešiti cimprej.

Na 2. strani

V Trstu »italijanske« slovenske šole

TRST - Na tržaskem solskem skrbništvu so slovenske šole bolj »italijanske« od italijanskih. Tako je razbrati iz napison na vratih nekdanjega urada za slovenske osnovne šole in urada za srednje šole. Urad za slovenske osnovne šole je postal nekakšna »depandansa« italijanskega urada. Slovenske učiteljice, do deljene knjigovodstvu, opravljajo le 20% dela za »zadeve slovenskih sol«.

Na 6. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Jana Kosmač praporščak dela

Jana Kosmač odličnjaki na trgovskega zavoda Z. Zoi-sa, doma iz Zabrezca, je bila imenovana za praporščaka dela.

Stran 6

Ilegalni izvoz avtomobilov

Goriska policija je aretirala osem oseb in onespobila tolpo, ki je preprodajala na vzhod ukradene luskuzne avtomobile.

Stran 11

Afera z Gemino udarec za borzo

Preiskava v holdingu je povzročila nov padec borznega indeksa v Milanu, kjer so delnice Gemine izgubile 9%.

Stran 12

Slovenska zgodovina za Italijane

Na današnjem, drugem srečanju iz niza Trikrat v sredo ob slovenski izvirnosti, ki ga prireja Skupina 85, bodo predstavili publikacije o zgodovini Slovencev.

Stran 13

Gari Kasparov ostaja prvak

Ruski sahist Gari Kasparov je z remijem v 17. partiji dvoboja z Indijcem Anandom za naslov svetovnega prvaka poklicne sahovske organizacije PCA že zbral deset točk in tako ohranil svetovni naslov.

Stran 23

WASHINGTON / AMERIŠKIM ZUNANJEPOLITIČNIM IZVEDENCEM

Dini naštel sedem reform za »utrditev« bodočih vlad

Tega pa ne bo uresničila njegova sedanja vlada »tehtnikov«

WASHINGTON - Predsednik italijanske vlade Lamberto Dini je pred uglednim washingtonskim Council of Foreign Relations spregovoril o zgodovinskem razvoju povojne Italije, o vzrokih krize prve republike in nakazal sedem v krajšem roku izvedljivih reform, ki bi v pričakovanju korenitejših ustavnih reform pospešile prehod iz prve v drugo republiko.

Seveda je Dini poudaril, da teh reform ne bo izvedla njegova sedanja vlada, a so neodložljive, če hoče Italija ohraniti korak z ostalimi sodobnimi demokracijami. Za Dinija je teh sedem reform »izvedljivih«, ker bi z njimi omogočili italijanskim vladam uspešnejše delovanje. Kot prvo Dini svetuje utrditev sedanjega večinskega volilnega sistema, tako da bi preprečili pretirano razpršitev glasov. Kot drugo predlaga revizijo dosedanjih dvojnikov med obema zbornicama, uvedbo konstruktivne nezaupnice v nemškem slogu, ki bi predstavljala grožnjo vsem tistim, ki bi poskušali vreči vlado, ne da bi imeli jasne pojme, kdo ji bi nasledil. Dini je tudi predlagal večjo tezo in vlogo za predsednika vlade, jasne ustavne mejnike za proračunski postopek in večje pristojnosti vlade pri urejanju in reformi javne uprave. Prav tako je predsednik italijanske vlade predlagal večjo deželno avtonomijo z dodatnimi injekcijami »davčne federalizma«.

Predsednik italijanske vlade pa se ni omejil samo na bodočo terapijo. Združenje zunanje političnih izvedencev, v katerem so poleg uglednih novinarjev predstavniki washingtonske administracije in ameriških univerz, je predsednik Dini obnovil zgodovinsko pot prve republike do njene degenerativne agonije. Prav tej je posvetil se največ časa in spregovoril tudi o vlogi svoje vlade. Odločno je kot protislovno zavrnil trditve, da so v Italiji »suspendirali demokracijo«, ker ji ne naceljuje vlada politikov, temveč tehnikov.

Po mnenju Dinija se je slika Italije spremenila zaradi padca berlinskega zidu, krize lire leta 1992 in sodne preiskave čiste roke. »Korupcija je s sramoto prekrila Italijo, a njeno odkritje je bilo za navadne ljudi izvor ponosa. Ponosa zaradi hrabrosti, sposobnosti in čuta odgovornosti v preiskavah zadolženih sodnikov. Podpora in spodbuda, ki so ju sodniki prejeli od navadnih državljanov, pa je dokaz, da italijanska družba ima v sebi protitelesa za boj proti tej bolezni,« je se poudaril Dini.

Predsednik vlade je nato spregovoril o padcu Berlusconijske vlade in kako mu je predsednik Scalfaro poveril mandat za sestavo vlade. Dini ni zamolcal političnih težav, ki jih je imela njegova vlada tehnikov pri dodatnem finančnem manevru, pri reformi pokojnin in zakona o deželnih volitvah.

»V roku nekaj tednov naj bi sprejeli zakon o enakih pogojih (par condicio) med volilnimi kampanjami,« je se povedal Dini, ki je dodal, da bo s tem konec njegovega mandata in bo moral parlament odločiti, če bo tej vladi poveril nove naloge.

NOVICE

Craxi tudi »uradno« na begu

RIM - Kar je ze mesece jasno vsem Italijanom, so včeraj uradno potrdili na tako imenovanem procesu Internetto, in sicer da je bivši generalni sekretar PSI Bettino Craxi na begu. Ko je sodnik za predhodne preiskave 27. julija lani sklenil sodni postopek proti 31 osebam, je obenem ukazal, da Craxi ne sme odpotovati v tujino. Takrat pa je bil nekdanji socialistični voditelj že na varnem v svoji vili v tunizijskem Hamametu. Predsednik sodnega zbora Riccardo Morra je torej na podlagi člena 296 kazenskega postopnika, ki proglasuje na begu vsakogar, ki se izogne preventivnemu ali hišnemu priporu, proglasil Craxija za ubeznika, ker bi se moral ze lani vrniti v Italijo.

Pomicino ostane v zaporu

NEAPELJ - Sodisce za ministre je včeraj bivsemu ministru Cirinu Pomicinu zavrnilo prošnjo za osvoboditev ali za hišni pripor, ker bi lahko ponovil kazniva dejanja, ki ga bremenijo. Njegovi odvetniki so ze napovedali priziv.

Deklica »odrgnila« 100 milijonov

MONOPOLI (BARI) - Desetletna Giovanna je včeraj po roditelskem sestanku v bližnji osnovni soli stopila s starši v tobakarno. V rokah je držala 2.000 lir, »darilo« staršev, ker je bila pridna v soli. Deklica je denar investirala v nakup srečke loterije »podrgni in zmagaj«, podrgnila, razkrila tri ase in zmagala 100 milijonov lir.

Lastnik tobakarne novinarjem nihotel razkriti primka male Giovanne. Povedal je le, da je tokrat sreča potrkala na prava vrata.

Sporni predlogi

RIM - Leva sredina ne nasprotuje predlogom Lamberta Dinija, vendar se vprašuje, kako uresniti reforme, ki jih je predlagal predsednik vlade. »Veliko bo odvisno od tega, kaj namerava desnica,« je rekel drugi clovek pri Oljki Walter Veltroni in predsednik progresističnih poslancev Luigi Berlinguer je dodal, da vse reforme ne bodo uresničljive v kratkem času, saj »z volitvami ni mogoče odlašati v nedogled«. S predlaganimi reformami je soglasal tudi lider Oljke Romano Prodi, ki pa je dodal, da se mora Dini jasno opredeliti in se odločiti za jasno politično zaveznitvo.

Bolj razčlenjeni so odmevi na desni. Predsednik Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini je menil, da so predlagane reforme uresničljive po volitvah, medtem ko sta bila voditelja Krscanskega demokratičnega centra Pierferdinan-

do Casini in Clemente Mastella za to, da bi se reform lotili takoj. In to je bilo tudi mnenje liderja CDU Rocca Buttiglioneja, toda s pogojem, da se za konec junija določi datum volitev.

Toda kdo naj bi uresnil program reform? Casini je predlagal, naj bi se zahtevnega posla lotila vlada, ki bi jo vodil Dini in bi lahko računala na široko podporo v parlamentu. Na ta način bi lahko pomirili politično vzdušje v Italiji. Toda ta predlog ni naletel na zelo ugoden odziv.

Zelo negativno je na Dinijev predlog reagirala Stranka komunistične prenoje. »Cas je, da odide,« je menil predsednik SKP Armando Cossutta, ki zahteva takojšnje volitve. Marco Pannella pa je bil sarkastičen: »Pregrelo ga je washingtonsko sonce,« je menil voditelj reformatorjev.

SENAT / PO SKLEPU, DA PRIHODNJI TEDEN RAZPRAVLJA O NEZAUPNICI

Primer Mancuso razdvaja levo sredino

Tudi včeraj ni bilo še jasno, ali je bivši minister Previti na seznamu preiskovanih

RIM - »Ne vem, ali je moje ime na seznamu preiskovanih oseb. Menim pa, da bi slo za nezaslišano dejanje, če bi se izkazalo, da je domneva resnična.« Tako je povedal novinarjem bivši obrambni minister in koordinator stranke Forza Italia Cesare Previti.

Berlusconijski sodelavec, ki naj bi bil osumljen izsiljevanja, saj naj bi zasnoval nacrt, ki je prisilil k odstopu sodnika Antonia Di Pietra, je tudi dodal, da zaenkrat ne namerava ukreniti ničesar. Pocakal bo, da ga sodniki obvestijo, ali so ga res vpisali med preiskovance. Po njegovem mnenju pa govorice o njegovem domnevnem vpisu na seznam preiskovanih niso naključne. Slo naj bi za eno od potez, s katerimi naj bi nekateri skušali promovirati

politično uveljavitev Antonia Di Pietra s tem, da bi ga prikazali kot zretev »nevarne mahinacije«.

Govorice o možnosti, da bi bil Previti preiskovan, so skupno s sklepom senata, da prihodnji teden razpravlja o nezaupnici pravosodnemu ministru Filippu Mancusu v ospredju političnih komentarjev. Tako je na primer tajnik Ljudske stranke Gerardo Bianco menil, da je morebitni ukrep proti bivsemu obrambnemu ministru dokaj posiljen. Obenem pa ga je zaskrbelo, da bi razprava o nezaupnici osibila Dinijevo vlado in preprečila odobritev finančnega zakona. Zato Bianco skupaj z republikanci predlaga, da bi o nezaupnici Mancusu razpravljali po odobritvi finančnega zakona.

Toda v levosredinskem zavezništvu, ki je v torek sklenilo, da postavi problem nezaupnice na dnevni red, Biancov poziv ni naletel na ugoden odmev. »Senat ne sme kloniti izsiljevanju,« je poudaril predstavnik Zelenih Edo Ronchi. »Vprašanje Mancusa je treba rešiti takoj,« je dodal lider Severne lige Umberto Bossi, predsednik progresističnih senatorjev Cesare Salvi pa je menil, da bo Dinijeva vlada močnejša, če se bo znebila spomnega ministra, ki zastruje odnose vlade s strankami, ki ga podpirajo.

Takojsnji razpravi o nezaupnici nasprotuje tudi premier Dini, ki je napovedal, da se bo srečal s predsedniki senatorskih skupin. Vprašanje pa je, ali jih bo premier tokrat preprical.

EPICENTER V TOSKANI

Potres povzročil manjšo materialno škodo in dosti strahu

Iz previdnosti so evakuirali tudi šole

GENOVA - Včerajšnji potres z epicentrom v pokrajini Massa Carrara, blizu Comana in Fivizzano v Toskani (zaznali so ga tudi v Emiliji-Romagni, Liguriji, Lombardiji) na srečo ni povzročil cloveskih zrtev, tudi materialna škoda ni velika. Strahu pa je bilo precej: v Carrari so osnovnošolce, ki so ravnokar stopali cez solski prag, iz previdnosti poslali domov, omet je popadal z visjih nadstropij, sole so evakuirali tudi v La Spezii in Sarzani. V Genovi so ljudje s telefonskimi klici zasuli gasilsko centralo in mestne redarje, zeleli so izvedeti podrobnosti. Sunek so zaznali po vsej vzhodni ligurski obali. Zatrese se je tudi sloviti stolp v Pisi, vendar je bil tresljaj izredno blag in sploh ni vplival na stabilnost celotne strukture.

Medtem so ze začeli pregledovati poslopja, shelokopterji so tudi obleteli razna področja v notranjosti. Vsekakor kaže, da hujsih posledic ni bilo. Porocila govorniki o lažjih poskodbah na nekaterih poslopih blizu epicentra, zlasti v La Spezii, Sarzani in Aulii. Nekaj his so evakuirali, kaksna stara stavba, posebno v hribovitem področju Garfagnane, se je delno podrlo. V La Spezii je prišlo do prekinitev na telefonskih linijah V centru Sarzane so evakuirali dve stari hisi, na zidovih stare bolnisnice San Bartolomeo so opazili spranje. Na vsak način na omrežju Enela ni prišlo do okvar kot tudi ne do zastojev ali česa podobnega na avtocestah in na železniških progah.

RIM / SREČANJE Z VODSTVOM HRASTA

DSL potrdil Prodiu liderstvo leve sredine

Glavna tema pogovora je bil program

RIM - Romano Prodi (na sliki) je se vedno lider leve sredine. Tako sta včeraj po srečanju med Prodiem in vodstvom Demokratske stranke levice zagotovila bolonjski profesor in drugi clovek pri Oljki Walter Veltroni.

Za včerajšnje srečanje med Prodiem in DSL je vladalo precejšnje pričakovanje, saj so se v zadnjem času sirile govori-ce o razhajanju med Oljko in Hrastom in sibiitvi Prodijske liderske vloge. Tudi zaradi tega je bilo razočaranje fotoreporterjev veliko, ko jim je vodstvo DSL prepovedalo, da bi posneli začetek pogovora.

Po srečanju je Prodi izjavil, da je bil program glavna tema včerajšnjega

pogovora. »Nas program je inovativen in z vodstvom DSL je bilo soglasje o prihodnjih potezih popolno,« je dejal Prodi. Profesor iz Bologne je

hovim dedicem do zadnje lire, pa tudi interese, kot pač določajo zakoni, ki jih pokojninska ustanova ni spostovala. Po izračunih naj bi to stalo blagajne Inpsa in torej države približno 50 tisoč milijard lir. Ogromna vsota se je po včerajšnjem »odkritju«, da velika večina upravičencev ne bo videla niti lire, zmanjšala na »samih« 15 - 16 tisoč milijard lir.

Kako se je lahko pripetilo nekaj takega? Zelo preprosto: 19. septembra 1992 je Amatova vlada izdala dekret, s katerim so običajni desetletni rok za pritožbo skrajšali na 3 leta. In triletni rok je zapadel 19. septembra letos.

Doslej je v tozbah z Inpsom zmagovalo približno 40 tisoč upokojencev, ki so jih ze izplačali, 280 tisoč pa jih je vložilo tozbo na sodišču, pa čeprav v zadnjem trenutku. Več kot 700 tisoč pa jih očitno ni bilo pravčasno informiranih in so izgubili pravico do izplačila tega, kar jim je Inps bil dolzan na podlagi veljavnih zakonov! V tolažbo jim je lahko dejstvo, da niso izgubili bodočih izplačil. Vendar tudi zato, da jim bodo v prihodnje vključili v pokojnino vse, kar predvideva zakon, morajo vložiti pritožbo, brez katere jim Inps ne bo izplačal niti lire poviska.

Prve sidnikalne reakcije so zelo ostre. Za tajnika sindikata upokojencev Uil Silvana Miniatija »samo norci si lahko mislijo, da je treba spet stopiti pred sodnike zato, da izvajajo razsodbo najvisjega sodišča...«

zanikal, da bi se njegova liderska vloga osibila. To temo je z novinarji podrobneje razčlenil Walter Veltroni. »Prodiu zastavlja zgrešena vprašanja, saj njegovo lidersko mesto ni v dvomu. Prodi je in bo lider leve sredine,« Radi bi vedeli, kdo bo nas nasprotnik, vendar na desni vlada popolna zmeda,« je poudaril Veltroni. Odgovorni urednik Unità je dodal, da je v tem trenutku slika italijanske politične scene zelo nejasna. Se zlasti je nejasno stanje v centru, kjer nastajajo nove sile. »Pocakati je treba, da bo jasno, s kom se želijo povezati,« je menil. Skratka, pocakati je treba, da tudi Di Pietro jasno izbere.

ZAPADEL ROK ZA PRITOŽBO

Sedemstotisoč opeharjenih upokojencev

Inps jim ni izplačal poviškov, ki so jih predvidevali veljavni zakoni

Skupno predstavništvo opozorilo evropske institucije na naša nerešena vprašanja

Pročelje
evropskega parlamenta
v Strasbourg
(Foto Križmančič/
KROMA)

STRASBOURG - Slovenska manjšina v Italiji se je že drugič v sorazmerno kratkem časovnem razmahu predstavila evropskim institucijam in opozorila na se vedno nerešene probleme v zvezi z zaščitnim zakonom ter na stalno slabšanje stanja manjšine na številnih področjih, od solstva do banchnistva.

Prvo, in politično najmarkantnejše srečanje včerajšnjega obiska v Strasbourg, je bil pogovor z mešano skupino evropskega parlamenta, ki je zadolžena za vprašanje manjšin. Skupno predstavništvo, ki so ga včeraj sestavljali Martin Breclj, Igor Komel, Marino Pečenik in Riccardo Ruttar, je tu predstavilo spomenico, ki vsebuje opis sedanjega stanja in zahteve slovenske manjšine. Avdicije se je udeležilo sicer manjše, vendar zelo reprezentativno stevilo evropskih poslancev, saj so bile zastopane štiri poslanske skupine, prisotni pa so bili poslanci starih držav. Srečanja se ni udeležil noben italijanski poslanec, kar je po svoje pomenljivo, zanimivo pa je, da so bili prisotni številni poslanci manjšin: poleg predsednice, katalonske socialistke Anne Terron se katalonska liberalca Carlos Gasoliba in Joan Wallve, katalonski socialist Joan Colom, poslanec luzijskih Srbov, sicer krščanski demokrat Stanislaw Tillich, valizanska laborista Alund Morgan in Joe Wilson ter irski centrist Pat dthe Cope

Callaghan. Skratka, zelo pestro zastopstvo, ki je predstavništvu manjšine zastavilo vrsto vprašanj, ki so že sama po sebi pokazala poznavanje manjšinskih problemov in zanimanje za vprašanje slovenske manjšine. Ta vprašanja so zadevala tudi mednarodne aspekte, med katerimi so bili na prvem mestu italijansko-slovenski odnosi.

Tu je Martin Breclj na izrecno vprašanje pojasnil, da ugotovitev, da je

italijanska manjšina v Sloveniji bolje zaščitena, se zdalec ne pomeni, da bi se Slovenci v Italiji zavzemali za negativno recipročnost, ampak želijo, da bi jim Italija priznala pravice, ki po ustavi in mednarodnih standardih pripadajo manjšinam.

Igor Komel je v razpravi se zlasti izpostavil vprašanje gospodarstva in Kmečke banke, Marino Pečenik je poleg pomena gospodarstva, opo-

zoril tudi na težave v solstvu, Riccardo Ruttar pa je spregovoril o beneskih Slovencih in v ilustracijo njihovega stanja dejal, da se počutijo "manjšina v manjšini". Evropski poslanci so podali tudi nekaj ocen, med katerimi je Katalonec Wallve poudaril nujnost, da bi na celotnem območju, na katerem živi manjšina, lahko redno spremljali radijske in televizijske oddaje iz Slovenije ter ne samo odaje, ki jih pripravljajo

manjšina. Nemec Berndt Posselt, edini pripadnik večinskega naroda na včerajšnjem srečanju, pa se je zaustavil pri vključevanju Slovenije v Evropo in je ocenil, da bi ne bilo posteno, ko bi Evropska zveza od Slovenije zahtevala to, česar ne zahteva od svojih članic.

Skupno predstavništvo je ob priložnosti obiska evropskega parlamenta obiskalo tudi Svet Evrope. Predstavniki manjšine so se tako podrobno

pogovarjali s predsednikom oddelka za clovekovne pravice Pierrom Henryjem Imbertom in njegovim sodelavcem Frankom Steketeejem. Tudi ob tej priložnosti se je razvila obsirna diskusija, v kateri so predstavniki manjšine, vsak z vidika svojega dela in svojih pristojnosti, obrazložili problematiko. Evropska sogovornika sta opozorila, da je vprašanje manjšin eno resnih problemov v Evropi, ker gre

tudi za utrjevanje stabilnosti in miru. Vsaka manjšina ima svojo specifično, Svet Evrope pa ta vprašanja obravnava celovito, predvsem z okvirno konvencijo, ki so jo odobrili oktobra lanskega leta ter jo je Italija podpisala, a ne se ratificirala. Po ratifikaciji bo morala italijanska vlada predstaviti vsako leto poročilo in možni bodo tudi mednarodni ukrepi, če bo dejavnost države v nasprotju s to konvencijo. Predstavnika Sveta Evrope sta tudi svetovala Slovencem, naj nadaljujejo z informiranjem o svojem stanju tako na evropski kot tudi na krajevni ravni.

Slovensko predstavništvo je kasneje sprejel tudi namestnik generalnega sekretarja Sveta Evrope Peter Leuprecht, ki je prav tako izrazil zanimanje za uspešno reševanje problemov manjšine in zagotovil vso pomoč Sveta Evrope. Leuprecht je se izrecno dejal, da bo dokument, ki mu ga je izročilo slovensko predstavništvo, uradno dostavil vsem pristojnim organom Sveta Evrope in tudi parlamentarni skupščini, ki je že večkrat dokazala izredno pozornost za ta vprašanja.

S potekom pogovorov, pa tudi sicer s stanjem slovenske manjšine v Italiji, je skupno predstavništvo seznanilo tudi odpravnika poslovnega slovenskega predstavništva pri Svetu Evrope Marka Pogacnika in italijanskega veleposlanika pri Svetu Evrope Paola Puccija.

Spomenica o potrebi Slovencev v Italiji

STRASBOURG - Predstavniki slovenske manjšine so včeraj vsem sogovornikom izročili spomenico, v kateri so analitično navedene potrebe Slovencev v Italiji. Spomenica se začne s kratkim zgodovinskim opisom povojnega časa z opozorilom, da italijanska država kljub ustavi in mednarodnim obveznostim se ni popravila krivic, ki jih je Sloveniji prizadejal fašizem, ampak je nadaljevala po poti »tihe« in zato morada se nevarnejše asimilacije. »To stanje ne škoduje samo manjšini, ampak je tudi nevarno za mirno sožitje na tem predelu srednje Evrope,« je se napisano v uvodu spomenice.

Kako dolgo že čakamo na globalno zaščito

Prvo poglavje spomenice zadeva zahtevo po zakonu za globalno zaščito Slovencev v Italiji in se začne z ugotovitvijo, da so obstajale najmanj tri pomembne priložnosti - podpis mirovne pogodbe leta 1947, londonski memorandum leta 1954 in odobritev posebnega statuta dežele Furlanije-Juljske krajine leta 1963 - da bi ustrezno uredili pravno zaščito slovenske manjšine. To pa se

ni zgodilo. Ker se italijanska vlada ni premaknila, so nekatere politične stranke, v katerih se prepozna slovenska manjšina, večkrat predlagale parlamentu odobritev posebnega zaščitnega zakona, ki bi globalno rešil vsa odprta vprašanja slovenske manjšine. Sprejem takega zakona je se vedno ena osnovnih zahtev Slovencev v Italiji. Prvi tak predlog so Slovenci sestavili leta 1970. Od takrat so v vsaki zakonodajni dobi predstavili v parlamentu tudi po več zakorskih osnutkov, vendar ni nikoli prislo do splosne razprave niti v eni veji parlamenta, ceprav je italijanska vlada sprejela vrsto obvez, med drugim tudi leta 1975 ob podpisu osimskega sporazuma.

V deseti zakonodajni dobi je vlada 26. januarja 1990 predstavila svoj prvi in doslej edini zakonski osnutek, znan kot »osnutek Maccanico.« Manjšina je ta osnutek odločno kritizirala, med drugim tudi zato, ker ločuje Slovence na Tržaškem in Goriskem od Slovencev v videmski pokrajini, pa tudi Slovence, ki živijo v mestih Trst in Gorica od Slovencev v okoliskih vaseh. Poleg tega je ta osnutek predlagal znatno nižjo stopnjo zaščite od stopnje, ki jo uživa nemška manjšina na Južnem Tirolskem in frankofonska manjšina v dolini Aoste, obenem pa v nekaterih primerih celo skrcenje pravic, ki

jih Slovenci v Italiji že uživajo, kar je torej v nasprotju z določili osimskega sporazuma, v katerem sta se državi izrecno obvezali, da ne bosta kršili že priznanih pravic manjšin.

V enajsti zakonodajni dobi, ki se je predčasno končala v začetku leta 1994, so najpomembnejše družbene in politične komponente manjšine sestavile skupno besedilo zakonskega osnutka. To besedilo, ki vsebuje osnovne zahteve manjšine pa so v tej zakonodajni dobi podpisali številni senatorji skoraj vseh političnih strank.

Kolikšno škodo smo utrpeli

Naslednje poglavje spomenice vsebuje oceno negativnih učinkov dejstva, da zaščitni zakon se ni bil odobren. Zaradi pomanjkanja ustrezne zakonodaje živi slovenska manjšina v stalni negotovosti. Zelo skromna je raba jezika v javnih napisih, v odnosih z oblastmi in v izvoljenih organih, poleg tega pa je ta raba podvržena stalnim napadom. Slovenski solski sistem na Tržaškem in na Goriskem ni natančno urejen in zaradi tega prihaja pogosto do ukrepov, ki mu močno škodujejo. Tu so v spomenici izrecno navedeni nekateri aktualni primeri kot

združevanje sol, ukinitvev sporazuma o priznavanju diplom in omejevanje vloge Sindikata slovenske sole. V videmski pokrajini, kjer sol sploh ni, pa oblasti nočejo niti priznati zasebnosti sole v Spetru.

Spomenica nato navaja težave kulturnih ustanov zaradi zamud pri izplačevanju javnih financiranj ter poudarja pritisk na manjšino s številnimi razlašcanji v zadnjem času tudi s pritiski na slovenske gospodarske ustanove, kot na primer na Kmečko banko v Gorici.

Kot zadnji primer pa je navedena potreba po zajamčenem predstavništvu slovenske manjšine v izvoljenih organih se zlasti glede na novo zakonodajo, ki dejansko ozi možnost izvolitve slovenskih predstavnikov v voljene svete, ker pač manjšina ni strnjeno naseljena na majhnem ozemlju, ampak je razpršena. Tu so kot primeri omenjeni zajamčeno zastopstvo manjšin v državnem zboru Republike Slovenije in druga določila v številnih evropskih državah, med drugimi določila za ladinsko manjšino v boscenski pokrajini.

Italijansko slovenski odnosi

V naslednjem poglavju spome-

nice je govora o italijansko slovenskih pogajanjih za posodobitev osimskih sporazumov. Težave v odnosih med državama negativno vplivajo na manjšino, ki se pogosto počuti talec v teh odnosih. Zato slovenska manjšina pričakuje, da jo bosta obe državi obravnavali kot subjekt, ker želi, tako kot tudi italijanska manjšina v Sloveniji, stvarno sodelovati pri prizadevanjih za izboljšanje odnosov med državama. Prav tako pa želi manjšini sodelovati, ko gre za definicijo njunega statusa.

Priznanje evropskim institucijam

Zadnje poglavje spomenice pa zadeva vlogo evropskih institucij. Slovenci v Italiji priznavajo tako evropskemu parlamentu kot tudi svetu Evrope zavzetost za ta vprašanja, poudarjajo pomen doslej sprejetih listin in pozivajo obe instituciji, naj svoje delo dopolnita z odobritvijo nadaljnjih dokumentov.

Spomenici je skupno predstavništvo priložilo nazorno primerjalno razpredelnico o pravicah slovenske manjšine v Italiji, italijanske manjšine v Sloveniji in nemške manjšine v Italiji.

O G L E D A L O

Procesi in predsodki

ACE MERMOLJA

Ob pomembnih problemih in polemikah, ki so prejšnje dni »burili« slovensko manjšino, me je, kljub vsemu, mikalo, da povsetim Ogledalo procesu proti O.J. Simpsonu. V nedeljo je tudi Dnevnik posvetil dogodku dve strani. Razlogi za pisanje so si mi pod prsti talili kot sneg v soncu. Uvodne besede prve verzije mojega članka, so bile: »Proces proti O.J. Simpsonu nas zanima (ali nas je zanimal), ker se mu nismo mogli izogniti. Tudi ko bi pasli ovce na samotni planoti, bi pripesal mimo turist in pozabil pri koči časopis. V njem bi neizbečno izvedeli za »proces poltja«. Pod smreko bi se morda celo navdusili za zadevo in naslednje jutro sli v dolino, da bi kupili nadaljevanje«.

To bi bil za Ogledalo izhod v sili: članek, ko ti ob koncu tedna zmanjka idej in moras vseeno napolniti nekaj listov. Med komentariji in poročili pa sem med visticami razbiral vznemirljivo sliko, projekcijo življenja in sveta, ki postaja vedno bolj nas. Občutljivost človeka, ki je med drugim tudi »manjšinec«, mi je nakazovala dokaj drastične hipoteze, ki so uhajale npr. italijanskim komentatorjem. Pomislil sem, da je Amerika v dobrem in slabem marsikdaj predhodnica sprememb, ki postanejo pozneje znamenje, kultura in način življenja mnogo siršega sveta.

Bralcem so znane osnovne značilnosti procesa: Simpsonova popularnost v ZDA, ogromne vsote denarja, ki jih je proces požrl, izjemna medijska odmevnost in končno poteza obtoženčevega branilca Johnija Cochra (odvetnik je temnopolt), ki je kazenski proces sprevrgel v političnega. Na stečaj je odprl resno vprašanje in s tem razdvojil Ameriko. Konkretna Simpsonova krivda ali nedolžnost sta zadobili drugorazredni pomen. Cochran je ponovno dokazal, da je del preiskovalcev in policajev v Los Angelesu netoleranten do temnopoltih prebivalcev in da izkoristi vsako priložnost za pogrom nad črnci. Magnetofonski trakovi policista Fuhrama, ki je bil bremenilna prica, so dokazali, da je »čuvalj reda« povsem nezanesljiv, saj je »najprej« rasist. Porotniki, med katerimi je bila večina črncev, niso imeli težkega dela. Ob pomanjkanju popolnoma neovrgljivih dokazov, niso mogli verjeti preizkovalcem in policajem, ki so se izkazali (spomnimo se pretepa Rodneya Kinga) kot »lovci« na črnce in ponarejevalci dokazov. Oprostitev obtoženca je razdvojila ZDA med črnce in belce in se enkrat pokazala na nereseno vprašanje Amerike, ki je vedno bolj multietnična, večkulturna, mozaična in razdrobljena. Bela večina izgublja nad-

zor nad manjšinami, ki so tako številne in močne, da imajo večkrat odločilno politično, ekonomsko, kulturno in drugačno tezo. Ni čudno, da je proces skrbel samega predsednika Clintona.

Ob tej obnovi dogodkov lahko z nekoliko domislije (?) postavimo problem v bolj radikalno perspektivo. Mononacionalna kultura jo podzvestno briše in ni slučaj, da se italijanski mediji sedaj ukvarjajo z roza kroniko ter Simpsonovimi zasluzki in ljubeznimi. V ZDA je verjetno to le način, da zacelijo rano. Na prizorišču v Los Angelesu, ki postaja simbol medetničnih konfliktov, je Cochranova poteza dejansko postavila v dvom učinkovitost pravne države na teritoriju, kjer locuje različne skupine netoleranten odnos. Lahko sodimo deklariranemu sovražniku in ostanemo obenem zvesti nacelu, da je pravica resnična pravica le, ce je enaka za vse? Je lahko tehnična uravnotežena, ce tožilca bremenijo rasni in nacionalni predsodki, skratka, mnenje da je obtoženec kriv, ker nosi v sebi izvirmi greh drugačnost? Korak dlje se nam zastavi dvom, ce lahko pravni in demokratični model »zdrži« tam, kjer dosegajo konflikti znotraj občanske družbe vrelisce. Dokler večina lahko nadzoruje položaj, ostaja videz resnične pravice za vse v bistvu neokrnjen. Ko so manjšine močne in glasne, lahko postane en sam odmeven proces detonator nemirov in poglobi mrznje, ki sibiyo institucije.

Slovenci v Italiji že dolgo let zagovarjamo tezo, da ni demokracije in prava brez upoštevanja pravic manjšine. Že procesi proti Samu Pahorju so naglaševali zarez med pravično pravico in pravico, ki jo bremenijo nacionalistični predsodki. Njihova odmevnost je bila relativno skromna, ker je uspelo Trstu zajezi problem. Ko se Amerika »lomi« prav ob tem vprašanju, se tudi Evropa in njene mononacionalne kulture blizajo jedru dileme, ki postaja znamenje postblokovega sveta. Pretresi na Vzhodu, vojna na prostoru bivše Jugoslavije, razpadanje sistemov, migracije iz Afrike in tretjega sveta imajo že danes posledice v bogatih Evropskih državah. Ni čudno, da se v Franciji, Italiji, Angliji in drugih državah obujajo močne nacionalne ideje. Naj omenim ponoven strah pred Nemčijo in marko. Sama Nemčija je razdvojena med močjo in potrebo

po uravnoteženi politiki. Kopicenje nacionalnih nasprotij in sovraštvev, strah pred novimi priselki in netolerantni odnosi večajo probleme, ki so se se do včeraj zdeli majhni in obvladljivi. Manjšine se ob nastajanju novih držav na Vzhodu množijo in postajajo težko obvladljivo jabolkno spora. Množična prisotnost tujcev ustvarja napetosti, o katerih slišimo in beremo vsak dan, a so se nam do včeraj zdele obrobne. Makroprocesi vplivajo na posamezne mikrokline. Mozaik Los Angelesa postaja stvarnost številnih evropskih velenest. Ce se omejimo na naš prostor, ki ga zaznamujejo odnosi med Slovenijo in Italijo, a tudi Hrvaško in Italijo ter sirše prepletanje stikov in odnikov, lahko opazamo, da kar je bilo včeraj predvsem majhno in »nase«, manjšinsko, dobiva nove razsežnosti. Manjšini, konkretno italijanska in slovenska, postajata v negativnem in pozitivnem toplotera odnosov med državama. Sta lahko zastava nacionalnega ponosa ali prepreka pri dogovarjanju. Manjšina je pogostokrat objekt različnih nacionalnih politik držav, vendar pomeni prisotnost, ki se je ne more obiti. Skupek starih in novih predsodkov, bojzani in nerazumevanj, kjer igra manjšina vlogo, s katero seveda ne more biti zadovoljna, postavlja v krizo normalne, vsaj tolerantne, odnose. Takšno stanje pomeni nezaupljivo podmeno dogovarjanje, nactovanj, poslovanja in izmenjav. Manjšina občuti vsak negativen ukrep države večine kot nov nacionalistični pritisk, občutek pa že presega manjšino. Sorodnico, ki je prišla na obisk iz Slovenije, so na meji italijanski cariniki natančno pregledali: od avtomobila do torbice in zepov. Tega ni razumela kot rutino ali odločitev carinika, ki pretirano poudarja moč uniforme. Preiskavo je razumela kot italijansko nestrpnost do Slovencev nasploh. Tako se tudi v našem prostoru širi blokada nezaupljivosti, ki v izostrenih položajih postavlja v dvom državno in mednarodno pravo, demokracijo in korektno odnose, ki lahko slonijo le na jasnem občutku enakopravnosti. S težkim srcem mislim, kako bo jutri s temi odnosi na Hrvaškem, v Srbiji in sami Bosni. Kdo bo lahko koga sodil brez noza in vislic in to kljub pričakovanemu miru.

Proces proti O.J. Simpsonu nam je s sistemi in načini, s katerimi deluje množična komunikacija, odkril sliko, ki je vsak dan bolj nasa. Znotraj te slike se sibi vera v pravno državo in državo in demokracijo. Točneje, zastavljamo si vprašanje, ce ni po usahlem utopičnem komunizmu zdaj na vrsti propadlih »utopija« demokracije in pravne države.

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu, krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

17.

»Teh težkih pogovorov ne prenesem več... Nehajmo s tem... Kar dusi me,« je zdaj zaprosila mati in naju ljubeče pogledala. Potem je pristavila na ogenj lonček s preostalim čajem.

»Prav imaš, mama. Vsaj danes se lahko potrudimo in pustimo te grenke stvari pri miru... ne?!« S kančkom prejšnje vedrine sem jo pogledala in se ji ponudila, da ji pomagam v kuhinji.

Tam sva kmalu nasli primeren pogovor, kar bi z Ivo težko speljali. Iva je počakala na večerjo, molče pojedla, potem pa se oprostila in šla v svojo sobo. Slutila sem, kaj ji je obležalo na duši: ponos ji ni dal miru. Z njim v tem podivjanem mestu res ni bilo kaj početi.

Tega dne sem se zaradi neprepane noči prepozno zbudila. V naglici sem se odpravila in zdirjala na cesto. Kot vedno ob takih trenutkih, sem želela predvsem, da si ob svojih problemih na samem uredim misli. Premisliti sem morala, kaj mi prinaša nova zaposlitev. Vsekakor sem ob njej lahko malo bolj vedro gledala v prihodnost. Bolj sem se blizala podjetju, bolj je v meni rasla trdnost in prepričanost, da bom vse morebitne težave premagala.

- Vse bom zmogla in premagala! - sem si pogumno rekla in se bolj pohitela.

Pred vrati je že čakala debelushka Meri in prijazno pristopila k meni:

»Lepo pozdravljena, naša prevajalka!« me je pristrčno sprejela in septetaje pristavila: »Najprej moraš do knjigovodkinje, do gospodične Dory!«

Malce v zadregi sem odšla v pisarno, vljudno pozdravila gospodično Dory in čakala, da mi pove, kako in kaj. V odgovor mi je samo prikimala in s prstom pokazala na revno mizico, ki je stala nasproti njeni.

- Moje mesto - sem si rekla in sedla na majav stol. Ne za dolgo. Meri me je že klicala, naj se ji pridružim.

Razkazala mi je notranjost stavbe in me povedla tudi v njen delovni kotiček.

»Naš gospodar je rekel, da boš najprej meni v pomoč,« je rekla in se pri tem prijazno smehljala. Potem mi je ponudila stol.

»Najprej mi povej, od kod si!« je živahno vprašala in prisledla.

»Od Sv.Ivana pri Trstu!« sem po šolsko odgovorila.

»Jaz pa od Sv. Jakoba v Trstu,« je se ona povedala o sebi. Zasmeljali sva se in objeli. Potem je dodala:

»Kot Slovenki se bova dobro razumeli in si med sabo pomagali.«

Zadovoljno sem prikimala, nakar je Meri postavila predme zvezek, skatlo pisemskih kuvert in mi razložila:

»Iz previdnosti bomo posiljali ponudbo z novim cenikom naših semen v zaprti kuverti, ker bo le-tos dvojezična. Tvoja skrb, Marta, bo, da na kuverte izpišeš iz zvezka natančen naslov klienta, seveda v italijanscini. Si razumela?«

»Hvala. Seveda mi je vse jasno. Takoj se lotim dela,« sem odgovorila in se prijateljsko nasmehnila.

»Dober začetek ti želim,« je pristavila in se vrnila na svoje mesto.

Prisrčen sprejem me je naravnost ganil in z veliko vnemo sem se zagnala v delo. Že sem z naslovi popisala, kolikor lepo sem mogla, kar nekaj kuvert, ko me je knjigovodkinja poklicala k sebi.

»Kaj počneš v magazinu?« je strogo vprašala.

Mirno sem ji razložila, s čim se ukvarjam in ji zagotovila, da bom v teku jutra s tem končala.

Nekoliko je pomolcala, se nasobila, me nekoliko čudno pogledala, nato pa le na kratko rekla:

»Želim te opozoriti, da moram biti jaz vedno o vsem obveščena. Si razumela?«

Pokimala sem, se priklonila in odšla.

Meri je moj odhod opazila, na hitro je postregla kupca in prihitela k meni.

»Je kaj narobe?« je slabe volje vprašala.

»Slo je le za informacije,« sem se posmejala in jo skušala pomiriti.

»Zvečer te bom malo pospremila. Kako stvar ti moram se zaupati,« je naglo zasepetala in se vrnila k pulstu.

Ta pozornost se mi je zdela nekaj izrednega in seveda sem po službi rada sprejela njeno družbo. Prijeli sva se pod roko in se počasi napotili prek mesta, da bi si lahko čim več povedali.

»Zelo sem zadovoljna, da imamo prevajalko, kot si ti. Videla sem, da si vestna, da vsako naročilo rada izvršiš,« me je Meri prijazno hvalila.

»Upam, da se boš v podjetju dobro počutila, tudi sama se bom za to potrudila. Ob svojem delu boš lahko se veliko pridobila. Rada pa bi te opozorila na knjigovodkinjo in na njeno vedenje. Ime ji je Dory, je Italijanka in ima visjo izobrazbo. Zato je razvajena, precej domisljava in prepričana, da ima vedno v vsem prav. Ker Slovencev ne mara, je kdaj pa kdaj do nas tudi zaljiva. Pa teh njeni muh, draga Marta, si nikar ne ženi preveč k srcu!«

»Oprosti, Meri, to me sploh ne skrbi. Vedeti moraš, da imam že nekaj takih izkušenj in sem postala zato kar neobčutljiva za vseto,« sem ji odgovorila.

Obstala je in me začudeno pogledala:

»Ne verjamem ti čisto, Marta. Vsak nosi v sebi nekaj ponosa in ta te v določenem trenutku pripravi do tega, da izbruhneš...«

»Pri meni se to ne zgodi. Obvladam se in ponos pravčasno potlačim,« sem ji prepričano povedala in potem menjala pogovor. Tudi druge teme niso bile vesele, pa velike izbire ni bilo: nekaj o težkih razmerah v družini, pa o hudem, neznosnem pritisku na mlade nasega rodu.

Preden sva se poslovili, sva si obljubili, da se lahko zaneseva druga na drugo in da se bova trudili za kar najbolj iskrene odnose med nama. Potem sem odhitela v svojo smer.

(Se nadaljuje)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročniška služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publist SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; ismrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Poštni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,

Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

LJUBLJANA / SLAVISTI

Od jutri do sobote v CD zborovanje slavistov

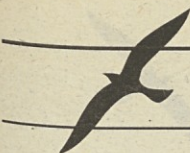
LJUBLJANA - Letosnje zborovanje slavistov bo v Ljubljani v Cankarjevem domu (Linhartova dvorana) od 12. do 14. oktobra 1995.

V četrtek, 12. oktobra, bo ob 10.00 slovesen začetek, od 10.30 do 13.00 pa plenarno zasedanje z jubilejnimi temami ob 60-letnici društva. Popoldne bo ob 15.00 do 18.00 zasedanje posvečeno humorju in satiri. Zvečer sso prireditelji za udeležence zborovanja organizirali ogled predstave I. Cankarja: Hlapci v SNG Drama. V vmesnem in popoldanskem času si bodo lahko udeleženci ogledali Vodnikovo domacijo, rojstno hišo pesnika Valentina Vodnika.

V petek, 13. okto-

bra bo dopoldansko zasedanje od 9.00 do 13.00 namenjeno obravnavi slovenscine v strokovnem solstvu. Popoldne od 15.00 do 18.00 so predvidene okrogle mize: o maturi, o učni diferenciaciji v OS, vprašanja lektoriranja. Vmes bodo predstavitve nekaterih novih slovenističnih knjig, v eni od dvoran pa bo možen nakup knjižnih novosti nekaterih slovenskih založb. Večer bo v Linhartovi dvorani zapolnil igralec Tone Gogala s Kmečlovo monodramo o Franu Levstiku.

Sobotno dopoldne bo rezervirano za tri različne ekskurzije po Ljubljani in njeni najbližji okolici; glede na želje udeležencev s kosilom ali brez.

MANJŠINA / SKUPŠČINA SLOVENSKE KOMPONENTE DSL

Slovinci naj izoblikujejo ustrezno politično strategijo

Kritični in samokritični poudarki ob analizi sedanje stvarnosti

TRST - Slovenska manjšina prevečkrat išče vzroke za svojo hudo politično krizo v Rimu in v Ljubljani ter se izogiba ogledalu, ki bi nadvomno pokazalo, da je treba vzroke za nelagodje in tudi za nemoc iskati predvsem v manjšini sami. Dokler narodnostna skupnost ne bo sposobna resnični pogledati v oči in izbirati primerne politične strategije, bodo vsi tudi najbolj upravičeni protesti ohranili stvar pri starem. Potreben je res korenit zasuk, začeni z manjšinskim predstavnistvom, ki je za današnje razmere popolnoma neustrezno.

Taka in podobna stališča so prevladala na predsinocni skupščini slovenske komponente Demokratske stranke levice (Foto KROMA), ki je privabila v Dom Brdina na Opcine različno mislece ljudi. V skoraj triurni polemici, »ostri« (prislo je tudi do živahnega soočenja s predstavnikom društva Edinost), a nedvomno odkriti razpravi, so prisli na dan številni problemi in dileme, ki zelo bremenijo manjšinsko politično življenje. Od odnosov med raznimi komponentami do odnosov med Italijo in Slovenijo, od zaščitnega zakona vse do solstva ter

manjšinskih kulturnih ustanov.

Da je razprava sprostila mučne zadrege našega političnega vsakdana, je poskrbel Milos Budin, ki je v svojih uvodnih besedah postavil zanj bistvene dileme, kako stvari premakniti s sedanje mrtve točke. Zasli smo v situacijo, ko se tudi pozitivne stvari zal umikajo pred negativnimi, kar ustvarja občutek nemoci, stalnega tamnjanja in pritoževanja, ki ga Slovenci v DSL niso pripravljene več podpirati, je dejal podpredsednik deželnega sveta.

Glede zaščitnega zakona

na moramo postaviti na tehtnico pravice, ki jih zahtevamo, s tistimi, ki pričakujemo, da jih bomo v resnici dobili. V tem parlamentu obstajajo politični pogoji (večina, ki gre od SKP do Severne lige) za odobritev okvirnega zaščitnega zakona. Ta osnovni zakon (o tem je govoril senator Darko Bratina) bi moral zakolati obstoj manjšine na celotnem narodnostno mešanem območju FJK, na njem pa bi potem postopno (z novimi zakoni) gradili vse ostalo. S tem se DSL ne odpoveduje načelni zahtevi po globalni zaščiti Slovencev,

meni pa, da je to realistični pristop do situacije, ki se naglo spreminja in kateri se moramo prilagoditi, ne da bi se pri tem odpovedali načelom.

Popolnoma na novo je treba postaviti na noge manjšinsko skupno predstavništvo in notranje volitve (o njih ni sicer nihče govoril) so najbrž neizogibne. Budin je omenil zelo različna, večkrat tudi povsem nasprotna stališča o manjšinski strategiji, ki jih je vse bolj opaziti med slovenskimi komponentami in strankami. Kritiziral je SSk in SSO, ki večkrat vidita perspektivo le v novi razporedi-

tvi lastnine znotraj manjšine. Po Budinovem mnenju ne gre za lastnino, ampak za potrebo, da bo vsa manjšina svoje ustanove res čutila za svoje in da bo s svojimi skupnimi ustanovami čim bolj uspešna in doma v tem prostoru. To mora po njegovem veljati tudi za Primorski dnevnik, pri čemer je bistvena njegova vsebina in ne kdo je pravzaprav njegov lastnik.

Debata, na katero se bomo zaradi aktualnosti povrnil, je, kot rečeno, razkrila mnoge boleče dileme sedanjega političnega in narodnostnega trenutka. Upravičeno protestiramo nad udarci, ki skoraj vsak dan prizadenejo naše solstvo, a potem nismo sposobni, da bi sami izdelali razvojni projekt za nas solo, je bilo slišati med razpravo. Mnogi pa so tudi očitali nekaterim komponentam, da skušajo politično situacijo in predvolilne zdrahe v Sloveniji avtomatično prenesti na manjšinsko stvarnost, kar ima razdiralne učinke. Padel je tudi predlog (iznesel ga je Sergij Lipovec), da bi DSL in SKP, kljub razlikam, ki označujejo politiko obeh strank, cimprej nasli skupni jezik pri oblikovanju nove manjšinske strategije.

S.T.

PORDENON / FILM

Več kot šest sto del na Dnevih nemega filma

Začetek s filmom Mož s kamero Dzige Vertova

PORDENON - Na sežu dežele v Pordenonu so prireditelji Cinemazero in huminske Kinoteke v sodelovanju z domačimi in tujimi filmskimi izvedenci predstavili letosnjo izdajo po vsem svetu odmevnih pordenon-skih Dnevov nemega filma. To so 14. po vrsti in padejo v leto, ko je ves filmski svet usmerjen v obeleževanje svojega stoletnega obstoja in razvoja ter kulturnega vpliva. Izhajajoč ravno iz dela bratov Lumière, ki sta po ustavljeni paradigmi roditelja kinematografije, bodo pordenonski »Dnevi« postavili v ospredje prizadevanja, ki so na pričetku stoletja označevala njun opus, danes pa so povrh se predmet temeljnih vprašanj na področju vizualne komunikacije. Med njimi ima seveda središčno mesto izrek, po katerem sta dokumentarnost in fikcija nasprotujoča se vizualna pojava.

Ogromno število (okoli 600) sicer večnoma kratkih filmov bodo vrteli od 13. do 21. oktobra v tradicionalnem Verdievem gledališču. To bo priložnost za argumentirano

utemeljevanje različnih stališč glede na zastavljeno temo »fikcija - ne fikcija«.

Tiskovna konferenca je izpostavila javnosti posebno bogat in raznolik program. Od petka dalje bo na ogled razstava »Svetloba in gibanje - sedem dob podob«; v sobotnem otvoritvenem večeru bodo vrteli restavrirani legendarni Mož s kamero (1929) Dzige Vertova; v naslednjih dneh bodo na sporedu pregled kitajskega nemega filma od 1905 do sredine tridesetih let, hommage animatorjema Maxu in Daveju Fleischer, izbor judovskih filmskih »inkunabul«, retrospektiva nemih filmov Henryja Kinga, številni restavrirani filmski trakovi iz arhivov Cinematheque Française in pa dragocene evropske redkosti, ki so jih nasle nacionalne kinoteke: med njimi bo »Als ich tot war« (Ko sem bil mrtev, 1916) Emsta Lubitscha, ki sta ga pred enim letom slovenska kinoteka izvedenca izbrskala pri zasebnikih v Novi Gorici, film pa je edina obstoječa kopija.

Igor Devetak

KOROŠKA / V SPREVODU OB 75-LETNICI PLEBISCITA PRVIČ TUDI DVOJEZIČNI NAPISI

Spodbuden korak naprej na poti do sožitja

Kučanov optimizem

CELOVEC - Predsednik R. Slovenije Milan Kučan je dejstvo, da je na uradni plebiscitni proslavi prvič spregovoril tudi predstavnik koroskih Slovencev v obsirnem intervjuju za največji koroski dnevnik »Kleine Zeitung« ocenil pozitivno. »Zame je to razlog, da optimistično razmišlam«, je dejal Kučan in poudaril, da je uradna Koroška s tem priznala, da je bil plebiscit dogodek, ki je pomemben za oba naroda na Koroskem. »To hkrati pomeni, da se ta dogodek tudi ne več tolmači kot zmaga enega naroda nad drugim«, je dejal Kučan in nadalje izpostavil dejstvo, da se je na Koroskem končno uveljavilo tudi spoznanje, »da je bi izid plebiscita dosežen le zato, ker se je veliko število koroskih Slovencev opredelilo za takratno demokratično Avstrijo in ne za njih skoraj nepoznano novo kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev«.

Kučan je v nadaljevanju pogovora izpostavil pripravljenost Slovenije, da prispeva k razumevanju in sodelovanju, kot je to običaj med sosedi. Hkrati pa Slovenija pričakuje podoben odnos tudi od sosedov. »Zelimo razvijati odnose brez bremena preteklosti. Ne izstavljamo račune nikomur, zato tudi nečemo, da jih drugi nam«, je dejal in dodal, da si Slovenija od svojih sosedov, ki so že člani Evropske unije, pričakuje »pomoč in podporo«. »Prepričani smo, da je pristop Slovenije ne le v interesu Slovenije same, temveč tudi v interesu sedanjih članic EU. Zato nudimo na naših mejah mir in varnost«.

Kučan je svoj pogovor s »Kleine Zeitung« zaključil z zagotovitvijo, da slovenski krajevni napisi »tam, kjer so enkrat ali se danes živijo Slovenci, nikakor ne pomenijo, da bi se meje morale spremeniti«. »Table so simbolično priznanje dejstva, da so korosko zgodovino sooblikovali tudi Slovenci in veselilo bi me, če bi Korosci na to bilo ponosni«, je dejal. (IL)

CELOVEC - Z osrednjo slavnostno prireditvijo z govori deželnega glavarja Christofa Zernatta in zveznega predsednika Thomasa Klestila, dvojezično maso škofa Kapellarija v stolnici ter tradicionalnim sprevedom se je včeraj v Celovcu izteklo praznovanje letošnje 75. obletnice plebiscita na Koroskem. Kot ze na slavnostni seji v deželni hiši, ko je prvič v zgodovini teh praznovanj spregovoril tudi zastopnik koroskih Slovencev, je tudi včeraj - v primerjavi s proslavami prejšnjih let - bilo zaznati novo vzdušje.

V ospredju stabilna postavljena sožitje in odprtost do sosedov, pri čemer je treba opozoriti, da k spremembi vzdušja niso prispevali samo Korosci obeh jezikov. Občutna sprememba je predvsem posledica novega položaja, v katerem se je Koroška znašla po velikanskih spremembah v Evropi in kot novi član Evropske zveze.

Pot nove kulture sožitja med narodi v deželi sami kot tudi v siri Evropi je v svojem govoru pred tisoči udeleženci proslave ponovno izpostavil tudi zvezni predsednik Thomas Klestil in ob tem poudaril, da je ob letošnjem načinu praznovanja koroskega plebiscita prepričan, da je Koroscem uspelo postaviti trdnje temelje za to novo kulturo sožitja v deželi. Dejstvo, da je prvič v zgodovini prislo do skupnega praznovanja tega zgodovinskega in za prihodnost dežele odločilnega dogodka, pa je Klestil označil za »velik dan za deželo Koro-

ske«. Ni več dvoma, da se Korosci, ne glede kakšen jezik govorijo, priznavajo k skupni zgodovini, je dejal avstrijski zvezni predsednik.

Da je pot do dejanskega skupnega praznovanja koroskega plebiscita se dolga, ceprav se je marsikaj le premaknilo, je potrdil tudi spreved, ki je sledil slavnostnim govorom pred celovskim rotovžem: tako so se letos prvič pojavili tudi dvojezični napisi, na castni tribuni pa je bilo videti tudi predstavnike koroskih Slovencev, med njimi predsednika sosveta za Slovence in predsednika Zveze slovenskih organizacij Marjana Sturma, predsednico Delovne skupnosti slovenskih socialdemokratov

Ano Blatnik, itd. Le predstavniki Narodnega sveta koroskih Slovencev se včerajšnje prireditve niso udeležili. Za njih je način praznovanja - spreved po Celovcu - se vedno preveč usmerjen v preteklost, slovenska

narodnostna skupnost pa premalom upostevana. Slednja ugotovitev sicer drži, kljub temu je v sprevedu, v kateri je aktivno sodelovalo približno 15.000 Koroscev in Korosci iz vseh predelov dežele, se posebej iz plebiscitnega ozemlja leta 1920, bilo videti tudi nekaj obetajocih gesel za sožitje v deželi kar bi bilo se pred petimi leti nemogoče. V sprevedu sta sodelovali tudi dve slovenski kulturni društvi (iz Malosca pri Bekstanju in Zihpolj), občina Bilčovs se je predstavila dvojezično.

Dvojezična je bila tudi slavnostna masa v celovski stolnici, ki jo je bral krski škof Egon Kapellari in v svojem nagovoru izpostavil obetajoci razvoj, ces da je skupnost močnejša od ozkih provincialističnih in nacionalističnih pojavov.

Ivan Lukan

Inzkov govor močno odmeval

Koroski mediji so tokrat bolj objektivno poročali o praznovanju obletnice plebiscita in se očitno le dokopali do bolj osveščenega odnosa do dogodkov v letih 1918 do 1920 oz. do samega plebiscita. Izredno veliko pozornost pa so namenili tudi slovenskemu govorniku Valentinu Inzku. Izpostavili niso le njegov poziv k sožitju, temveč tudi njegovo opozorilo na dramatično nazadovanje števila koroskih Slovencev in s tem v zvezi na ugotovitve, da gre za zelo zaskabljujoč pojav, saj dobiva manjšina ob tem občutek, da izumira. V nasprotju z nekaterimi glasovi znotraj slovenske narodnostne skupnosti - slišati je bilo kritiko, da Inzko v svojem govoru ni nastopil bolj odločno in postavil jasne zahteve in tako zamudil enkratno priložnost - koroski in avstrijski mediji poudarjajo predvsem sirino Inzkovega govora in ugotavljajo, da se je pozitivno razlikoval od nastopa predstavnika takojimenenanih domovinskih organizacij. (IL)

ŠOLSTVO / NAPIS NA VRATIH NEKDANJEGA URADA NA ŠOLSKEM SKRBNISTVU

»SCUOLE MATERNE ED ELEMENTARI ITALIANE«

»con lingua d'insegnamento slovena«

Na vratih nekdanjega urada za slovenske osnovne sole v drugem nadstropju palače v Ul. Cumano, v kateri ima prostore tržasko solsko skrbništvo, je ostal prilepljen rumenkast list z napisom: SCUOLE MATERNE ED ELEMENTARI ITALIANE con lingua d'insegnamento slovena, ali v dobesednem prevodu Italijanski vrtci in osnovne sole s slovenskim učnim jezikom. Prvih pet besed je natiskanih z velikimi začetnicami, preostale (con lingua d'insegnamento slovena) z malimi. Ze sama razlika v uporabi crk dovolj pove o odnosu do slovenskih sol; tisti »ITALIANE« tudi, saj so nase sole uradno »scuole statali con lingua d'insegnamento slovena« - državne sole s slovenskim učnim jezikom. Tako piše na spričevalih naših otrok, tako piše tudi v Uradnem listu z dne 23. januarja 1974, v katerem je objavljen zakon št. 932 Belci-Skerk o našem solstvu.

Do 1. oktobra letos je v tistem uradu poslovala učiteljica, ki je na skrbništvu skrbela za zadeve slovenskih osnovnih sol in vrtcev. V začetku oktobra je bil urad »ukinjen«; sedaj je v tistem prostoru »Urad za stike z javnostjo«, kot opozarja bel, računalniško obdelan napis pod starim rumenkastim listom.

Zraven novega urada za javnost posluje se vedno urad za SCUOLE SECONDARIE ITALIANE DI 1. e 2. GRADO con lingua d'insegnamento slovena (ali po naše urad za slovenske nižje in višje srednje sole). Profesor Alojz Tul ga vodi že skoraj celo desetletje. V tem času ima opravka z imenovanji suplentov za srednje sole; sedaj manjkajo na solah le še nekateri profesorji za podporni pouk, v teku tedna bo vse dokončno urejeno, je napovedal. Urad skrbi za stike slovenskih srednjih sol s solskim skrbnikom. Dopisovanja je veliko, ker je nizjih in višjih srednjih sol mnogo, za vsako pomembnejšo zadevo pa se morajo obračati na skrbništvo pisno, je obrazložil svoje delo.

Profesor Tul je bil dodeljen

tržaskemu solskemu skrbništvu na podlagi 7. člena zakona št. 932 iz leta 1973 o slovenski soli v Italiji, imenovanem preprosto Belci-Skerk po poslancih, ki sta ga predložila v parlamentu. Člen 7 predvideva pod točko a) dodelitev skrbništvu enega ravnatelja ali stalnega profesorja na slovenskih srednjih solah, pod točko b) pa pet stalnih učiteljev na slovenskih osnovnih solah.

V prvem odstavku člen pojasnjuje, čemu dodelitev slovenskih solnikov solskemu skrbništvu: »per i servizi attinenti alle scuole con lingua d'insegnamento slovena« (za službe, ki zadevajo sole s slovenskim učnim jezikom). Profesor Tul opravlja službo, ki zadeva nase sole, podobno kot jo je v sednem uradu opravljal učiteljica, dokler je urad »fizično« se deloval.

Zakon Belci-Skerk govori v 7. členu o petih dodeljenih učiteljih. Kaj pa preostale štiri slovenske učiteljice dodeljene skrbništvu?

Potem ko je solski skrbnik dal zapreti urad za slovenske osnovne sole in predal »njegov« prostor novoustanovljenemu uradu za stike z javnostjo, se je učiteljica preselila z drugega nadstropja v četrto nadstropje. Pridružila se je trem slovenskim učiteljicam, ki poslujejo v knjigovodstvu, medtem ko je peta učiteljica zaposlena v uradu za italijanske osnovne sole in vrtce. Tu skrbi za slovenske osnovne sole in vrtce. Preprosto rečeno: urad za slovenske osnovne sole in vrtce je postal nekakšna depandansa italijanskega urada. Objavljeno je bilo, da bo kmalu razpolagala z lastnim telefonom.

Slovenske učiteljice, zaposlene v knjigovodstvu, pripravljajo place za veroučitelje, doplacila za tiste ravnatelje, ki imajo v oskrbi dodatno ravnateljstvo, pripravljajo place suplentov, izpolnjujejo razne obrazce za davčno prijavo, za zavod INPS, obrazce za prispevke Vsedrjavne zdravstvene službe. Njihovo delo je »popolno«; v posvet jemljejo tako italijanske kot slo-

venske solnike. Italijanskih solnikov in sol je več, zato je največji del njihovega poslovanja odmerjen italijanski soli in solnikom. Po nekaterih izračunih v razmerju 5:1. Slovenske učiteljice, zaposlene v knjigovodstvu, torej izpolnjujejo določilo prvega odstavka 7. člena zakona 932 - »službe, ki zadevajo sole s slovenskim učnim jezikom« - le 20-odstotno!

V preteklih letih smo že nekajkrat pisali, da učiteljice, dodeljene solskemu skrbništvu, ne opravljajo dela za slovenske sole. Solski skrbnik se je tedaj izgovarjal, ces da je tudi priprava plac v korist slovenski soli in solnikom. Pred dvema letoma je takratni tajnik Sindikata slovenske sole Pavel Cok predlagal, da bi porazdelili slovenske učiteljice tudi v druge urade (na primer v urad za pokojnine, v urad za studije in načrtovanje in v urad za stalno osebje); tako bi imele vpogled tudi v druge resorje, ki se tičejo slovenskih učiteljev. Neposredno prizadete so ga ugodno ocenile, a predlog je ostal le predlog.

Zakaj?

Na solskem skrbništvu včeraj ni bilo mogoče dobiti odgovora na vprašanje. Solski skrbnik dr. Campo je bil na bolezenskem dopustu, njegov namestnik dr. Grieco na izpopolnjevalnem tečaju.

Pred odhodom je novinar pokukal se v urad za italijanske osnovne sole in vrtce. Na vratih je bil zalepljen list z napisom: SEGRETERIA SCUOLE MATERNE E ELEMENTARI (tajništvo vrtcev in osnovnih sol). Na vratih bližnjega urada je pisalo: SEZIONE SCUOLE SECONDARIE (sekcija drugostopenjskih sol); na vratih sobe št. 5 pa SEZIONE SCUOLE MEDIE (sekcija srednjih sol). Nikjer ni bilo omenjeno, da gre za italijanske sole. Ta »cast« pripada le nekdanjemu uradu za slovenske osnovne sole in uradu za slovenske nižje in višje srednje sole. Ali z drugimi besedami: slovenske sole v Trstu so za tržasko solsko skrbništvo bolj »italijanske« od italijanskih!

Marjan Kemperle

PRIZNANJE / ODLIČNJAKINJA ZAVODA Ž. ZOISA

Jana Kosmač praporščak dela

V ponedeljek ji bo prestižno priznanje podelil predsednik republike Scalfaro

V tretjic gre rado. Rek velja tudi za naše maturante-odličnjake. Tretje leto zapored bo med praporščaki dela, prestižnem naslovu, ki pritiče najboljšim italijanskim maturantom, tudi Slovenec. Po Mariji Mamolo in Katji Sedmak z liceja Franceta Preserna se bo letos z lovriko praporščaka dela okincala maturantka trgovskega tehničnega zavoda Zige Zoisa Jana Kosmač.

Zadovoljna?

»Lahko si predstavljate. Bila sem zelo zadovoljna. Slisala sem, da podeljujejo ta naslov, a nisem pričakovala, da bodo izbrali mene.«

Dekle rjavih oci, dolgih, dolgih las in lepega domačega nasmeha je doma iz Zabrezca. O studiju na »trgovski« je povedala, da ji je bil vseč, da se je - kljub nekaterim pomslekem - izplačal. Pomisleke je imela ob izbiri sole, pred petimi leti, ko ni vedela, kaj bi delala, bom imela vsaj približno delovno usmeritev.«

Po koncu petletnega študija si je - na podlagi sedanjih izkušenj - vendarle privoščila kritiko. »Studij je odlično uspel, a ne vem, ce sem sposobna se za druge predmete, tiste, ki jih nisem spoznala doslej; na primer za fiziko ali kemijo. To povzroca težave pri izbiri nadaljnega študija.«

Jana je zarezala v enega od kočljivih problemov italijanskega srednjega sol-

»Praporščakinja dela« Jana Kosmač (foto Krizmančič)

stva: usmerjevanje. Zanj je predlagala sledeč recept: »Nizja srednja sola bi morala biti bolj organizirana, da bi dijaki spoznali se takrat pomalem vse predmete.« Podaljšanje obveznega solstva do 16. leta je ugodno ocenila, a le pod pogojem, da bi bilo dobro organizirano.

O studiju na »trgovski« je povedala, da je imela nekatere zelo dobre profesorje. »Profesorica knjigovodstva nam je na primer znala povedati, kaj knjigovodstvo pravzaprav je.« Ko smo jo pred tremi meseci v pogovoru z maturanti-odličnjaki vprašali, ali bo studij nadaljevala, je odgovorila, da se bo verjetno zaposlila. Sedaj se je premislila. Vpisala se je na pravno fakulteto trzasko univerze. Njen oče je komercialist, hčerka je izbrala nekaj sličnega, »a to se ne pomeni, da mi bo pomagal pri de-

lu,« je poudarila, in samozavestno nadaljevala: »Zdi se mi prav, da se sama preizkusim, ceprav mi je oče že med studijem na »trgovski« pomagal, ko sem ga vprašala.«

Na izziv, ces da je bila nekako privilegirana, ker je imela odlično profesorico knjigovodstva in je lahko se računala na izvrstno domačo pomoč, je odvrnila odrezavo: »Ce bi bilo tako, bi bila uspešna le v knjigovodstvu... Resnica je drugačna: profesorja je treba »izkoristiti«, seveda v dobrem smislu.«

Jana Kosmač jih je očitno odlično »izkoristila.« To je dokazala ze na maturi. »Izkoriscanje« profesorjev, očeta in lastnih sposobnosti jo bo v nedeljo popeljalo v Rim, kjer ji bo dan kasneje predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro podelil naslov praporščakinja dela.

POŽIGALCI SPET NA DELU

Z ognjem uničili več avtov

Tokrat so se znesli v Miramarskem drevoredu in v Ul. Tor S. Piero

Tudi prejsnjo noč so neznanci (ali neznanec) z ognjem uničili ali poškodovali nekaj avtomobilov, tako da zadeva postaja že zaskrbljujoča. Nedavno so sicer prijeli dva fanta, ki so jima požari bili v »veliko veselje«, kot sta sama izjavila. Preiskovalci so sumili, da sta kriva tudi za požige številnih avtov in drugih vozil, do katerih je prišlo v zadnjem letu, kar pa sta zanikala. Sedaj kaže, da sta morebiti le govorila resnico in da gre požigalce iskati drugje.

Tokrat so se pred zoro najprej lotili avtomobila fiat panda (TS 396969, last Christosa Dascasa), ki je bil parkiran v Miramarskem drevoredu. Kljub takojšnjemu posegu reševalcev je bilo vozilo popolnoma uničeno, ogenj pa je poškodoval še nekaj drugih avtov, ki so bili tam parkirani (ford escort TS 398869, last France Designo; fiat 127 TS 196093, last Lucille Folin; fiat ritmo TS 342991, last Valentine Guido in peugeot TS 359276, last Marie Parovel).

Medtem ko so bili agenti letečega oddelka zaposleni v Miramarskem drevoredu, so policijo poklicali v Ul. Tor San Piero, v višino hišne številke 28, kjer so se požigalci znesli nad dvema avtomobiloma, ki sta bila delno poškodovana, in sicer fiat 500 (TS 157018, last Licie Turk) ter VW golf (VA 843254, last Liliane Donati).

Pri delu si je poškodoval prst

Medtem ko je 54-letni Rolando Zok iz Ul. Bramante 10 skupaj z drugimi delovnimi tovariši prenasal težko železno ploščo, si je huje poškodoval palec na nogi. Zok je zaposlen pri zadrugi Arian-na, ploščo pa so prenasali v Ul. Ghirlan-daio 38, ko se jim je izmuznila iz rok in mu padla na nogo. Pri tem mu je zmečkalo palec. Nemudoma so ga odpeljali na ortopedski oddelek glavne bolnišnice, kjer so mu zdravniki morali odrezati prvi členek na prstu. Zok bo okrevaj v približno tridesetih dneh.

Spet zaprta hitra cesta

Hitra cesta (na odseku od stadiona v smeri mestnega sredisca) je bila tudi včeraj dve uri zaprta, potem ko je tovarnjak v predoru pod Skednjem poškodoval električno napeljavo. Tovornjak, ki ga je upravljal 38-letni Walter Cosma iz Ul. Timignano 36/1, je bil višji od dovoljenega (meril je 5, 70 m), vendar je bil opremljen z ustreznim dovoljenjem, le po tistem odseku ceste ne bi bil smel zapeljati: predor je namreč visok okrog 5 metrov. Bil je namenjen proti Elizejskim poljanam in cim je privozil v predor, je zadel v električno napeljavo, ki jo je poškodoval. Na kraj so prihiteli mestni redarji, gasilci in uslužbenci podjetja Acega, ki so se lotili popravil.

BOMBA POD AVTOM

Jamstveno obvestilo za finančnega stražnika

Tri jamstvena obvestila: to je rezultat preiskave, ki so jo vodili karabinjerji iz Ul. Hermet, potem ko so 1. septembra pod avtomobilom finančnega stražnika Franca Pantalea (ki je sicer že leto dni zaradi bolezni na cakanju) našli bombo. Avto, alfa romeo 164, je bil parkiran pred koronejskimi zaporji in tedaj je bil govor o tajnih službah, teroristih in podobnem. Jamstvena obvestila pa govorijo o združevanju v zločinske namene, cilj pa je bila prevara: poleg Pantalea sta obvestilo prejela se Roberta Blecici, s katero finančni stražnik živi, ter 58-letni Tržacan Lucio Pothcnik. Ustanovili so družbo, ki je pri italijanskih in nemških vlagateljih zbrala kar cedno vsoto, milijardo in 600 milijonov lir.

Denar naj bi služil za izdelavo nekega posebnega pogonskega sistema na ladjah, s katerim bi prihranili večje količine goriva. Nekatere od teh oseb, ki so jih karabinjerji izsledili, so vložile prijavo zaradi prevare.

To pa se ni vse. Preiskovalci naj bi tudi ugotovili, da je Pantaleo rad zahajal v istrske igralnice in si nakopal precej dolga. Skusajo pa se ugotoviti, kaksne zveze je Bleccijeva vzdrževala z Nigerijo. Iz vsega tega tudi izhaja, da bomba pod avtomobilom ni imela nikakršne zveze ne z zaporji ne s tajnimi službami ali teroristi. Verjetno je slo za opozorilo Pantaleu: morda mu ga je »naslovil« kdo od prevaranih investitorjev ali, kar je bolj verjetno, so se nanj »spomnili« drugi upniki.

MAMILA / DVA STA V ZAPORU

Na zatožni klopi številna skupina razpečevalcev

V četrtek, 26. t.m., bo pred sodnikom za predhodne preiskave precej »zivahno«, saj bo na vrsti obravnava proti številni skupini oseb (kar šestnajst jih je), ki je obtožena prekrpčevanja z mamili, s katerimi so se oskrbovali tako v sosednji Sloveniji kot tudi drugje v Italiji. Preiskovalci so jim bili verjetno precej časa na sledi, prisluskovali so njihovim telefonskim pogovorom, tako da se je v akth nabralo za več kot tisoč strani raznih poročil, dokumentov in podobno. Skupina se je »ukvarjala« s prodajo heroína, metadona, eptadona, hasisa, kokaina. Sicer ni slo za velike količine (nekateri so mamilo tudi sami uživali), a nekateri so bili precej »prizadevni«, tako da končni seštevok posameznih doz ni prav zanemarljiv. Zlasti hudo pa je, da so bili med odjemalci tudi mladoletniki. Za kakšno dozo si tudi niso

zaračunali, kar morebiti ni znak dobrodusnosti: znano je, da nove zrtve zva-bljajo na najrazlicnejše načine, eden od teh pa je, da jim v začetku nudijo mamilo tudi zastonj.

Medtem ko so hasis kupili v Bescii, so po heorin hodili onkraj meje. Nekatere so tudi prijeli na meji (eden od njih je na primer 25 gramov heroína spravil v preservativ, a slednjega je skril v danko). Kaze, da so jim heroini nosili tudi nekateri mladenici iz Slovenije. Ko jim niso pravocasnno poravnali dolga, naj bi prišlo tudi do hudih groženj (namignili naj bi, da jim bodo postavili bombo pod hiso). Nekateri od razpečevalcev so v hišnem priporu, večina jih je na prostosti, dva pa sta priprta, eden v Gorici, drugi v Trstu (v našem mestu je zaprt eden od slovenskih državljanov, ostali verjetno nimajo nobenega namena, da prestopijo mejo).

REPENTABOR / OBČINSKI SVET

Osamljen predlog proti plošči na Colu

Složni posegi svetovalcev: spominsko obeležje 9. korpusa je del naše zgodovine

Napovedana »vroča« seja repentabskega občinskega sveta se je predsinocnjim iztekla brez napetosti in umirjeno. Predlog, da bi odstranili ploščo, ki na Colu spominja na pohod partizanskega devetega korpusa, pa je po predvidevanjih bil popolnoma osamljen, saj je zanj glasoval samo predstavnik desnice.

Franco Guerra, izvoljen na listi »Polo per Monrupino«, je junija letos predlagal, naj odstranijo ploščo, ki je po mnenju njegovih somišljenikov tako »sporna«, da so jo celo oskrunili s krampom. Sejo občinskega sveta 26. junija letos, ko bi mu zupan in svetovalci lahko odgovorili, pa je Guerra protestno zapustil, ker je ob italijanski in evropski vísela tudi slovenska zastava. Tokratnje seje sveta se je udeležil, pa čeprav so iste tri zastave visele na istem mestu: očitno je moral »pogoltniti« dejstvo, da je tako predvideno v občinskem statutu.

Tokrat je svetovalcem obrazložil s predvidljivega nacionalističnega vidika svojo resolucijo za odstranitev plošče. V razpravo je prvi posegel predstavnik Slovenske skupnosti Lorenzo Milic, ki je seveda bil zato, da naj tabla ostane, saj označuje pomemben zgodovinski dogodek; pri tem je poudaril vse gorje, ko so ga fašisti in nacisti prizadeli Slovencem pred prihodom devetega korpusa. Tudi za svetovalca Napredne liste Gabrieleja Maruccellija je spominsko obeležje nedotakljivo, zgodovino pa

morajo pisati strokovnjaki, ne pa predstavniki strank, ki so vezani na trenutne politične interese. Poglobljeno obrazložitev svojega nasprotovanja Guerovi resoluciji je podal se predstavnik Napredne liste Pavel Colja, ki je obnovil celotno dogajanje od leta 1918, saj se pohoda devetega korpusa in osvoboditve ne more obravnavati izven zgodovinskega konteksta, kot bi radi počenjali oni, ki se sklicujejo samo na dogajanje aprila in maja 1945, kakor da se ne bi pred tem dogajalo nič pomembnega.

Ko je zupan Aleksij Križman dal resolucijo na glasovanje, so se vsi svetovalci, seveda z izjemo Guerre, opredelili proti odstranitvi

spomeniske plošče.

Svet se je zatem ukvarjal z drugimi, konkretnimi problemi občine. Zupan je predstavil pravilnika za smetarsko službo, o katerih bodo svetovalske skupine sprejele stališča do prihajajočega občinskega sveta. V proračun so vnesli spremembo, po kateri bodo sredstva, ki so bila namenjena za preureditev trga, namenili za ureditev sportnega igrišča: sklep je občinska uprava morala prevzeti, ker zaradi nove in zapletene procedure nacrt za trg ni se dokončan in je bilo treba spremeniti namembnost sredstev. Končno je svet odobril se resolucijo proti zaprtju občinske ambulante krajevne zdravstvene enote.

STRANKE / TISKOVNA KONFERENCA SKP

»Ne« trgovskemu centru na nabrežju

V občinskem svetu odobrili predlog svetovalca Venierja

Danes ob 11.30 bo na nabrežju pred veliko ribarnico javna tiskovna konferenca Stranke komunistične prenovе v zvezi z nacrtom »Tergeste a mare«. V okviru pred kratkim odobrenega občinskega regulacijskega nacrtu so predvideli tudi, da bi na območju sedanjega pokritega bazena uredili velik trgovski center. Po mnenju Skp gre za gospodarsko spekulacijo, ki bi močno prizadela javno korist, saj bi onemogočila preureditev nabrežja za potrebe pešcev, odrezala bi nabrežje od neposrednega dostopa do morja, spremenila bi arhitektonsko sliko lepega mestnega območja.

Na predsinocnji seji trzaskega občinskega sveta so na precej kaotičnem glasovanju odobrili predlog svetovalca Skp Jacopa Venierja, po katerem naj bi iz regulacijskega nacrtu izvzeli nacrt »Tergeste a mare«. Vec svetovalcev večinske koalicije se je

glasovanja vzdržalo, proti so glasovali zupan Illy, ter svetovalca Rosato in Russignan (vendar naj bi se slednji po informacijah Skp pri glasovanju zmotil), za Venierjev predlog pa so glasovali številni svetovalci večine in opozicije. Odobritev Venierjevega predloga pa se ne izniči nacrtu »Tergeste a mare«, vsaj s formalnega vidika ne. Gre pa za pomembno politično stališče, ki ga bodo občinski upravitelji morali upoštevati.

O tem bodo danes spregovorili na napovedani triskovni konferenci, na kateri bo poleg svetovalca Venierja nastopila tudi inž. Giuliana Zagabria, ki je odgovorna za teritorialno politiko pri SKP. Orisala bosta gledanje Skp na vprašanje preureditve nabrežja, kakor tudi na splošno postopek prizivov in pripomb, ki jih je mogoče vložiti pred dokončno odobritvijo občinskega regulacijskega nacrtu.

V SVETU PROIZVODNJE / KRIŽI IN TEŽAVE Z ZAPOSLENOSTJO

Vsaki razjasnitvi sledi pooblašitev

Osebje Baxterja na konju, gradbinci pa z njega

Ze vsaj dva tedna se je po mestu susljalo, da v gradbenem podjetju Edile Adriatica nekaj skriplje, zdaj pa kaze, da je res tako. Iz neuradnih virov smo zvedeli, da hoče gradbenik odsloviti kar petnajst delovnih moci, kar bi pomenilo za to pomembno gospodarsko vejo nov hud udarec. Pravzaprav nihce ne omenja odpusta, temveč mobilnost, toda vsi vemo, kaj to pomeni; znano je, da se iz tega režima kaj težko povrneš v delovni svet - navadno ostanes na cesti.

V primeru gradbincev pa je mobilnost se bolj zaskrbljujoča: medtem ko delavcem v drugih strokah država med tem casom financno priskoci na pomoč, zanje to ne velja, temveč imajo pravico samo do šestmesečne doklade za brezposelnost in amen.

Na možnost ponovnega osipa v vrstah zaposlenih na gradbenem področju smo v našem dnevniku opozorili pred nedavnim in napoved utemeljili predvsem z dvema razlogoma. Prvič s sezonskim

dejavnikom, saj se je tik pred jesenjo močno zredci stevilo javnih vzdrževalnih del, ki se odvijajo v poletnih mesecih; drugič pa z okoliscino, da je v dobršnem delu gradbišče se zmerom mrtvilo, kar je zalostna posledica korupcijsko-podkupninske afere, ki je do temeljev pretresla Italijo. No, stanje se se ni zboljšalo, ne v notranjstveni države in ne pri nas, kjer je kriza se hujsa. In vendar je državni poglavar Oscar Luigi Scalfaro pozval odgovorne funkcionarje, naj zavijajo rokave in zacno izdajati gradbena dovoljenja. Drugače povedano: ce so na odgovornih položajih, morajo tudi vedeti, kdaj je nekaj zakonito in kdaj ne. Od tod torej pomankanje licitacij za zakup del, ki hromi trg in redci vrste zaposlenih. Pri vsem tem je najbolj absurdno dejstvo, da je bilo veliko zajetnih gradbenih del v javni in zasebni reziiji na Trzaskem ze finansiranih.

Ce se nad gradbinci zgrinjajo težki oblaki, pa se je nad laborato-

riji Don Baxterja razjasnilo. Po vztrajnih govoricah, da utegnejo obrat likvidirati, kar je upravičeno hudo razburilo vseh 136 uslužbencev, je včeraj prisla uradna vest, da ga bo ameriška multinacionalka prodala, in to družbi z omejeno zavezo CMR - Compagnie medicali riunite. To pomeni, da se bodo laboratoriji, v katerih pripravljajo zdravilne in hranilne tekočine za infuzije ter razno opremo za zdravniško nego, iz tujih rok vrnili v domace - pooblašceni upravitelj CMR je namreč Trzacan Alfredo Felice De Fazio. Transakcijo naj bi uresnicili konec tega meseca, pojutrisnjem pa bodo predstavniki Baxterja in bodocega lastnika sprejeli delegacijo sindikalistov CGIL, CISL in UIL, katerim so sicer ze zagotovili, da bodo vsi uslužbenci brez izjeme ostali na svojih delovnih mestih.

Lanski promet Don Baxterja je znašal 35 milijard lir, vendar ob obcutni izgubi.

Drago Gasperlin

NASTOP DEŽELE / NAMENJENA BO STAROSTNIKOM

Igea je rešena

Osebje klinike Igea v Ul. Valdirivo je rešeno. Dezelna vlada je njenemu vodstvu in direkciji Trzaskega podjetja za zdravstvene storitve (bivše KZE) brzojavno sporočila, da je naklonjena preoblikovanju Igee v dom za starostnike. Za uresnicitev tega je potreben seveda se poseben sklep, ki pa bo le formalnost. Projekt naj bi speljali do kraja nekako v tridesetih dneh, medtem pa dejavnosti v kliniki ne bodo prekinili, kakor tudi ne bodo tako ali drugače ukrepali proti njenim 41 uslužbencem. Kakor je znano, so bili ti v prejsnjih dneh močno v skrbeh, saj so prejeli odslovilna pisma in bi morali biti zdaj praktično na cesti. Seveda jih ne bi odslovili dokončno, temveč samo zacasno, pac v pričakovanju nove ureditve v posloplju, vendar bi bila to

velika in nepotrebna komplikacija.

V kliniki je trenutno šestnajst ostarelih pacientov, ki jih prav tako ne bo treba poslati domov, kakor so se bali njihovi svojci. Ce upostevamo, da je tam na razpolago 60 ležisc, ni težko ugotoviti, da je zdajsna zasedenost slaba, res pa je tudi, da bodo po novem mestu ležisc zmanjsali na 50, kar sprico drugačne namembe objekta ne bo prevec, kvečjemu nasprotno. Dezelna uprava bo morala dolociti tudi oskrbovalnino, ki jo bo pretežno krilo podjetje za zdravstvene storitve, le deloma pa mestna uprava.

K ugodni razresitvi problema je brzkone pripomoglo tudi protestno pismo, ki sta ga v petek poslala pristojnim dezelnim upraviteljem sindikata CGIL-FP in CISL-FINSEL.

DANES NA TRGOVINSKI ZBORNICI

V ospredju obramba pr naravnimi katastrofami

Organizacija združenih narodov je proglasila 11. oktober za svetovni dan za omejevanje naravnih katastrof. Dezelna Furlanija - Julijska krajina je ob tej priložnosti priredila za danes na Trgovinski zbornici v Trstu okroglo mizo o vprasanjih civilne zascite, ki bo osredotočena predvsem na problemih zensk in otrok. Posveta, ki bo pod pokroviteljstvom ZN, predsedstva vlade, Rdečega kriza in krajevne Trgovinske zbornice, se bodo udeležili številni javni upravitelji in strokovnjaki, med njimi

dezelni odbornici za civilno zascito FJK in Lombardije Viviana Londero in Milena Bertani, izredni komisar italijanskega Rdečega kriza Maria Pia Garavaglia, odgovorni za civilno zascito Slovenije, Koroske in madzarske dezele Vas, izvedenec Združenih narodov Filippo Alessi ter zdravnik trzaskе otroške bolnice Burlo Garofalo Gianni Messi.

Okroglo mizo, ki se bo zacela ob 16. uri, bo vodil koordinator skupine za zascito pred katastrofami Delovne skupnosti Alpe Jadran Guido Bulfone.

BOŽJE POLJE / 33 MLADOLETNIKOV IZ OSIJEKA

Gostili hrvaške otroke

Skupina hrvaških otrok je bila včeraj in danes dopoldne v gosteh Italijanskega solidarnostnega konzorcija na Božjem polju.

Gre za 33 mladoletnih Hrvatov iz okolice Osijeka, ki so bili tri tedne na počitnicah v kraju Copenelle v Kalabriji, kjer so se razvedrili in oddahnili od nevzdržnega vojnega vzdušja, ki ze več let vlada v njihovih domacih krajih. Hrvaski otroci, s katerimi je bilo tudi pet spremljevalcev, so se na povratku ustavili v Trstu. Na železniki postaji so jih včeraj zjutraj pričakali prijatelji Italijanskega solidarnostnega konzorcija (na sliki: foto Balbi/KROMA), ki so jih pospremili v skavtski dom na Božjem polju, kjer so prenocili.

Danes zjutraj bodo hrvaški otroci odpotovali s trzaskе železniske postaje proti rodному Osijeku.

NOVICE

Podpisi za referendum SKP o zasebnih šolah

Stranka komunistične prenovе se vedno zbira podpise proti dezelnemu zakonu za zasebno solstvo. V komuniketu Skp ugotavlja, da je javno solstvo v velikih težavah zaradi pomanjkanja struktur in sredstev, dezelna uprava pa podpira zasebne sole, ki so velikokrat celo zelo slabe. Podporo dodeljujejo vsem družinam, ki otroke vpisejo v zasebne sole, in to neglede na dohodek: tako se dogaja, da družine z dohodkom nad 200 milijonov lir letno dobijo prispevek do enega milijona lir, ce vpisejo otroka v zasebno solo. Skp zbira podpise proti dezelnemu zakonu o zasebnem solstvu vseh občinskih tajnistvih, jutri od 16. do 19. ure pa tudi na Stari Mitnici pred trgovino Donda.

Prometni ukrepi na Kontovelu

Na Kontovelu bodo zaradi del za povezavo s cestnim greznicnim omrežjem od danes do petka, 20. oktobra, uvedli prepoved voznje in parkiranja na cesti, ki vodi v notranjost vasi.

Miljska Občina prodaja železno opremo

Miljska Občina bo na javni dražbi prodala upepeljevalnik za cvetje, vence in lesene ostanke trug (skupna teža 7.300 kg, neto 5.800 kg) ter napravo za dviganje trug (približno 300 kg). Obe napravi sta na ogled na miljskem osrednjem pokopališču. Ponudbe treba poslati v zaprti kuverti in morajo navajati ceno za kilogram. Izključna cena na dražbi je 100 lir za kilogram. Rok za ponudbe zapade 6. novembra ob 13. uri. Podrobnejša pojasnila nudijo v uradih v Ul. Roma 22 v Miljah.

Na Arciju o Indijancih

Danes ob 18. uri bo v sedežu združenja Arci v Ul. Pasteur 44 pri Melari predavanje o indijanskem plemenu Lakota - Sioux. Govoril bo Giorgio Stern, ki bo tudi predvajal dokumentarec Raieve izobraževalne službe o ameriskih Indijancih.

DIALOGI Z UMETNOSTJO SREDNJEVZHODNE EVROPE / VČERAJ PREDSTAVILI PROJEKT

»Trst lahko postane stičišče sodobnih kulturnih tokov«

Pobudo odbora Trieste Contemporanea podpira Trgovinska zbornica

V povezovanju s svojimi sosedi lahko Trst postane končno stičišče mediteranskih in mitteleuropskih kulturnih tokov in končno odloži obrabljeno uniformo strazarja na meji med zahodnim in vzhodnim svetom. V konkretnem lahko k temu pripomorejo projekti kot so Dialogi z umetnostjo srednjevzhodne Evrope, ki jih bo ob finančni podpori trzaskе Trgovinske zbornice uredništil novonastali odbor Trieste Contemporanea (Sodobni Trst). Tako so med drugim pobudniki utemeljevali obsežen nacrt, ki naj bi se nikakor ne izpel letos. Odbor, ki so ga osnovala nekatera ze obstojeca trzaska kulturna združenja, se je s svojim ambicioznim nacrtom javnosti že predstavil konec septembra v Milanu, včeraj pa so Dialoge podrobneje predstavili na trzaski novinarski konferenci.

Tokratnih Dialogov, je bilo poudarjeno, ne gre jemati kot nekakšno razpravljanje med sodelujočimi, temveč kot pretek izkušenj in dosežkov na raznih področjih širšega srednjevzhodnega evropskega območja. Tudi ni festival v klasičnem pomenu besede, saj skuša projekt spodbuditi raznovrstno kulturno izmenjavo in s tem ustvariti pogoje za tesnejše sodelovanje se na drugih področjih. Zato je po oceni trzaskе Trgovinske zbornice nacrt vreden največje pozornosti, saj Trst veže na sodobno dogajanje in krepi njegovo vlogo v srednjeevropskem prostoru. O tem, da si mesto pri-

Dialoge so včeraj predstavili na sedežu trzaskе Trgovinske zbornice (foto KROMA)

dobiva ugled, je dejal predsednik Trgovinske zbornice Adalberto Donaggio, prica tudi dejstvo, da so ga izbrali za sedež sekretariata Srednjeevropske pobude.

Poldrugi mesec kulturnih srečanj na petih interesnih področjih: to v konkretnem ponuja prva izvedba Dialogov, ki se bo začela v četrtek, 19. oktobra v dvorani Tripovich z nastopom simfonice orkestra radiotelevizije Slovenija, ki ga bo vodil Anton Nanut. Se pred začetkom prireditev, je včeraj dejala predsednica odbora Giuliana Carbi, pa so sodelovanje zagotovile nekatere pomembne kulturne ustanove, kot je npr. občinsko gledališče Verdi, ki bo seveda sodelovalo v nizu glasbenih prireditev. Ob tem pa je odbor uspešno poskrbeti tudi za nekaj trajnejših pri-

sojem delovanju: tako bo npr. izdal cd-plosčo sodobne glasbe, pri trzaski založbi MGS bo izšla knjiga Františka Rachlika, ki je ilustriral njegov sin Mikulaš in namesto kataloga bodo poskrbeli za glasilo, ki naj bi izhajalo tudi kasneje.

Letošnji Dialogi bodo segli na pet področij: likovnost, film, glasbo, književnost in prireditve. Na področju likovne umetnosti in designa - referent za ta del je trzaska galerija Studio Tommaseo - bodo trije pomembnejši dogodki: razstava ilustracij Mikulaša Rachlika, pregledna razstava Slovenske sodobne likovnosti in natečaj razstava uporabnega predmeta. Natečaj je naletel na zelo ugoden odmev, združenje trzaskih industrijev pa je obljubilo, da bo denarno nagradilo prvouvrščene-

ga. Razstavo del slovenskih umetnikov je pripravil Toni Biloslav, na njej pa bodo sodelovali predstavniki slovenske avantgarde v letih '80-'90. Spremenne tekste k razstavi, ki bo odprta od 28. oktobra do 18. novembra, pa sta prispevala Andrej Medved in Judita Krivec Dragan. Pri tej pobudi sodeluje tudi deželno skrbništvo za kulturne dobrine in umetnost FJK, saj bo razstava na njegovem se-dežu, točneje v dvorani Franco na Trgu Libertà 7.

Filmski del se seveda ni mogel izogniti 100 letnici filma in je na to obletnico navezal tudi Trst. Program, ki ga je pripravilo združenje Alpe Adria Cinema, obsega razstavo o Trstu in filmu, filmski niz režiserjev raznih srednjevzhodnih evropskih držav (Slovenijo bo zastopal Karpo Godina z

Umetnim rajem) in poseben večer posvečen madžarskemu režiserju Andrasu Szirtesu.

Glasbeni del, ki ga je pripravilo Združenje za sodobno glasbo Chromas je zelo obsežen. Zato bi ob uvodnem koncertu orkestra radiotelevizije Slovenije omenili se solističen nastop trzaskę slovenskega fagotista Vojka Cesarja in nastop trzaskę skupine Chromas Ensemble. Kot je v imenu organizatorjev izrecno poudaril Aleksander Rojc, so pri pripravi programa dali velik poudarek sodobnemu glasbenemu ustvarjanju, ne poustvarjanju, se posebej v državah srednjevzhodne Evrope.

Predstavitve starih knjig, vrsto predavanj o umetnosti v 20. stoletju in čehoslovski avantgardi v obdobju 1918-1938 in srečanje z beograjskim režiserjem Vukom Babicem, ki bo predstavil film »Breme-Teher« (film je pred kratkim odkupila tretja mreža RAI): to je doprinos kulturnega združenja l'Officina (pri srečanju z Babicem sodeluje galerija Tommaseo). Multimedialna prireditev in dva koncerta »posodobljene« ljudske glasbe: zadnja Bonawentura je tokrat poskrbela za prvi nastop v Italiji avstrijske skupine Granular Synthesis, za dvakratni koncert zenskega zbora Voix Bulgares in klarinetista Giore Feidmana. Trzaski Dialogi bodo imeli češki podaljšek, saj bosta decembra v Prago potovala razstava Rachlikovih ilustracij in Chromas Ensemble.

Breda Pahor

DSI / O KNJIGI REPENTABOR

»Za nepoznavanje Slovencev kriva tudi manjšina sama«

Med razpravo največ zanimanja za krajevno toponomastiko

Ponedeljkov večer v DSI (foto Balbi/KROMA)

Tradicionalno ponedeljkovo srečanje v Peterlinovi dvorani je bilo ta teden posvečeno diskusiji ob knjigi Repentabor, katere avtorja sta Ariella Tasso - Jasziz in Paolo G. Parovel. Avtorica je bila iz bolezenskih razlogov odsotna, zato pa je občinstvu, ki se je tokrat zbralo v znatno večjem številu kot prejšnji teden, tudi v njenem imenu najprej spregovoril Paolo Parovel. »Raziskujem je pojav, katerega vzrok tici v nepoznavanju drugega. In slika, ki jo imajo trzaski Italijani o Slovencih ni verodostojna.« Zgodovinska monografija prikupne oblike in sproščene zasnove naj bi pripomogla k boljšemu poznavanju slovenske stvarnosti, tudi tistih vidikov, ki so bili doslej nameroma potisnjeni ob rob splošnega

zanimanja. »Da je do italijansko govorečega prebivalstva prišla le taka izkrivljena podoba Slovencev, je kriva tudi manjšina sama - nena zadnje njeni raziskovalni instituti in založbe.« se je kritično izrekel zgodovinar. Prav tako brezpogojno je za pristransko ožigonal italijansko zgodovinsko pisatelj, ki je v skrajnih primerih celo zanikalo prisotnost manjšine na tem področju. Cilj knjige Repentabor, ki je napisana v italijanski, nosi pa izvirno, zgodovinsko utemeljeno ime kraja kot naslov, je v ovrednotenju slovenske preteklosti in kulturne dediscine.

Obsirna in razvejana diskusija, ki je sledila avtorjevi krajši predstavitvi svojega dela, se je s posebnim poudarkom zaustavila ob toponomastiki na Trzaskem. (MG)

»Osvobodjena Evropa«: jutri predavanje prof. Collottija

Jutri ob 17.30 bo v avditoriju muzeja Revoltelle v Ul. Diaz predavanje prof. Enza Collottija o protinacističnih gibanjih v Nemčiji. Predavanje sodi v okvir pobud o »Osvobodjeni Evropi«, ki ga je ob 50-letnici osvoboditve priredila trzaska občina v sodelovanju s deželnim inštitutom za zgodovino odgovornega gibanja. Prof. Enzo Collotti poučuje sodobno zgodovino na univerzi v Firencah, pred tem pa je poučeval na univerzah v Trstu, Bologni in Modeni. Dolgo let je bil v vodstvu deželnega inštituta za odpornost in je avtor številnih pomembnih zgodovinskih del o nacizmu, o fašizmu in o dogajanju med svetovnima vojnama.

Brezplačni uvodni tečaji kitajščine in slovenščine

Združenje »Euroest cultura« sporoča, da je se nekaj razpoložljivih mest za brezplačne uvodne tečaje kitajškega in slovenskega jezika, ki bodo od 16. do 20. oktobra. Podobni brezplačni tečaji bodo od 23. do 27. oktobra za rusčino in hrvaščino, od 30. oktobra do 3. novembra za češčino in madžarščino, od 13. do 17. novembra pa za japonsčino. Redni letni tečaji se bodo pričeli prihodnjega 13. novembra.

NA POBUDO ZDRUŽENJA SONORA

Jutri v Mieli trio Pihal Marcossi-Urdan-Cesar

Jutri se spet pričena koncertni cikel, ki ga prireja glasbena ustanova Sonora v sodelovanju z Gledališčem Miela. Skupina Sonora, ki je nastala pred nekaj leti, združuje italijanske in slovenske ustanovne člane, in sicer skladatelj Fabia Vidalija, zdravnika Giuliana Auberja ter slovenski glasbenici Nevo Merlak in Jasno Corrado. Vsako leto glasbena ustanova prireja koncertne nize, v sklopu katerih je veliko prostora namenjena trzaskemu ustvarjalnemu in poudarjanju delu. Na oder Gledališča Miele sta tako npr. stopila goriski pianist Miran Devetak in italijanski violinist Emmanuele Baldini.

Ob mladih izvajalcih Sonora zeli ovrednotiti tudi že uveljavljene glasbenike, kot je npr. Massimo Gon. Tudi na četrtkovem koncertu bodo gostovali že priznani izvajalci, med katerimi je slovenski glasbenik Vojko Cesar. Koncert bo tako predstavil trio pihal, ki ga sestavljajo flavtist Giorgio Mar-

cosi, klarinetist Lino Urdan in fagotist Vojko Cesar. Vsi trije poučujejo na državnih konservatorijih, in sicer v Trstu in Vidmu, in obenem veliko koncertirajo. Trio je nastal l.1987 in je uspešno gostoval po Italiji in v tujini. Glasbeniki so sodelovali na številnih mednarodnih festivalih in večkrat snemali za radijske in televizijske postaje. Temu triu pa so posvetili svoje skladbe tudi številni skladatelji. V koncertni spored, ki ga bo trio odigral v Trstu, sodijo predvsem skladbe sodobnih komponistov. Na vrsti bo najprej Sui-ta Fabia Vidalija, nato pa Divertimento iz l. 1934 Argentinca Luisa Giannea (1897-1968). Sledila bo slovenska ustvarjalnost Slavka Osterca (1895-1941) s trodelnim Triom. V drugem delu bosta na sporedu še skladbi Vasilija Lobanova in Václava Lídla. Koncert bo, kot rečeno, v četrtek v Gledališču Miela z začetkom ob 21. uri.

Luisa Antoni

V KD ROVTE-KOLONKOVEC

Predavanje o vinogradništvu

Gosta večera agronoma Mario Gregorič in Magda Šturman

Kulturno društvo Rovte - Kolonkovec je začelo v soboto z novo sezono. Prva prireditev je bilo predavanje o vinogradništvu, o vinu in raznih boleznih trte, ki sta ga imela priznana agronoma Mario Gregorič in Nadja Šturman (na sliki KROMA).

Tema predavanja je bila izrecno zanimiva, saj je na Kolonkovcu in v Rovtah

več vinogradnikov, ki jih je ta tematika zanimala.

Društvo, ki je bilo aktivno tudi v preteklih mesecih, pripravlja za novo sezono vrsto pobud, s katerimi bi zelelo obdržati vse svoje dosedanje člane in prijatelje in pridobiti še nove. Uspeh prvega predavanja je pokazal, da je društvo na pravi poti. (N.L.)

ZBOROVSKO PETJE / V SOBOTO

Na Proseku tradicionalno srečanje pevskih zborov

To bo že 23. izdaja priljubljene prireditve

Nastop združenih moških pevskih zborov na lanski izdaji tradicionalnega srečanja, ki je bilo v viteški dvorani v Brežicah.

V soboto bo v Kulturnem domu na Proseku srečanje pevskih zborov, ki ga prireja domaći pevski zbor Vasilij Mirk.

Da bi zvedeli kaj več o tem srečanju, o tem, kdo bo na njem sodeloval, in bolj na splošno o programih in delu zbora Vasilij Mirk, smo se obrnili do podpredsednika Klaudija Cernjave.

»To je že 23. srečanje zborov iz Brežic, Strazišča pri Kranju, Železne Kaple iz avstrijske Koroske in našega zbora. Obljubo za vsakoletno izmenično srečanje v enem izmed krajev sodelujočih zborov so si pevci zadali na prvem srečanju leta 1973 v Kranju. Od takrat dalje kljub temu, da se je sestava zborov precej spremenila in obnovila, se je pri pevcih ohranila želja po tem srečanju, ki je v slovenskem kulturnem prostoru gotovo redkost s tako dolgoletno tradicijo.«

Kako bo potekalo letošnje srečanje? »Kot po navadi bo vsak zbor zapel po stiri pesmi. Iz najavljenega sporeda je pričakovati, da bodo ljubitelji zborovske pesmi prav gotovo prisli na svoj račun, saj je izbor pesmi zelo pester in bogat. Večer se bo zaključil z nastopom združenih pevskih zborov, ki bodo zapeli stiri pesmi, ki govorijo o značilnosti krajev, iz katerih zbori prihajajo.«

Kdaj je vaš zbor začel letošnje sezono in kaj si obetate?

»Z vajami pod vodstvom dirigenta Mirana Zitka smo začeli prve dni septembra. Prvi nastop smo že imeli v domu pristaniskih delavcev ob priliki kosarkarskega turnirja za memorial Milana Starca, ki ga je priredilo SD Konatovel. Po oceni pevcev in publike je telovadnica precej akustična in to bo treba v bodoče izkoristiti. Konec tega me-

seca bomo imeli celovečerni koncert v Salezu, katerega čisti izkupiček je namenjen za ureditev spomenika padlim v NOB. Poleg nastopov na raznih prireditvah nameravamo kot vsako leto prirediti celovečerni koncert ob koncu leta. Izkupiček tega pa bi namenili v dobrodelne namene. Pred iztekom leta upam, da bomo izdali tudi prvo kaseto, na katero smo posneli 14 pesmi.«

Pri vašem delu imate verjetno tudi kaj težav?

»Trenutno imamo velike probleme s sestavo zbora. Primanjkuje nam pevcev. Zbor steje le 25 članov in če ne bo prišlo do pristopa novih pevcev, bo težko delati. Vaje imamo v ponedeljkih in četrkih in to naj bo vabilo za vse, ki ljubijo zborovsko petje, da se nam pridružijo. Razdalje danes ne igrajo več vloge, kar pomeni, da so dobrodosli tudi pevci iz sosednjih vasi.«

Zakaj na Proseku-Kontovelu ne deluje mladinski zbor?

»O tem smo že večkrat razpravljali, poskusov je bilo veliko, vendar brez uspeha. Morda bi se morali nekoliko bolj povezati s solo, vendar, kot vidim, verjetno iz didaktičnega vidika zborovsko petje na solah ni popularizirano. Solske pevske zборе slišimo le na obcasnih proslavah. Sicer bo treba problem mladinskega zbora temeljito obravnavati.«

Za konec, kaj si obetate za soboto?

»V prvi vrsti naj poudarim, da je bilo na vseh dosedanjih srečanjih res prijetno in želim si, da bi se tudi v soboto pevci dobro počutili. Prav zaradi tega vabim vse, da s številno udeležbo obogatijo to tradicionalno srečanje pevskih zborov iz Posavja, Gorenjske, Koroske in Trzaskeske.«

Bruno Rupel

SLOVENSKO
STALNO GLEDALIŠČE

OTVORITVENA PREDSTAVA SEZONE 1995-96

Aishil

SEDMERICA PROTI TEBAM

Prevod ALOJZ REBULA, režija MARJO URSIC

Ponovitvi

danes, 11. oktobra, ob 20.30 ABONMA RED D
jutri, 12. oktobra, ob 20.30 ABONMA RED E
Prodaja abonmajev vsak delavnik od 10. do 14. ure in eno uro pred začetkom predstav pri blagani Kulturnega doma, Ul Petronio 4, tel. 632664.

temperatura morja 19,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Pietro Esposito, Gianluca Sulas, Erik Pertout, Francesca Casetta.

UMRLI SO: 87-letna Margherita Amoroso, 62-letni Carmelo Simeone, 82-letni Vittorio Cesana, 86-letna Maria Sgubin, 90-letna Antonia Franettich, 55-letna Giuliana Padovan, 69-letna Alice Pignat, 84-letna Gisella Grmek, 73-letna Vittoria Grmek, 87-letni Francesco Iorio, 51-letni Luciano Crisman, 77-letni Giorgio Parenzan, 98-letni Antonio Lisco, 86-letna Evelina Intricari, 65-letna Liliana Runtini in 86-letni Walter Simonnelli.

ch Kiss«, i. Meg Ryan, Kevin Kline, Jean Reno.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Voglia di un manico d'acciaio«, prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »Scemo e più scemo«, i. Jim Carrey, Jeff Daniels.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 »Pasolini - Un delitto italiano«, r. Marco Tullio Giordana, i. Carlo De Filippi, Nicoletta Braschi, Claudio Amendola.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »La ballata di un soldato«.

ČESTITKE

Danes praznuje svoj 18. rojstni dan naša draga VALENTINA BONETA. Vse najboljše ji želijo nana Ida in vsi, ki jo imajo radi.

PRIREDITVE

KD F.PRESEREN vabi na predavanje ALLAH AKBAR! - Z nahrbtnikom po Iranu danes, 11. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Boljuncu. Predava Bruno Kozman.

SKD TABOR Općine Prosnetni dom od 13. do 23. t. m. razstavlja goriski slikar Bruno Canella. Odprtje razstave v petek, 13. t. m., ob 20. uri. Predstavitelj Josko Vetrli. Na večeru bo zapel MePZ Primorec-Tabor pod vodstvom Matjaza Ščeka.

KD I. GRBEC vabi na PREDSTAVITEV SLOVENSKEGA NARODNIH NOS v petek, 13. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih v Skedenjski ul. 124. Gost večera bo Marta Kosuta, ki nam bo z diapozitivi, besedo in prikazom v živo odkrila čar slovenskih nos. Vljudno vabljeni!

MoPZ V.MIRK Prosek-Kontovel vabi v soboto, 14. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku na 23. SREČANJE POBRATENIH PEVSKIH ZBOROV MePZ Zarja-Zelzna Kapla, MePZ Svoboda - Strazisce in MePZ Bratov Milavcev - Brežice.

GOBARSKA DRUŽINA Bresaola Milje in Kras priredi v sodelovanju s KD Primorsko iz Mackolj RAZSTAVO GOB, ki bo 14., 15. in 16. t. m. v Srenjski hisi v Mackoljah s slededim urnikom: sobota, 14. t. m. od 18. do 20. ure, nedelja, 15. t. m. od 9. do 20. ure ter v ponedeljek, 16. t. m. od 9. do 13. ure. Gobe za razstavo so dobrodosle, hvala! Vabljeni vsi prijatelji narave.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB (Ul. Donizetti 3) vabi v soboto, 14. t. m. na večer z naslovom MOJA AFRIKA. Gost prvega izmed srečanj, ki bodo posvečena afriškimi deželam, kulturi in religiji bo lajna misjonarka Tereza Srebrnic, ki bo posredovala svoje izkušnje in vtise ter prikazala diapozitive svojega stiriiletnega bivanja v Afriki. Začetek ob 18.30.

PESEM V VILENICI - MePZ Primorec-Tabor in Jamarsko društvo Sezana vabita v nedeljo, 15. t. m. v jama Vilenico. Ob 16. uri koncert MePZ Jacobus Gallus iz Trsta pod vodstvom

vom Janka Bana. Ob 15. in 17. uri voden ogled jame.

IZLETI

IZLETNIKI v Mauthausen sta naproseni, da se zglasite do petka, 13. t. m. v občinski knjižnici v Salezu ob 16. do 19. ure in danes, 11. t. m. od 20.30 do 22. ure za poravnavo in informacije o odhodu.

TABORNIKI RMV vabijo člane, stare in prijatelje na izlet na Kojnik. Zbirališče ob 9.30 na mejnem prehodu na Pesku, kosilo iz nahrbnika. Izlet bo z lastnimi prevoznimi sredstvi v nedeljo, 15. t. m.

KD PRIMORSKO priredi članski izlet v Benetke in Murano v nedeljo, 22. t. m. Vpisovanje in vse informacije dobite pri Danici Smotlak, tel. st. 232114 do 16. t. m.

OBVESTILA

KULTURNI KROZEK OB PECINI prireja na svojem sedežu na Brdini tečaj "nežne" telovadbe. Začetek danes, 11. t. m. Informacije in vpisovanje na tel. st. 213124 ob urah odprtja trgovin.

SK BRDINA organizira v nedeljo, 15. t. m. 5. Kraski suhi slalom in Memorial Aldo Rebula na travniku v Repnu blizu nogometnega igrišča s pričetkom ob 10. uri. Vpisovanje na sedežu kluba, Proska ul. 131 na Opcinah v petek, 13. t. m. od 20. do 21. ure.

DO 22. t. m. je v prostorih društvene gostilne v Ricmanjih na ogled likovna razstava Michele Ota in Sebastiana Frolgie.

SKLAD MITJA CUK obvesca, da se vsak dan vsrjo popoldanski dopolnilni pouk in individualne lekcije iz vseh predmetov, na vseh sloških stopnjah.

Nadalje obvesca, da je vsak terek na razpolago svetovalnica za vzgojo in razvoj. Informacije po telefonu st. 212289 od ponedeljka do petka v dopoldanskem času.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvesca neucno osebe, da je v Uradnem listu st. 74 (IV.posebna izdaja) objavljen razpis natečaja za dodelitev mest na zavodu I.R.R.S.A.E. Rok za predstavitve prošnje zapade 26. t. m. Vse informacije nudi SSS, tel. st. 370301, Ul. Carducci 8 - Trst.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvesca člane, da je začasni urnik sprejemanja strank sledeč: vsak terek od 16.30 do 18. ure. Tel. st. 370301 - Trst, Ul. Carducci 8.

MALI OGLASI
tel. 040-361888

PRODAM veliko enciklopedijo DE AGOSTINI. Cena po dogovoru. Kupcu podarim računalnik Commodore 64 z igrigami. Telefon 817244 ob uri kosila.

PRODAM Opel Vectra 2000 CD, črne barve, letnik 1990, cena po dogovoru. Tel. st. 040/201059.

PRODAM lancia delta 1300 LX v dobrem stanju, po ugodni ceni. Tel. od ponedeljka do petka od 18. do 20. ure na st. 229464.

PRODAM fiat tipo 1400 IE, bele barve, prevožen 38.000 km, v odličnem stanu. Tel. st. 226517 - ura trgovine.

PRODAM hišo v Boljuncu, 120 kv. m z dvoriščem. Tel. st. 228390.

STARE strešnike se ročno izdelane prodam. Tel. po 19. uri na st. 539970.

GOSTILNO na Krasu oddajam. Tel. st. 229126.

PISARNA v Trstu isče

mlado in dinamično osebo za delo v uradu. Klicite na tel. st. 638263 vsak dan od ponedeljka do petka v delovnih urah.

V MESTU iscem živahno osebo za enourno družbo v jutranjih urah starejši gospe v domu ostarelih. Tel. na st. 398597-zvečer.

ISCEMO gospo za nego starejše osebe v dopoldanskem času. Tel. st. 226480.

SLOVENSKA GOSTILNA na Goriskem isče natakarico/ja z znanjem slovenskega in italijanskega jezika. Pismene ponudbe poslati na uredništvo Primorskega dnevnika, Ul. 24. Maja 1-Gorica, pod sifro "Natakar".

NUJNO isčem ponovno odvetnika, ki mu je pri srce uveljavljanje slovenske in civilnem postopku. Tel. st. (040) 228779.

NUDIM pomoč v gospodinjstvu dvakrat do trikrat tedensko. Tel. st. 0038667/31261.

KUPIM Ape P2 ali P3 v dobrem stanju. Tel. v večernih urah na st. 040/213960.

IZGUBILA sem očala za vid v modrem etui na barkovljskem pokopališču. Kdor jih je našel, prosim, naj tel. na st. 211997 - Lupinc.

OSMICA je v Borstu pri Zaharju.

PRISPEVKI

Ob 1. obletnici smrti dragega prijatelja Bogdana Zetka darujeta Livio in Mira Stocca 100.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na drago mamo ob obletnici smrti daruje Irma Kraus 50.000 lir za CPZ sv. Jerneja - Općine.

V počastitev spomina te Dore Barut por. Prasel darujeta Edvin in Nerina Svab 100.000 lir za KD Valentin Vodnik in 100.000 lir za SKD Tabor.

Namesto cvetja na grob Jolande Valentic daruje Anton Scuka 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Gabrovca.

V spomin na nono in mamo Gabrijelo Sedmak darujeta Katja, Anika in Drago 50.000 lir za SD Mladina.

Ob 1. obletnici smrti mame Gabrijele Sedmak daruje Zora z družino 25.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Ob 2. obletnici smrti nepozabne hčerke Doroteje Marsich por. Lorenzi daruje mama 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Namesto cvetja na grob Jolande Vatovec darujeta Milan Ukmar in hči Milica 50.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

11.10.1985 **11.10.1995**
Minilo je deset let, odkar naju je zapustil najin dragi

Pepi Rasoni

Z ljubeznijo se ga spominjata
zena Fani in hči Bruna z družino
Boljunec, Lonjer, 11.10.1995

Ob smrti drage mame izrekajo Nori Jerić iskreno sozalje

uslužbenci in odbor
Društvene prodajalne na Opcinah

»Umetnost po žensko« na Gradu

V torek, 17. t. m., bodo na Gradu Sv. Justa odprli izredno zanimivo razstavo z naslovom »Strategija želja - umetnost po žensko« (Strategia del desiderio - arte al femminile), na kateri bo sodelovalo 15 umetnic, med katerimi tudi naša priznana umetnica Bogomila Doljak, solastnica že poznane in priznane galerije umetniških izdelkov in lesa »Bor« v Nabrezini.

Ostale umetnice so: Franca Battain, Olimpia Biasi, Al-da Boscaro, Anna Caser, Lorella Coloni, Graziella Giglio - Tos, Elsa Giovine, Maila Mislej, Michela Modolo, Anita Nermarini, Silvana Scarpa, Hana Silberstein, Resy Steven in Laura Stocco.

Gre za umetnice-kiparke iz Trsta ter dežel Veneto, Piemonta in Emilia, ki želijo trzaski publiki predstaviti svoja dela. Umetnice bodo razstavile okrog 90 svojih del, preko katerih želijo izpovedati svoje želje, gledanja in ideje na umetniško ustvarjalnost.

Razstavo, ki bo prav gotovo naletela na zanimanje med Tržacani, bo spremljala tudi bogata brošura, ki bo poglobila cilj razstave in jo je v elegantni grafični formi pripravil Marino Cassetti, v imenu združenja Circolo Maritain iz Trsta.

Razstava, ki jo bodo odprli 17. oktobra ob 17.30, bo na ogled vse do nedelje, 12. novembra, od 10. do 13. ure in od 16. do 18.30 ob delavnikih, ob praznikih pa od 10. do 13. ure.

Neva Lukes

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA, 11. oktobra 1995

EMILIJAN

Sonce vzide ob 6.15 in zatone ob 17.28 - Dolžina dneva 11.13 - Luna vzide ob 18.28 in zatone ob 8.59.

Jutri, CETRTEK, 12. oktobra 1995

MAKSIMILIJAN

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 23,2 stopinje, zračni tlak 1023,6 mb narasča, veter 22 km na uro vzhodnik severovzhodnik, vlaga 59-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano,

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdirvo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

VOZNI RED VLAKOV

VELJAVEN OD 24. SEPTEMBRA 1995 DO 27. MAJA 1996

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
4.02	(D)	Tržič (4.25), Portogruaro (5.11), Mestre (5.54), Benetke (6.04)	7.59	(E)	Mestre (6.04), Portogruaro (6.49), Tržič (7.35)
5.37	(D)	Tržič (6.01), Portogruaro (6.47), Mestre (7.36), Benetke (7.47)	8.53	(E)	Mestre (7.07), Portogruaro (7.49), Tržič (8.29)
6.04	(IR)	Tržič (6.27), Portogruaro (7.13), Mestre (8.04), Benetke (8.15)	10.05	(E)	Benetke (8.00), Mestre (8.12), Portogruaro (8.55), Tržič (9.41)
6.13	(R)	Tržič (6.38), Portogruaro (7.34). Op.: ukinjeno ob praznikih	10.42	(IR)	Benetke (8.35), Mestre (8.48), Portogruaro (9.33), Tržič (10.18)
7.13	(E)	Tržič (7.36), Portogruaro (8.22), Mestre (9.07), Benetke (9.18)	11.42	(IC)	Benetke (9.35), Mestre (9.48), Portogruaro (10.33), Tržič (11.18)
7.50	(IC)	TERGESTE - Tržič (8.13), Portogruaro (8.55), Mestre (9.35), Benetke (9.46)	13.42	(IR)	Benetke (11.35), Mestre (11.48), Portogruaro (12.33), Tržič (13.48)
8.13	(IR)	Tržič (8.36), Portogruaro (9.22), Mestre (10.07), Benetke (10.20)	14.12	(D)	Benetke (12.09), Mestre (12.19), Portogruaro (13.03), Tržič (13.48)
10.13	(IR)	Tržič (10.36), Portogruaro (11.22), Mestre (12.07), Benetke (12.20)	15.42	(IR)	Benetke (13.35), Mestre (13.48), Portogruaro (14.33), Tržič (15.18)
11.56	(IC)	Tržič (12.20), Portogruaro (13.01), Mestre (13.42), Rim Termini	16.04	(IC)	Mestre (14.23), Portogruaro (15.02), Tržič (15.40)
12.13	(IR)	Tržič (12.36), Portogruaro (13.22), Mestre (14.07), Benetke (14.20)	16.25	(D)	Benetke (14.22), Mestre (14.32), Portogruaro (15.16), Tržič (16.01)
13.10	(D)	Tržič (13.33), Portogruaro (14.19), Mestre (15.07), Benetke (15.17)	17.42	(IR)	Benetke (15.35), Mestre (15.48), Portogruaro (16.33), Tržič (17.18)
14.13	(IR)	Tržič (14.36), Portogruaro (15.22), Mestre (16.07), Benetke (16.20)	18.50	(D)	Benetke (16.21), Mestre (16.32), Portogruaro (17.25), Tržič (18.22)
15.13	(D)	Tržič (15.36), Portogruaro (16.22), Mestre (17.06), Benetke (17.16)	18.57	(D)	Benetke (16.55), Mestre (17.06), Portogruaro (17.48), Tržič (18.33),
15.50	(IC)	Tržič (16.13), Portogruaro (16.55), Mestre (17.35), Benetke (17.46)	19.37	(IR)	Benetke (17.29), Mestre (17.39), Portogruaro (18.28), Tržič (19.13)
16.13	(IR)	Tržič (16.36), Portogruaro (17.22), Mestre (18.07), Benetke (18.20)	20.00	(IC)	Benetke (18.02), Mestre (18.14), Portogruaro (18.54), Tržič (19.36)
17.13	(IC)	Tržič (17.36), Portogruaro (18.22), Mestre (19.07), Benetke (19.18)	20.55	(R)	Benetke (18.22), Mestre (18.35), Portogruaro (19.34), Tržič (20.31)
17.27	(R)	Tržič (17.54), Portogruaro (18.52), Mestre (19.47), Benetke (19.58)	21.42	(IR)	Benetke (19.35), Mestre (19.48), Portogruaro (20.33), Tržič (21.18)
18.13	(IR)	Tržič (18.36), Portogruaro (19.22), Mestre (20.07), Benetke (20.20)	22.00	(IC)	Benetke (20.02), Mestre (20.14), Portogruaro (20.54), Tržič (21.36)
19.13	(E)	Tržič (19.36), Portogruaro (20.22), Mestre (21.04), Benetke (21.15)	23.42	(E)	Benetke (21.35), Mestre (21.48), Portogruaro (22.33), Tržič (23.18)
20.25	(E)	Tržič (20.48), Portogruaro (21.31), Mestre (22.14), Zeneva	0.42	(IR)	Benetke (22.35), Mestre (22.48), Portogruaro (23.33), Tržič (0.18)
21.13	(IR)	Tržič (21.36), Portogruaro (22.22), Mestre (23.08) Benetke (23.21)	1.42	(IR)	Benetke (23.35), Mestre (23.48), Portogruaro (0.33), Tržič (1.18)
22.13	(E)	Tržič (22.36), Portogruaro (23.22), Mestre (0.04), Rim Termini	2.35	(D)	Benetke (0.20), Mestre (0.31), Portogruaro (1.26), Tržič (2.11)

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
5.22	(R)	Tržič (5.46), Gorica (6.08), Videm (6.39) (ukinjen ob praznikih)	6.46	(R)	Videm (5.21), Gorica (5.54), Tržič (6.17) (ukinjen ob praznikih)
5.50	(R)	Tržič (6.18), Gorica (6.44), Videm (7.20)	7.29	(R)	Videm (6.05), Gorica (6.38), Tržič (7.01)
6.23	(D)	Tržič (6.47), Gorica (7.10), Videm (7.37) (ukinjen ob praznikih)	7.51	(D)	Videm (6.44), Gorica (7.08), Tržič (7.27) (ukinjen ob praznikih)
6.48	(R)	Tržič (7.16), Gorica (7.40), Videm (8.12) (ukinjen ob praznikih)	8.33	(R)	Videm (7.00), Gorica (7.38), Tržič (8.02), (ukinjen ob praznikih)
7.19	(IR)	Tržič (7.43), Gorica (8.03), Videm (8.27)	8.40	(D)	Videm (7.36) preko Palmanove in Cervinjana v Tržič (8.16), (ukinjen ob praznikih)
8.19	(R)	Tržič (8.47), Gorica (9.12), Videm (9.47)	9.14	(R)	Videm (7.52), Gorica (8.27), Tržič (8.48), (ukinjen ob praznikih)
9.19	(IR)	Tržič (9.43), Gorica (10.03), Videm (10.27)	9.56	(IR)	Videm (8.49), Gorica (9.13), Tržič (9.32)
11.19	(IR)	Tržič (11.43), Gorica (12.03), Videm (12.27)	10.52	(R)	Videm (9.36), Gorica (10.00), Tržič (10.24)
11.40	(R)	Tržič (12.07), Gorica (12.29), Videm (13.03) (ukinjen ob praznikih)	12.33	(IR)	Videm (11.26), Gorica (11.50), Tržič (12.09)
12.19	(D)	Tržič (12.43), Gorica (13.06), Videm (13.33)	14.04	(R)	Videm (12.36), Gorica (13.12), Tržič (13.35)
12.25	(R)	Tržič (12.53), Gorica (13.19), Videm (13.54) (ukinjen ob delavnikih)	14.33	(IR)	Videm (13.26), Gorica (13.50), Tržič (14.09)
13.19	(IR)	Tržič (13.43), Gorica (14.03), Videm (14.27)	15.18	(R)	Videm (13.50), Gorica (14.26), Tržič (14.49), (ukinjen ob praznikih)
13.27	(R)	Tržič (13.55), Gorica (14.20), Videm (14.55) (ukinjen ob praznikih)	15.53	(R)	Videm (14.30), Gorica (15.04), Tržič (15.25)
14.19	(D)	Tržič (14.43), Gorica (15.06), Videm (15.33) (ukinjen ob praznikih)	16.33	(IR)	Videm (15.26), Gorica (15.50), Tržič (16.09)
14.34	(R)	Tržič (15.03), Gorica (15.26), Videm (15.58)	18.18	(R)	Videm (16.50), Gorica (17.26), Tržič (17.49), (ukinjen ob delavnikih)
15.19	(IR)	Tržič (15.43), Gorica (16.03), Videm (16.27)	18.26	(R)	Videm (17.04), Gorica (17.37), Tržič (17.58), (ukinjen ob praznikih)
16.19	(D)	Tržič (16.45), Gorica (17.07), Videm (17.36) (ukinjen ob praznikih)	18.33	(IR)	Videm (17.26), Gorica (17.50), Tržič (18.09)
16.56	(R)	Tržič (17.24), Gorica (17.47), Videm (18.20) (ukinjen ob praznikih)	19.20	(R)	Videm (17.52), Gorica (18.28), Tržič (18.51), (ukinjen ob praznikih)
17.19	(IR)	Tržič (17.43), Gorica (18.03), Videm (18.27)	19.44	(D)	Videm (18.31), Gorica (18.58), Tržič (19.20)
17.38	(R)	Tržič (18.07), Gorica (18.32), Videm (19.08)	20.22	(D)	Videm (18.59), Gorica (19.33), Tržič (19.55), (ukinjen ob praznikih)
17.51	(D)	Tržič (18.15), preko Cervinjana in Palmanove v Videm (18.54). (ukinjen ob praznikih)	20.33	(IR)	Videm (19.26), Gorica (19.50), Tržič (20.09)
18.19	(D)	Tržič (18.44), Gorica (19.06), Videm (19.35) (ukinjen ob praznikih)	21.15	(R)	Videm (19.53), Gorica (20.26), Tržič (20.47)
18.39	(R)	Tržič (19.06), Gorica (19.28), Videm (20.01)	22.33	(IR)	Videm (21.26), Gorica (21.50), Tržič (22.09).
19.19	(IR)	Tržič (19.43), Gorica (20.03), Videm (20.27)	0.52	(IR)	Videm (23.26), Gorica (0.02), Tržič (0.25)
20.07	(R)	Tržič (20.34), Gorica (20.57), Videm (21.24)			
21.19	(IR)	Tržič (21.43), Gorica (22.03), Videm (22.27)			
23.05	(R)	Tržič (23.33), Gorica (23.58), Videm (0.33)			

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
9.13	(E 221)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) prihaja iz Zeneve - Opčine (9.40) - nadaljuje v Zagreb	6.52	(E 240)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Budimpešte - Opčine (6.24) - nadaljuje v Benetke
12.02	(IC 243)	DRAVA - prihaja iz Benetk - Opčine (12.28) - nadaljuje v Budimpešto	10.58	(IC 264)	KRAS - prihaja iz Zagreba Opčine (10.28)
17.57	(IC 265)	KRAS - Opčine (18.25) - nadaljuje v Zagreb	16.57	(E 242)	DRAVA - prihaja iz Budimpešte - Opčine (18.30) - nadaljuje v Benetke
0.02	(E 241)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Benetk - Opčine (0.50) - nadaljuje v Budimpešto	19.51	(E 220)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Zagreba - Opčine (19.23) - nadaljuje v Zenevo

IC - Intercity

E - ekspresni vlak

IR - Meddeželni vlak

D - Brzovlak

R - Deželni vlak

FOTOGRAFIJA

Stare podobe mesta na ogled v veži županstva

Razstava tudi v Ločniku

V veži goriskega županstva so včeraj odprli fotografsko razstavo starih goriskih podob. Priredili so jo člani pososkega fotokluba CIFI v okviru vsedržavne prireditve "Era l'Italia", ki zajema kar 150 sočasnih razstav starih fotografij o preteklosti prav tolških krajev v državi.

Od teh razstav jih je 13 v naši deželi in tri na Goriskem: poleg razstave krožka CIFI, ki bo na ogled na županstvu do 22. oktobra, sta to se razstavi društva "La primula", ki bo odprta od 15. do 29. oktobra v socialnem centru na Trgu san Giorgio 37 v Ločniku in razstava, ki jo je priredilo združenje "Castrum" v

galeriji Excelsior (Drevored Europa Unita, odprta od 7. do 22. oktobra) v Gradežu.

Goriska razstava obsega skupno 40 starih fotografij, ki predstavljajo razne utrinke iz življenje v Gorici od leta 1920 dalje. Posnetke so prispevali fotoamaterji in zbiratelji Lodovico Mischou, Silvio Medeot, Mario Muto, Pierluigi Lodi, Agostino Colla, Antonio Fabris, Franco Pellizzon, Carlo Tavagnutti, Claudio Venier in Giovanni Viola. Fotoklub CIFI je razstavo priredil pod pokroviteljstvom Dezele Furlanije - Julijske krajine, Pokrajine in Občine ter s prispevkom Goriske hranilnice.

KINO

GORICA VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »Batman forever«. Igrajo Val Kilmer, Jim Carrey, Nicole Kidman. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-12.00-22.00 »Il villaggio dei dannati. Rež. John Carpenter. Prepovedan mladimi pod 18. letom.

PIREDITVE

SLOVENSKA LJUDSKA KNJIZNICA DAMIRA FEIGLA vabi jutri, v četrtek, 12. oktobra, ob 20.30 na srečanje z avtorjem knjige Ogledalo. Ob predstavitvi knjige bo spregovoril njen avtor Ace Mermolja.

V KATOLISKI KNJIGARNI bo v petek, 13. t.m., ob 18. uri predstavitev knjige Jozka Savlija Slovenija, podoba evropskega naroda. O delu bosta spregovorila avtor in predstavnik založbe Radivoj Humar.

SKD KREMENJAK vabi v petek, 13. t.m., ob 20. uri na društveni sedež v nekdanji soli v Jamljah (Prvomajska 20) na predavanje o gobah. Izvedenec Milko Cebulec bo predavanje obogatil s predvajanjem diapozitivov.

IZLETI

ODBOR UPOKOJENCEV iz Doberdoba obvešča vse prijavitelje za izlet v Caorle in na otoke Murano, Burano in Torcello, da bo odhod na izlet v soboto, 14. oktobra, ob 7. uri s Trga sv. Martina v Doberdobo.

ŠOLSKE VESTI

DIJAŠKI DOM SIMON GREGORČIČ sporoča, da se zaključuje vpisovanje za solsko leto 1995/96. Na razpolago sta samo še dve mesti. Informacije in prijave v upravi doma, tel. 533495.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM SIMON GREGORČIČ prireja tečaj angleščine za srednjesolce. Informacije in prijave v Ul. Montesanto 84, tel. 533495.

GLASBENA MATICA - GORICA prireja tečaj za JAZZ GLASBO. Vpisi in informacije na tajništvo sole v ul. della Croce 3, od ponedeljka do petka od 14. do 17. ure (tel. 531508).

RAZSTAVE

SKD KREMENJAK obvešča, da bo na društvenem sedežu v Jamljah (Prvomajska 20) razstava starega kmečkega orodja in fotografska razstava kraske arhitekture na ogled se v nedeljo 15. in 22. oktobra med 16. in 18. uro. Društvo prosi sole in druge skupine, ki si želijo ogledati razstavo, naj obisk najavijo na telefon 0481-40462.

V GALERII KATOLISKE KNJIGARNE razstavlja svoja dela slikar Kristof Zupet. Razstava bo odprta do 28. oktobra. Ogled po urniku knigarne.

V POKRAJINSKEM MUZEJU NA GRADU je odprta razstava "Otto-cento di frontiera". Urnik: na gradu - vsak dan razen ponedeljka od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30.

OBVESTILA

OBCINA DOBERDOB obvešča, da je tehnični urad odprt ob torkih in četrkih med 17. in 19. uro.

OBCINSKA UPRAVA V SOVODNJAH prireja danes, 11. t.m., posvet s kražani na Vrhu. Srečanje bo v prostorih SKC Danica ob 20. uri.

OBCINA SOVODNJE OB SOCI sporoča, da bo do v ponedeljek, 16. oktobra, stopili v veljavo novi urniki občinskih uradov za stranke: 1) anagrafski urad, tajništvo in knjigovodstvo: od ponedeljka do petka 8.00-9.30 in 12.00-13.30; ob sredah tudi 15.30-18.00; ob sobotah 9.00-12.00; 2) tehnični urad: ob torkih in četrkih 12.00-13.30, ob ponedeljkih in sredah 16.00-18.00. Občinska knjižnica bo delovala ob torkih in četrkih od 10.00 do 12.00; ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15.00 do 18.00.

KRUT prireja plavalne ure v termalnem bazenu v Gradežu za odrasle in starejše. Informacije pri gospe Anamariji, ul. Malta 2, tel. 531644.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV iz Gorice obvešča, da bo z začetkom v petek, 13. oktobra, ob 13. uri na balinarskem igrišču v Sovodnjah turnir v balinaju med ženskimi ekipami upokožen iz Sovodenj, Standreža, Gorice in Solkana.

SOLA CIPK V GORICI in SKD HRAST IZ DOBERDOBA prireja tečaj klekljanja. Prijave v cipkarski soli v Gorici (tel. 386461) ali pri SKD Hrast (tel. 78130, 78262, 78268). Informativni sešatek bo v ponedeljek, 16. t.m., ob 19. uri v župnijski dvorani v Doberdobo.

SPD GORICA - SMUCARSKI ODSEK namera v prirediti od 27. oz. 29. decembra do 2. januarja zimovanje v Cerknem. Zaradi rezervacije hotela se prijave zaključijo 30. oktobra. Zimovanje je primerno tudi za cele družine. Namestitvev bo v hotelu Eta, smučanje pa na Crnem vrhu.

TRADICIONALNI PRAZNIK KOSTANJA BO... 22. oktobra. Ne pozabite, priporoča SPD.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

OBCINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

AL REDENTORE, Ul. Rosselli 23, tel. 410340.

POGREBI

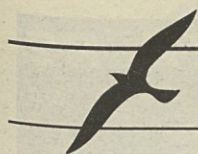
Danes: 9.30, Riccardo Portelli iz splosne bolnišnice v cerkev sv. Ignacija in na glavno pokopališče; 12.45, Maria Tonso, vd. Brandolin iz bolnišnice Janeza od Boga v Krmini; 11.00, Mauro Selve iz splosne bolnišnice v cerkev sv. Ignacija in na glavno pokopališče.

Družba iskreno sočustvuje s prof. Silvanom Krizmancicem, ob izgubi drage mame Elizabete

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
razpisuje
ABONMA 95-96

Vpisovanje novih abonentov dalje v uradu Kulturnega doma v Gorici (ul. J. Brass 20 - tel. 33288) od 10. do 13. ure.

OBČINA / VALENTI KRITIZIRA DEŽELNEGA ODBORNIKA

Fasolova odsotnost ni bila utemeljena

Resolucija o Mururoi - Polemika o številu soških bitk

Problemi zdravstva so odjeknili tudi na sinocnji seji goriskega občinskega sveta. Župan je obvestil svetovalce o srečanju konference županov in desetih deželnih svetovalcev glede bolnišnice Janeza od Boga. Valenti je takole strnil stališče goriske občine: »Zavzemali se bomo za to, da mesto ne izgubi bolnišnice, da se v njej ohrani sedanja visoka raven oskrbe in da se prav tako ohranijo vsa delovna mesta«. Valenti je pri tem namenil puščico deželnemu odborniku za zdravstvo Fasoli, ki je v ponedeljek zadnji hip brzojavil v Gorico, da se ne more udeležiti srečanja, ker da je sodčasno sklicano zasedanje deželne odbora. »Navzoci deželni svetovalci pa so mi povedali, da je bila seja

dezelne vlade dopoldne, medtem ko smo mi zasedali sredi popoldneva...«, je dejal župan.

Svetovalce je nadalje obvestil, da je ob nedavnem obisku izročil predsedniku Scalfaru dve spomenici, eno svetovalca opozicije Crocettija in drugo načelnika FI Fornasirja, glede financerske sole. Spomenico je Scalfaru izročila tudi predsednica Pokrajine. Vsi pričakujejo odgovor, čeprav najbrž predsednika malo zanimajo goriske zdrahe o gradnji spornega objekta.

Svetovalci so v interpellacijah obravnavali vecinoma drobne zadeve. Načelnik KDC Glessi je kritiziral odbornika Pesca zaradi številnih napak v brošurici s koristnimi informacijami o Gorici.

Pesco je krivdo za napake zvrnil na tiskarno. Tavgnutti (Sev. liga) je hotel vedeti, kdo je nekemu društvu (očitek je letel na OK Val) dovolil, da si uredi urad v skladišču telovadnice v Standrežu. Odbornik Devetag je dejal, da o zadevi ni informiran in se bo pozanimal. Zeleni Maniaco je predlagal, naj bi za civilne poroke namenili eno od dvoran na gradu, za kar obstaja veliko povpraševanje. Odgovor odbornice Paolinijev, da zakon dopušča civilne poroke samo v "občinski hiši", ga ni zadovoljil, saj je Maniaco povedal, da v mnogih drugih občinah (omenil je Videm, Benetke itd.) namenijo porokam svečaneje prostore.

Skoraj zabavna je bila polemika o številu soskih

bitk: misovec Cosma je zahteval naj župan popravi svojo izjavo ob Scalfarovem obisku, čes da je bilo bitk 16, »medtem ko je obče znano, da jih je bilo 12«. Valenti je dejal, da mu je število 16 sugeriral predsednik občinskega sveta Busolini. Slednji je kot amaterski zgodovinar obrazložil Cosmi, da razni viri prinasajo to število, ker pač nekateri zgodovinarji delijo na dve bitke, ki so za druge enotne.

Zelena Fiorelli in Maniaco sta na seji predložila resolucijo proti jedrskim poskusom na Mururoi z zahtevo, naj italijanska vlada ostreje poseže pri francoski za prekinitev poskusov. Župan je vsebino resolucije osvojil in napovedal, da jo bo dal v razpravo na eni prihodnjih sej.

SEJMI / 15. MOTOR EXPO RACING

Dva konca tedna v družbi motorjev

Salon serijskih in dirkalnih vozil, ob njem pa bogat spored spretnih prireditelj in dirk

Ocarljivi svet motorjev se bo tudi letos predstavil v Gorici. Kljub številnim (zlasti finančnim) težavam, ki pestijo večino deželnih sejmskih prireditev, bo "Motor expo racing" praznoval jubilejno, petnajsto izvedbo v našem mestu. Na razstavišču ob Soči bo v zadnjih dveh koncih tedna tega meseca izredno živahno. Sejem so strnili v piclihi šest dni (20., 21., 22. ter 27., 28., 29. oktobra), obiskovalci pa ne bodo zaradi tega prikrajšani, nasprotno. Prireditelji združenja Outline so, kot je na tiskovni prireditvi dejal Robi Mervic, poskrbeli za prvorazredne prireditve.

Poleg običajnega salona novosti iz sveta motorjev in avtomobilov (prisotni so skoraj vsi zastopniki vodilnih svetovnih tovarn) bomo na "Motor expo racingu" dobili tudi številne dirkalne avtomobile formule 1, relijev in drugih prvenstev, tekmovalnih motorjev itd.

Bogat je tudi program spretnih prireditev in tekmovalni: poleg običajnega spektakla s trial motorji in avtorelij Rallystar, si bomo lahko ogledali ameriške top-car tovarne Callaway, poslušali Gabibba, se pomerili z mini motorji, sledili tekmovalju scooterjev in preizkusili lastno spretnost v vožnji. V hali D bo namreč namesteno simulator, ki bo slehernemu polnoletniku dovolil virtualno vožnjo v mestu. Najboljši vozniki bodo nagajeni s tečajem varne vožnje, ki bo pod vodstvom bivšega pilota Andrea De Adamicha na dirkališču v Varanu. **aw**

Prizor z lanskega relija na razstavišču ob Soči

NOVICE

Nocoj se sestane rajonski svet v Podgori

Nocoj ob 20.30 se bo na sedežu v nekdanji soli v Podgori (Ul. Slataper 27) sestal tamkajšnji rajonski svet. Na dnevnem redu je mnenje o pravilniku službe za odvoz smeti, razprava o delih v rajonu in sodelovanje na procesiji ob Marijinem prazniku. Nocoj ob 20.30 se bo sestal tudi rajonski svet na Rojcah, jutri ob isti uri pa svet za Madonnino.

Svet za Svetogorsko četrt nudi informacije v zvezi z davki

Kot smo poročali zapade v ponedeljek, 16. oktobra, rok za predložitev prijav v zvezi z odmerjanjem davka za odvoz odpadkov. Za stanovanjske hiše prijava letos ni obvezna, razen v primerih, ko so predvideni nekateri popusti. Vsi, ki živijo v stanovanju sami imajo na primer pravico do 30-odstotnega popusta na davku. Informacije dobijo v občinskem uradu za takse. Za stanovalce Svetogorskega rajona in Placute bo ta teden delovala posebna informativna služba na sedežu rajonskega sveta (Ul. Orzoni 56) vse dni med 10. in 12. uro ter med 15.30 in 16.30.

Proces COOP: danes zasliševanje izvedencev za trgovinske dejavnosti

Sojenje dvanajsterici upraviteljev, javnih funkcionarjev, podjetnikov in načrtovalcev, vpletenih v zadevo Coop" se počasi nagiba v drugo polovico, ko bodo spregovorili obtoženci. Predvidoma bo to v začetku prihodnjega tedna, če ne bo prišlo do daljše odgoditve obravnave zaradi obveznosti predsednika, ki ima stalno mesto v Trstu in je bil v Gorico dodeljen specifično za ta proces.

Včeraj se je nadaljevalo zasliševanje prič obrambe. Danes naj bi pred sodiščem nastopil nekdanji občinski tajnik, zatem pa se bo začel "spopad" med izvedenci, ki jih je predlagala obramba in izvedenci, ki jih je predlagalo tožilstvo. Govor bo seveda o spornem vprašanju izdaje dovolilnice za

odprtje samopostrežne trgovine. Proces, ki so ga takoj na začetku napovedovali kot "proces leta" dobiva vsak dan drugačno dimenzijo, upada pa tudi zanimanje javnosti. Zdaj se vse vrti okrog pravilnosti/nepravilnosti glede izdaje gradbenega dovoljenja in dovolilnice za odprtje oziroma preselitev trgovskega obrata zveze zadrug Coop. In okrog tega vprašanja bo danes največ besed.

Nekaj vidikov glede izdaje gradbenega dovoljenja so skušali pojasniti na včerajšnji razpravi. Kako se bo izšlo soocanje izvedencev glede izdaje trgovske dovolilnice?

Med pričami, ki jih je predstavila obramba in ki so jih včeraj izprašali, so bili tudi nekdanji občinski svetovalci Busolini, Ni-

colò Fornasir, Dario Baresi. Pojasnili naj bi okolščine poteka seje občinskega sveta 9. novembra 1992 in glasovanja o sklepu, s katerim naj bi popravili materialno napako v izvršilnih normah občinskega regulacijskega načrta. V jutranjem delu razprave pa sta tako obramba kakor tožilstvo skušala razkriti potek zasedanja gradbene komisije, da bi razčistili, ali je bil postopek korekten in brez pritiskov, ali je bila sestava komisije v skladu s predpisi itd. Tako so zaslišali kar nekaj članov občinske komisije za gradbeništvo. Po njihovih izjavah je bil postopek za odobritev povsem običajen, sklepi soglasni in predvsem ni bilo nobenih pritiskov ali poskusov vplivanja od nikoder.

DEŽELA / INTERPELACIJA SKP

Umski bolniki morajo plačati

Po preureditvi doma zanje uvedli plačilo (35 tisoč lir dnevno) za oskrbo

Deželni svetovalec SKP Roberto Antonaz je naslovil deželni upravi interpellacijo v zvezi uvedbo plačila za oskrbo bolnikov, ki so bili do pred kratkim v brezplačni oskrbi bivše goriske psihiatrične bolnišnice. Z odlokom 14. julija letos je namreč deželna vlada odprla v kompleksu umobolnice ti. Oskrbovanci zdravstveni dom ("Residenza sanitaria Assistenziale" - RSA) za štirideset bolnikov. Dom ostaja v sklopu javnega Zdravstvenega podjetja, lokacija prostorov je ista kot doslej. Spremeni se edinole breme za goste: medtem ko je bila doslej oskrba brezplačna, bodo morali po novem za bivanje in prehrano odšteti po 35 tisoč lir dnevno. Če bolniki

sami ne bodo mogli poravnati teh zneskov, bo breme slo na račun svojcev.

Antonaz v interpellaciji ugotavlja, da strošek ni majhen, saj je treba upoštevati, da so gostje te strukture vecinoma kronični bolniki, ki ostajajo v oskrbi tudi cela desetletja. Zaradi tega sprašuje deželno upravo, ali se ji zdi upravičen prehod iz brezplačne v oskrbo proti plačilu edinole zaradi spremembe imena strukture; kateri so nameni uprave glede novih struktur RSA, ki so bile misljene za oskrbo telesno in umsko prizadetih in ostarelih, tj. za najsibkeje med občani? Ali je namen uprave, da s terjatvami plačila za oskrbo se dodatno prizadene te osebe?

KRONIKA / DELOVALI SO NA RELACIJI LOMBARDIJA - VZHODNA EVROPA

Aretirali osem oseb vpletenih v posle z ukradenimi vozili

nik letечеge oddelke dr. Lorito in sam kvestor dr. Davini, se je pričela v začetku septembra, ko so policijski organi ustavili mercedes 200 ki ga je vo-

zil 43-letni Aldo Fiammenghi iz Brescie. Policija je zatem v nekaj tednih prišla na sled preostlim članom: 35-letnemu Marinu Salieriju, 24-let-

nemu Ivanu Salieriju, 34-letnemu Giulianu Morettiju, 51-letnemu Fiorentinu Sensiju in 34-letnemu Marcu Mafioletiju. V priporu sta se dve drugi ose-

bi, katerih imen pa policija ni sporočila.

Avtomobili, ki so jih namenili izvozu so bili opremljeni takorekoč s praviimi dokumenti. Slo je za dvojčke dejansko registriranih vozil, z odlično ponarejenimi dokumenti, in prilagojenimi številkami sasijs in motorja. S to dejavnostjo so se menda ukvarjali Moretti, Sensi in Mafioletti, saj je policija zasegla avtomobil, "ki je bil v postopku".

Osumljenci, ki so v priporu, so v glavnem doma iz Brescie, Bergama in drugih krajev ob Gardskem jezeru, kjer se v poletnih mesecih tre tujih gostov in kjer ukrasti drag avtomobil ni težko.

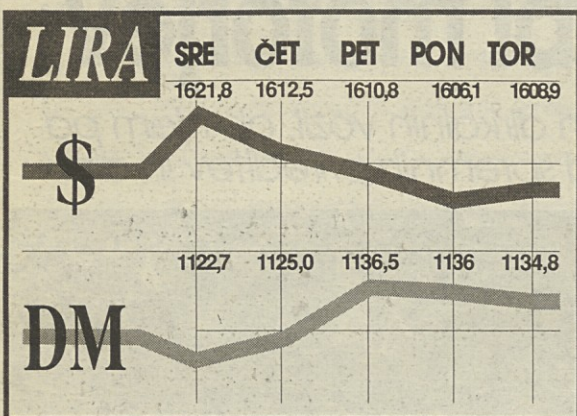
Na sliki (Fotostudio Reportage) preiskovalci na srečanju z novinarji

Sreda, 11. oktobra 1995

gospodarstvo in finance

DANES PREDSTAVITEV V TRSTU

Vabilo na kosilo

VIDEM - Obiskovalcem naravnih lepot v Nadiskih dolinah se bo od 15. oktobra do 30. novembra ponudila prilžnost, da bodo v stinrajstih gostilnah in restavracijah Benecije spoznali dobrote beneške kuhinje. Gostinski obrati, ki so pristopili k pobudi »Vabilo na kosilo« so za ta čas pripravili vrsto domačih jedi, ki so značilne za te kraje.

»Ce boste prisli na obisk v naše lokale, boste spoznali našo kulinarčno tradicijo, ki je tesno vezana na kmečko stvarnost. Pogostili vas bomo s pinso miesano an salamom, župo mederiuakno, kuhinjo z burjanom, domačim pinterjem, poleki s farlinko, stakanjem, zličnjaki, sopami s cespljami in s kuhanimi štrukli«. Tako so gostilnicarji »prepričevali« novinarje včeraj dopoldne na videmski Trgovinski zbornici, kjer so predstavniki Gorske skupnosti za Nadiske doline, vodstva Trgovinske zbornice in slovenskega deželnege gospodarskega združenja predstavili letošnje, peto izvedbo Vabila na kosilo.

Uspešnost dosedanjih izvedb je očitno nagradila vse tiste, ki so se že od samega začetka prizadevali, da bi v Nadiskih dolinah izpeljali določene pobude turistično-gospodarskega značaja. Prvemu vabilu se je odzvalo le nekaj gostilnicarjev, danes pa jih je že skoraj dvajset, ki so se pridružili k iniciativi in že razmišljajo, kaj storiti za spomladanski čas.

Na včerajšnji predstavitvi so povedali, da na-

meravajo storiti korak naprej v želji, da bi v te kraje privabili čimveč gostov, posebno Avstrijce in Nemce, ki jih je vse več na Videmskem. Potrebno bo poiskati določene vezi med beneško kuhinjo in sorodnim vinorodnim območjem Brd, da bi postala ponudba se vabljivjša.

Vabilo na kosilo, kot je ugotovil predstavnik Trgovinske zbornice Beltrame, je postalo ena najpomembnejših pobud turistično-gostinskega značaja v deželi in zato velja na tej poti nadaljevati. Odbornik za turizem pri gorski skupnosti Nino Ciccone je pohvalil prizadevnost organizatorjev, ki so stvarno prispevali, da se Beneciji, ki je doslej placala previsok davek gospodarske zaostalosti, vrne določeno dostojanstvo.

Gostilne in restavracije, ki sodelujejo pri letošnjem Vabilu na kosilo so: Alla Posta, Da Silva, Alla Cascata (Obcina Grmek), Da Vittorio (Praprotno), Al Vescovo, Alla Trotta, Alle grotte, Ai Buoni amici, Alla Stella alpina (Podbonesec), Al Giardino, Alle Quercie (Speter), Pelizzo (Sovodnje), Sale e pepe in Bellavista (Srednje).

Slovensko deželno gospodarsko združenja bo v sodelovanju s Podjetjem za turistično promocijo - APT Trst priredilo predstavitveno tiskovno konferenco o pobudi Vabilo na kosilo v Nadiske doline, tudi v Trstu in sicer danes, 11. oktobra, ob 11.30, na sedežu APT v Ul. S. Nicolò 20.

Rudi Pavšič

NOVICE

Gospodarska rast baltskih držav

RIGA (dpa) - Po poročilih, ki so jih izdelali statistični uradi Litve, Latvije in Estonije, je baltskim državam uspelo zajeziiti inflacijo, za prihodnost pa napovedujejo tudi visoko rast industrijske proizvodnje. Avgusta so v Latviji zaznali približno 0,3-odstoten padec življenjskih stroškov, medtem ko so se ti v Litvi povečali za 0,4 odstotka, v Estoniji pa za 0,6 odstotka. V primerjavi s julijem je industrijska rast v Estoniji dosegla 19,9 odstotka, v Latviji 11,7 odstotka, v Litvi pa 14,1 odstotka. Brezposelnost je avgusta v vseh treh državah ostala skoraj nespremenjena - v Estoniji je znašala 2,4 odstotka, v Litvi tri odstotke in v Latviji 6,1 odstotka.

MILAN / DELEN UMIK DELNIC

Afera z Gemino močno prizadela borzno poslovanje

Milanski indeks MIB padel za 1,68%
Preiskava se ne raztegne na Švico

MILAN - »Kaj takega se lahko zgodi le v Italiji,« je komentiral afero okrog Gemine predsednik Trgovinske zbornice v Milanu Piero Bassetti in dodal: »Z vidika malih varčevalcev je zadeva nerazumljiva, sicer pa je vse to sad nerazvidnih finančnih transakcij.«

Delnice Gemina so včeraj zjutraj padle za 10%, zato jih je Consob zamrznil, potem spet odmrznil, a je bila kotacija se vedno za 9% nižja. Zakaj jih ni suspendiral? Zato, da ne prizadene domačih in tujih borzizancev. Ker Gemina ni šla v promet, so se le-ti opredelili za Fia-

tove delnice, ki pa so se prav tako pocenile (sredi dneva -1,44%), kar velja tudi IFI (-3,64%), Montedison (-1,32%) in druge, tako da je indeks Mibtel zdrknil za 1% na 9.499, MIB pa za 1,68% na 939 (6,1% manj kot na začetku leta). »Affaire Gemina je povzročil borzi veliko škodo,« je zatrdil predsednik borznega sveta Attilio Ventura. »Skoda bo seveda tem manjša, čim krajša bo preiskava, v uteho pa je dejstvo, da se ta ne bo raztegnila na Švico. Pa se to ne utegne rešiti operacije SuperGemina«, ki jo bodo v najboljšem primeru odložili.

LJUBLJANA / PODJETJE BODO DOKAPITALIZIRALI

Adria Airways začela s postopkom lastninjenja

Delnic ne bodo ponudili tujim partnerjem

LJUBLJANA - S pridobitvijo tako imenovanega prvega soglasja agencije za privatizacijo je dobila zeleno luč za začetek postopkov lastninjenja tudi Adria Airways.

Pri edinem slovenskem letalskem prevozniku je prav gotovo najbolj zanimivo dejstvo, da znasa ocenjena vrednost podjetja na dan 1.1. 1993 natanko 1000 tolarjev. Adria Airways je namreč zaradi velikanskih izgub in dolgov do upnikov prešla v last agencije za sanacijo bank in hranilnic, ki je prevzela dolgove, nekaj pa jih je celo odpisala, da je imelo podjetje ob ocenitvi vrednosti vendarle pozitiven kapital. Kot so nam zaupali v službi za stike z javnostmi priagenciji za privatizacijo, ki daje soglasja k programom lastninskega

preoblikovanja, je Adriin program obravnaval celo svet agencije za privatizacijo, kar pomeni, da je bil način lastninjenja tega podjetja precej specifičen. Agencija za sanacijo bank, ki je lastnica podjetja, je ugotovila, da bi več pridobili z dokapitalizacijo kot s stečajem, ker pa je ohranjanje poslovanja tega slovenskega letalskega prevoznika po ugotovitvah pristojnih vladnih ustanov tudi nacionalnega pomena, je svet agencije za privatizacijo potrdil program lastninjenja, čeprav znasa ocenjena vrednost podjetja samo tisoč tolarjev.

Kot so nam potrdili v Adrii odgovorni za izpeljavo privatizacije oziroma dokapitalizacije, se podjetje res ne bi moglo privatizirati, če bi imelo tako imenovani

negativni kapital. Celotno lastninjenje podjetja Adria Airways bo temeljilo na dokapitalizaciji podjetja, torej na vecanju njegovega lastniškega kapitala. Razpisali bodo paket delnic v vrednosti 60 milijonov nemških mark (42 milijonov dolarjev), nato pa nameravajo v prvem krogu poslati ponudbe za nakup teh delnic strateškim partnerjem podjetja. Približno deset odstotkov delnic podjetja pa naj bi dobili tudi zaposleni, ki bi bili pripravljeni zamenjati certifikate za Adriine delnice. Na vprašanje, ali bi v primeru neuspele dokapitalizacije s strani domačih pravnih oseb lahko ponudili dokapitalizacijo tujim partnerjem, so nam v Adrii zatrdili, da to ne pride v postev.

Alenka L. Jakomin

POGOVOR Z RAVNATELJEM SDGZ VOJKOM KOCJANČIČEM

Gospodarsko stanje se je od zadnjega občnega zbora SDGZ le izboljšalo

Na prihodnjem občnem zboru bodo posvetili posebno pozornost bančništvu

Pod okriljem Slovenskega deželnege gospodarskega združenja imajo vsi profili gospodarskih operaterjev svojo organizirano strukturo. Posamezne področne sekcije bodo od ponedeljka dalje preverjale opravljeno delo na občnih zboreh, SDGZ pa bo kot stanovska organizacija imelo 19. novembra svoj izredni in redni občni zbor.

Z ravnateljem SDGZ Vojkom Kocjančičem smo se pogovorili, kaksni so bili v teh zadnjih dveh letih pogoji dela in katero strategijo so ubrali zamejski gospodarstveniki.

»Leta 1993 smo sli na občni zbor z geslom "S podjetnostjo v razvoj", ker je bila tedaj se zlasti zaradi izgube trgov na območju bivše Jugoslavije recesija na visku in se je poznala tako na področju zunanje trgovine kot bančnistva, spedicije, prevoznistva, pa tudi gostinskih dejavnosti. Tedaj nas je pestil tudi minimum tax, ki je zaradi povečanih stroškov prisilil številne podjetnike, da so zaprli svoje obrate. V zadnjih dveh letih se je stanje precej umirilo in ustalilo, trend zapiranja podjetij se je upočasnil in pojavljajo se nove podjetniške pobude. Na obzorju se vedri in obe-tajo se boljši časi, ce-

prav ne bomo dosegli nekdanjega razcveta dejavnosti, na kar vplivajo tudi demografski padec in kriza industrijskega sektorja v trzaski pokrajini, tako da je ekonomski preporod nekako zamrznjen. Lahko bi rekel, da smo v fazi stagnacije in to-lazimo se lahko, da vsaj ne nazadujemo. Na občnem zboru bomo skušali najti primerne strateške usmeritve in poti, ki naj pomagajo premostiti ta trenutek stagnacije in stimulirajo podjetnost pri iskanju novih perspektiv.«

Organiziranost SDGZ je razčlenjena po sekcijah, ki se soočajo z določenimi skupnimi problemi, obstaja pa seveda specifična posa-

mezni področjih gospodarske prisotnosti.

»Vse sekcije so bile delavne in so v mejah svojih zmognosti postorile vse, kar je bilo za članstvo najbolj primerno. Določene tradicionalne dejavnosti je naceł zob časa in zato je bilo treba poiskati nove poti. Gostinska sekcija se je usmerila z veliko zagnanostjo na profesionalno rast svojega članstva in pri tem resnično odigrala veliko vlogo. Usmeritev se je že izkazala za pravilno, ker se gostinstvo lahko razvija le s kakovostno rastjo in povečana profesionalnost se že obrestuje. Obrtniki so pravilno zastavili delo že pred leti, ko so začeli utrjevati svojo prisotno-

st na teritoriju, vlagati v nepremičnine in večati oziroma posodabljati svoje delavnice, tako da jim ne povzročajo preglavic strožji ukrepi za zagotovitev varnosti pri delu. Obrtniki se resno udeležujejo sejmov, izboljšujejo svoje storitve in se tako v podjetniškem duhu vključujejo v sirši prostor, kar velja se zlasti za Slovenijo. Trgovci na drobno so bili prisiljeni na določeno stagnacijo, ker ta sektor dozivilja največje spremembe. Trgovsko omrežje se prilagaja novim, modernim kriterijem, kar prinaša določene posledice: v manjših krajih trgovine ne uspevajo več, ker pač niso donosne in iskanje novih tipov specializacije ni vedno enostavno. Trgovci budno spremljajo dogajanje in se trudijo, da najdejo primerno mesto na trzišču. Zunanjetgovinska sekcija je zastavila vse več moči v profesionalno rast svojega članstva in v iskanje možnosti prodora na nova trzišča. Zelo dragocene so bile informacije o vseh novostih, ki zadevajo to področje. Pozitivno ocenjujem ustanovitev sekcije za proste poklice: posamezni profili in kategorije profesionalcev bodo tako pod isto streho reševali skupne probleme, obenem pa vzpod-

bujali profesionalnost in usmerjali v določene poklice.«

V sklopu SDGZ so v bačni sekciji organizirani tudi slovenski denarni zavodi, ki doziviljajo dokajšnje spremembe in so podvrženi hudim zunanjim pritiskom.

»Bančna sekcija predstavlja problem zase in dozivilja prehodno obdobje. Težko je dati neko oceno, ker se stvari razvijajo iz dneva v dan. Bančnim zavodom bomo na občnem zboru posvetili veliko pozornost, ker so hrbenica vse gospodarske dejavnosti, a so sedaj pod hudim udarom. Treba se bo prilagoditi tej novi politiki tako Italije kot Slovenije do naših denarnih struktur in v tem trenutku res ne preživljamo lepih trenutkov. Upajmo, da bo razvoj dogodkov sel v pravo smer.«

Kako se člani odzivajo na vaše pobude, kolikšna je njihova navezanost na Združenje?

»V zadnjih letih narasča, ker smo popestrili sindikalno dejavnost. Člani so tenkocutni za konkretne pobude, na katere so takoj pozitivno reagirali. Imamo zelo zaveden krog članov, ki se radi udeležujejo, radi prisostvujejo vsem pobudam Združenja, tako da je trenutno sodelovanje resnično na visku, kot že dolgo ni bilo«. (ma)

ZGODOVINA

Prunkov povsem posrečen poskus sinteze slovenske zgodovine v tujem jeziku

Danes popoldne bo v avditoriju tržškega muzeja Revoltella srečanje namenjeno slovenski zgodovini. Na današnjem srečanju bosta sodelovala tudi zgodovinarja Janko Prunk in Jože Pirjevec, avtorja knjig *Breve storia della Slovenia* (Prunk) in *Serbi, Croati, Sloveni* (Pirjevec).

Ze sam naslov knjige - v italijanskem prevodu *Breve storia della Slovenia* - razloži bistvo njene vsebine, da gre le za kratek pregled zgodovine slovenskega naroda namenjenega »tujcem« oziroma vsem tistim, ki ne poznajo nase preteklosti in zaradi tega ne morejo razumeti razlogov, ki so privedli do osamosvojitve Slovenije. Strniti skoraj dvetisoletno zgodovino na devetdesetih straneh, pa ni delo za vsakogar. Le odličen poznavalec lahko na cimbolj preprost in historiografsko pravilen način prikaže ključne aspekte slovenske zgodovine. Ta poskus pa je popolnoma uspel zgodovinarju Janku Prunku.

Zanimivost knjizice je večplastno opisovanje, saj avtor presega go- lo analizo in podajanje dogodkov.

V optiki pozornega opazovalca ponuja bralcu ob političnem, socialnem in gospodarskem dogajanju tudi razvoj slovenskega jezika in književnosti.

Zasnova knjige je zelo jasna: poleg predgovora, uvoda in zgoščene- ga povzetka vsebine je delo razdeljeno v pet sklopov.

Najprej se avtor dotakne zgodovine naših prednikov, ki so v drugi polovici 6. stoletja zavzeli obsežno ozemlje od Vzhodnih Alp do Jadranskega morja na jugu in v 7. stoletju ustanovili kneževino Karantanijo, ki pa je zaradi premoci Frankov izgubila svojo samostojnost. V več kot tisoletni nadrejenosti slovenskega naroda tujim oblastem avtor ne prezre pomena Brizinskih spomenikov, kmečkih uporov, reformacije in protireformacije, razsvetljenjskih reform in začetkov narodnega prebujanja na Slovenskem.

V sodobnem zgodovinskem pre- rezu avtor predvsem poudarja izvor moderne slovenske države in njeno vključenost v širši evropski kontekst. Zaradi tega je večja pozornost

posvečena razpadu Avstroogrske monarhije leta 1918 in razkroju Jugoslavije v letih 1941 in 1991.

V analizi slovenske zgodovine dvajsetega stoletja poleg nastanka SHS, vloge Slovencev v nji, njenega propada, izbruha 2. svetovne vojne, nemške in italijanske okupacije Slovenije, Osvobodilne Fronte in njene zmage, ustanovitve RSFJ, je avtor skušal obrazložiti razloge, ki so predvsem po smrti »zgodovinskih leaderjev« (Tito, Kardelj, Bakarič), pripeljali do razpada Jugoslavije in osamosvojitve Slovenije junija 1991.

Poleg ze omenjenih tematik Prunk ni prezrl kritične in zapletene situacije slovenske manjšine v Italiji in Avstriji, ki se je morala stalno upirati raznarodovalni politiki italijanskih in avstrijskih oblasti.

Na koncu je se potrebno povedati, da je Prunkovo delo eden prvih poskusov sinteze slovenske zgodovine v tujem jeziku in zaradi tega vredno omembe in priznanja.

Katja Colja

ZGODOVINA

Nazoren prikaz mozaika »Balkan«

Serbi, Croati, Sloveni Jožeta Pirjevca

»Tu živijo najbolj krvoločna ljudstva v Evropi«, je nedavno v svojem poročilu z balkanskega vojnega prizorišča ugotavljal novinar državne italijanske televizije. Od cloveka, ki živi sicer v Trstu in se poklicno ukvarja z razbi- ranjem dogajanj v njegovem bližnjem sosedstvu, bi pričakovali vsaj nesa- blonsko poročanje, ce ze ne pronicljive- so razlago vojne stvarnosti. Toda ne- sporno dejstvo je, da je poročanje ita- lijanskih javnih obcil o dogajanju na območjih bivše Jugoslavije prepolno takih in podobnih floskul, kar nam po- trjuje, da ostaja svet vzhodno od Trsta ne le za neizobražene, temveč tudi za izobražene Italijane, največkrat nepo- znana pokrajina, ki jo naseljujejo nezna- na ljudstva z zagonetno preteklostjo in okrvavljeno sedanostjo.

Jože Pirjevec, avtor knjige *Serbi, Hrvati, Slovenci* (Serbi, Croati, Sloveni. Storia di tre nazioni), ki je izšla pri ugledni bolonjski založbi Il Mulino, si je zadal ne- lahko nalogo: popisati zgo- dovino treh južnoslovan- skih narodov na tak način, da bo ta po- stala raz- zumljiva tudi nestrokovne- mu bralcu. Nazornost zgodovinske- ga orisa, ki osvetljuje kompleksnost južnoslovan- skega etnič- nega, verske- ga in kultur- nega mo- zaika, je ned- vomno odlika Pirjevcevega dela. Av- torjeva namera je seznaniti italijanske- ga bralca z ozadjem zdajšnjih politič- nih in vojnih spopadov in izpostaviti tiste zgodovinske dolgotrajne procese, ki so iz Balkana naredili vedno znova vnetljivo smodnišnico. Svet, ki je bil že v srednjem veku razpet med Zahodom in Vzhodom, med Rimom, Dunajem in Bizancem, je v novoveskem obdobju prenašal tezo, ki sta mu jo naložili krščanska in islamska civilizacija. Civi- lizacijska meja, ki se je skozi stoletja zarisala na balkanskem obrobju, se je premaknila zdaj v eno zdej v drugo smer in s svojimi premiki prisilila balkanska ljudstva k selitvam, k iskanju zaščitnikov in k slepanju kom- promisov z zunanjimi centri oblasti, ki so na Balkanu skrbeli predvsem za svoje koristi. Civilizacijski konflikt, boj za vitalni prostor, sen o etnično čistem ozemlju so po avtorjevem mnenju tisti dejavniki, ki so zapečatili zgodovinsko dogajanje na balkanskem prizorišču in v zadnji istanci tudi zdajšnji vojni spopad.

Prvo poglavje je avtor posvetil zgo- dovini Srbov in njihovem vztrajnemu boju za »tuzemsko kraljestvo«, ki so ga izgubili leta 1398 na Kosovskem polju. Od poznega srednjega veka vse do druge polovice 19. stol. je srbska zgodovi- na prepredana z neuspelimi vstajami, krvavimi turskimi zatiranj, z veliko- srbskimi sanjami, umori in zarotami. Pridobitev državne samostojnosti in mesta na sahovnici evropske politike ni prekinila tradicije medsrbskega obračunavanja in ksenofobega odnosa do sosedov. Krhkost srbske civilne družbe, prevlada avtoritarne politične oligarhije, odsotnost liberalne tradicije so se izkazale za najpomembnejše ovire

na poti k parlamentarni demokraciji, ki je ostala neuresničen projekt tudi za casa kraljevine SHS. Obcutku ogorče- nosti in slu po prevladi nad ostalimi južnoslovanškimi narodi se niso Srbi odrekli niti v socialistični Jugoslaviji, ko so si pridobili primat tako v držav- nem aparatu kot v vojski. Nasprotno, v osemdesetih letih sta postala glavni vz- gib za ozivitev atavičnega nacionaliz- ma in obnovev velikosrbskega mita o izgubljenem kraljestvu.

Zgodovina Hrvatov, ki se ji Pirjevec posveti v drugem poglavju, je prav tako kot srbska zaznamovana z dolgotrajno podloznostjo. Toda v razliko od Srbov so bili Hrvati ze v srednjem veku vključeni v zahodno kulturno sfero, v katero so ostali vpeti vse do razpada habsburskega cesarstva. Zavest o pri- padnosti zahodnemu civilizacijske- mu polu in sen o poeno- tenju hr- v a s k e g a ozemlja, ki prav tako kot srbsko, ni bi- lo etnično ci- sto, sta ustva- rila ugodna tla za proti- srbsko razpo- loženje, ki se je profiliralo v drugi polo- vici 19. sto- letja, zlasti za casa bosanske krize, tlelo v dvajsetih in tridesetih le- tih našega stoletja, nasil- no izbruhnili pa z ustaski- mi pokoli srb- skega prebi- valstva v dru- gi svetovni vojni. Zgodo- vinska konti- nuiteta proti-

srbskega razpoloženja med Hrvati in protihrvškega med Srbi, ki ju je Titova Jugoslavija samo zacasno zamrznila, je po Pirjevčevih besedah odločilnega po- mena za razumevanja izbruha srb- skohrvškega vojnega spopada leta 1991. V zadnjem, tretjem poglavju se avtor loteva razgrinjanja slovenske zgo- dovine od Samovih casov do proglasit- ve slovenske smostojnosti. Slovenska zgodovina je tako kot hrvska in srbska potekala v znamenju podloznosti tujim vladarjem, a je bila ze zaradi ugodnejše geografske lege, kar pomeni oddaljeno- sti od civilizacijske ločnice med krščanskim in islamskim svetom, manj krvava. Slovensko kmečko prebivalstvo je trpelo zaradi turskih udorov, izpo- stavljeno je bilo fevdalnemu izko- riščanju, toda teza tuje nadvlade je bila neprimerno manjša, ce jo primerjamo s tisto, ki so jo prenašali južni bratje. Na- cionalna zavest se je od Trubarjevih ca- sov vse do programa Zedinjenje Slove- nije in manjšinske deklaracije sirila med sirše plasti slovenskega prebiva- lstva in legitimirala pragmatično ravn- anje slovenskega političnega vodstva. Vstop Slovencev v Drzavo SHS se je le- ta 1918 vrsila pod silo razmer, a tudi z vedenjem, da bo sožitje v vecletni družini nelahko. In kot tako se je tudi izkazalo. Ob koncu tega sintetičnega povzemanja vsebine pričujoče publika- cije velja opozoriti na glavno poanto Pirjevčevega diskurza, ki je izrečena na uvodnih straneh knjige. Vojna na tleh bivše Jugoslavije je notranji spopad med Hrvati, Srbi in bosanskimi musli- mani, je spopad za pridobitev življenj- skih resurzov, spopad agrarnega sveta in njegovih političnih elit, ki jih je mo- dernizacijski proces komaj oplazil.

Marta Verginella

GLEDALIŠČE / ZAČETEK SEZONE SKUPINE LA CONTRADA

Najpomembnejše je ponovno srečanje s tržaško preteklostjo

Letošnja otvoritvena veseloigra je povzeta po angleški burki

Gledališka skupina La Contrada je v soboto začela sezono z narečno kome- dijo, kot je ze od nastanka dalje njen razpoznavni znak in tudi eden razlogov za njeno priljubljenost pri dolocenem tržaskem ob- cinstvu. Letošnja otvoritve- na veseloigra nosi naslov *Un'Isotta nel giardino*, pri cemer Isotta v vrtu ni prikupno dekle, temveč prestižni italijanski avto- mobil Isotta Fraschini. Ot- voritvena komedija tokrat prvič doslej ni prišla izpod peresa nepogresljivih Car- pinterija in Faragune, tem- vec sta jo po angleški farsii v tržasko narečje in vz- dusje preuredila Francesco Macedonio, ki je komedijo tudi reziral, in Nini Perno.

Glavni osebi sta zakonca Oscar in Evelina Babuder, ki jima je kot edino bogast- vo ostala le medsebojna ljubezen, sicer pa zbirlata le neplacane račune. Vendar to ne moti njune sreče, on živi za svoje nemogoče iz- najdbe, ki jih po pravici receno nihče ne potrebuje, ona pa kar iz samega ve- selja do življenja. V njuno srečno idilo pride z no- tarjem vest, da je Oscar po- dedoval bajno premoženje po stricu Attiliu, ki se je pred leti izselil v Kanado. Kako ubraniti dediscino pred prezecimi upniki? Brez strahu, domiselni Evelini ne bo zmanjkalo idej.

Vendar o vsebini ne bi izgubljali besed. To je ti- pična burka, kakršnih je v angleskem komercialnem gledališču vse polno. Zaba- va sloni na zapletu, v kate- rem navzkrižni nesporazu- mi kar mrgolijo. Režiser je

vse skupaj se zasolil z do- bro znanimi komičnimi prijemi, ki pa so se vedno uspešni, posebno pri občinstvu, ki si pride ogle- dat otvoritveno predstavo La Contrade predvsem za- to, da lahko sliši stare tržaske narečne izraze v kontekstu, v katerem se imajo staro sočnost in po- men. Ko kdo od nasto- pajocih izreče besedo, ki se jih se celo starejši gledalci spominjajo le iz govorce svojih staršev, med obcin- stvom zavrsi od veselja, kot ob nepričakovanem snidenju s prijateljem, ki ga ze dolgo nismo videli. In tudi letošnja komedija je predvsem to, ponovno srečanje s preteklostjo me- sta, ki jo otožnost spomina odeva v srečno brezskrb- nost, kakršne verjetno nikoli ni poznalo, v srečo, ki je morda v narečju Ma- cedonia in Pernove za spo- znanje bolj papirnata

kot v Carpinterijev in Fara- gunovem. Predstava je tako prefinjena in uglajena, kot smo se dolgo vajeni pri narečnih komedijah La Contrade. Prefinjena in elegantna kot lepa scena Sergia D'Osmia, ki prika- zuje salon bogate meščan- ske hiše s pogledom na vrt, kjer stoji neoklasični kip. Elegantna kot kostumi Fa- bia Bergama, v katerih bi se vsakdo počutil gospod.

Se največ se v predstavi razdaja Orazio Bobbio kot razmisljeni iznajditelj Oscar Babuder, ki ga je za- radi prirojene gosposke uglajenosti in igralske ra- dodarnosti lepo gledati tako v dolgi domaci halji kot v gaučevskih širokih hlačah ali meniski kuti. Ob strani mu stoji Paola Bones kot prikupna in brihtna mlada zena Evelina. Drugi steber skupine La Contra- da Ariella Reggio ima tok- rat le stransko, pa ceprav

barvito vlogo naglušne in pozabljive tete Elide, ki je zaradi obeh napak zlasti vir dodatne komičnosti. V predstavi nastopata z običajno učinkovitostjo tu- di stalna gosta teh nareč- nih komedij Mimmo Lo Vecchio kot v argentinske- ga bratranca preoblečen Gorican Pepinel in Gian- franco Saletta kot notar Be- nettich-Benetti. Adriano Giral di je gledališko tem- peamenten Argentinec Carlos Fernandez Righeira, Maria Grazia Plos je prav tako temperamentna ma- dzarska lepota Zsa-Zsa Zsador. Lidia Braico in Riccardo Canali sta pre- pričljiva in zabavna služkinja Gisela in vrtnar- sofer-bivši kocijas Giglio. Glasbeno kuliso, ki pričara srečno vzdušje brezčasne preteklosti, je zasnoval Li- vio Cecchelin.

Predstava bo na sporedu do 3. novembra. (bov)

FILM / FESTIVAL MEDNARODNEGA AVTORSKEGA FILMA

Umetnost na filmskem platnu

LJUBLJANA - Ljubljanski filmski festival Film Art Fest, ki bo letos od 19. do 30. oktobra, prinaša pogled v delo mednarodnega avtorskega filma za ljubitelje in poznavalce in je sesti po vrsti v letu, ko film praznuje svojo sto-letnico. Festival nastaja v produkciji Cankarjevega doma, njegova direktorica je gospa Jelka Stergel. Gre za edino tovrstno slovensko prireditev, ki jo je priznalo tudi mednarodno združenje filmskih producentov.

Tudi letos bo festival potekal v starih že tradicionalnih sekcijah: Predpremiere, Perspektive, Dokumentarci in Fokus. V letošnjih **Predpremierah** se bo predstavilo stirinajst filmov, pri njihovem izboru pa se je selekcija nagibala k manj znanemu v specifični ustvarjalnosti in izvirnosti, ki ni podrejena filmski industriji, tako da se ne bo predstavil niti en film

ameriske produkcije. Sekcija predstavlja filme, ki so bili prikazani že na drugih festivalih. Prinaša nekaj filmov, ki so že dvigovali prah in pritisk po Evropi. Vsekakor je treba omeniti film **Duhovnik** **Antonie Bird** in film **Carrrington** **Christopherja Hamptona**. Program **Perspektiv** je tematsko zaozročen in prinaša sociološko problematiko tako

Ježa, Jan Sverak, Češka, 1995

NA KRATKO

Video Srednje Evrope

LJUBLJANA - Nocoj bo v Informacijskem centru Moderne galerije ob 20. uri stekel dveurni program projekcij najnovejše videoprodukcije iz projekta Vpogled v medijsko umetnost osrčja Evrope, v okviru katerega so sodelovali izbrani umetniki iz Madžarske, Poljske, Romunije in Slovenije. Program je zasnovala kanadska kustosinja in umetnica madžarskega rodu Nina Czegledy, svetovna premiera pa bo skupaj z ljubljansko projekcijo potekala tudi v Torontu, Budimpešti, Bukaresti in Varšavi. Slovenski prispevek je oblikovala Marina Gržinič, v njem pa se bodo poleg nje predstavile še Jasna Hribernik, Nataša Prosenec in Aina Smid. (V. U.)

Šeherezada SMG v Sao Paolu

LJUBLJANA - Šeherezada, predstava Iva Svetine in Tomaža Pandurja v izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča, je kljub castiljivim letom odletela v Brazilijo na 5. mednarodni festival odrskih umetnosti v Sao Paulu. Odlocitev organizatorjev, da v festivalski program uvrstijo Šeherezado, dokazuje njeno aktualnost, se zlasti pa so gledališčniki ponosni na to, da povabilo prihaja iz Brazilije, kjer se v zadnjem času rojevajo zanimive gledališke tendence in kjer je gledališče izrazito živ medij. Festivalne odrske luci so se v nedeljo, 8. oktobra 1995, prizgale na več mestih, sodelujejo pa številna zveneca gledališka imena, med katerimi sta Dumb Type (Japonska), ki se je pred kratkim predstavilo v Ljubljani, in Carlota Ikeda (Francija/Japonska). (K.G.)

Nastopi mladih glasbenikov

LJUBLJANA - Danes se bo ob 19. 30 v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma začel cikel Mladi mladim, ki ga organizira Glasbena mladina ljubljanska v sodelovanju s CD in SOU Ljubljana. Na uvodnem koncertu se bosta predstavila Petra Gačnik (violončelo) in Christian Filipić (flavta) z deli Boccherinija, Brahmsa, Gouberta in Enesca. Jutri ob 19.30 pa bo v Viteški dvorani mlada pianistka Andreja Furlan z recitalom odprla koncertni cikel Mladi Virtuoz, ki že četrto leto predstavlja mlade glasbene talente. V Veliki dvorani Slovenske filharmonije bomo lahko ob isti uri prisluhnili nastopu studentov komornega zbora in orkestra Collegium musicum iz Bologne. (M.Z.)

Tetsuo II., Shinya, Tsukamoto, Japonska, 1992

imenovane X generacije v urbanem okolju, njihov krut boj za preživetje v času propada generacije otrok cvetja. Namenjen je predstavitvi mlajših režiserjev in ustvarjalcev filma. V letošnji program so vključili se poseben sklop filmov z naslovom **Galski obeti**, ki predstavlja pet filmov mladih francoskih režiserjev. Naslednja sekcija so **Dokumentarci**, ki so v festival vključeni drugič in so bili lani dobro sprejeti. V nasprotju z lansko selekcijo, ki je predstavljala produkcijo v petih letih, so letos filmi zelo sveži, večinoma z letnico 1994 ali 1995. Poleg njihove aktualnosti so fokus letošnje izbire individualne zgodbe. Posebej velja poudariti film **Izgnanci** **Richarda Kaplana**, ki je dvakratni nagrajenec z oskarjem za dokumentarni film. V se-

kciji **Fokus** se bo predstavila japonska kinematografija sedanjega časa, zanjo pa je značilna ostra meja med visoko proračunsko in neodvisno produkcijo. Le-ta prinaša nepričakovano razbijanje dogem stroge japonske tradicionalne družbe in oddaljevanje od njenega patriarhata.

Program letošnjega festivala bo v Cankarjevem domu, Kinoteki in dvorani ZKOS. Zaradi finančnih omejitev, neuspešnega in nezainteresiranega dogovora med slovenskimi distributerji bo odkupljenih le deset odstotkov celotnega programa. Na tiskovne konference, ki bodo odprte in bodo potekale dan po projekciji, so vabljeni tudi vsi cineasti, saj bodo tam tudi ustvarjalci gostujočih filmov. Festival Film Art Fest prinaša v Slovenijo rednično umetniški film, ki

GLEDALIŠČE / PREMIERA MONODRAME ALMA

Prezrto življenje Alme Karlin

LJUBLJANA - V okviru festivala Mesto zensk bo v soboto, 14. oktobra, v Cankarjevem domu premiera monodrame Alma. Na včerajšnji tiskovni konferenci so ustvarjalci predstavili, kako je nastajala in zakaj so se zanj odločili. Alma je nastala po motivih romana Alme Karlin z naslovom Samotno popotovanje, v režiji Ursule Cetinski in Polone Vetrih, dramaturginje Sonje Dular, igrala pa jo bo Polona Vetrih.

Celjanka Alma Karlin je v času svojega življenja veljala za nenavadno in čudasko žensko, v resnici pa je bila zelo pogumna in izobražena. Leta 1919 se je sama odpravila na osemletno potovanje okoli sveta, govorila je dvanajst svetovnih jezikov, objavila je več kot dvajset romanov in potopisov ter nesteto prispevkov v najrazličnejših revijah, večinoma v nemščini. Veliko neobjavljenih rokopisov je ostalo v njeni zapuščini, ki jih danes skupaj z drugimi predmeti hrani Narodna in univerzitetna knjižnica. Po besedah Ursule Cetinski je Alma primeren lik za monodramsko izpoved, ker je bila zaradi izobraženosti in nenavadnosti zelo sodobna ženska. Njena življenjska zgodba je bistvena za predstavo. Odločili sta se za preprosto scenografijo z malo predmetov, ki pa izzarevajo nekega duha. Tej preprostosti sta poskušali slediti tudi na ravni teksta pri konstrukciji Alminega čustvenega sveta. Polona Vetrih se je z Almo po naključju srečala že v otroških letih, ko je brala njene potopise. Že takrat jo je videla kot nenavadno in pogumno žensko, ki je živel revno, vendar srečno življenje. Po besedah Polone Vetrih je to vloga, ki se je

ne igra, temveč živi. Srečali se bomo s tremi premierami Alme: prva bo v soboto v angleščini, v nedeljo v slovenscini, v torek, 17. oktobra, pa v okviru gledaliških dogodkov v Cankarjevem domu. **Aleksandra Zorko**

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 2. do 8. 10. 1995)

Najnovejši del trilogije **Umri pokončno** se je v svojem premiernem tednu v Ljubljani zavihljal na prvo mesto naše lestvice. Trias WTC, ki distribuira akcijsko pustolovščino z Bruceom Willisom, se je spet izkazal s se eno filmsko umetnino, ki si je v Slovenijo ne bi upal pripeljati noben drug distributer (razen morda Cankarjevega doma, ki pa je s strani države subvencionirana institucija). Gre za film **Tri barve: bela**, ki je imel premiero prav tako prejšnji teden (ko pride na spored še Rdeča - prav tako v distribuciji Triasa - bomo pri nas videli celotno trilogijo). Predpremierno so nam prikazali tudi Gibsonovo **Pogumno srce**, razkošen spektakel iz dobe osamosvajanja Skotske.

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, druga število gledalcev, tretja pa bruto izkupicek v preteklem tednu. Številke v oklepajih pomenijo dosedanja skupni sestevek predstav, gledalcev in izkupicka.

1. Umri pokončno - brez oklevanja/Trias WTC	32 (35)	7.882(9.813)	3.941.000 (4.498.400)
2. Kongo /Karantanija film	50(86)	5.397(12.325)	2.560.700 (6.024.700)
3. Najimi mostovi /Ljubljanski kinematografi	21(79)	5.366(15.829)	2.596.300 (7.776.500)
4. Pret-a-porter /Ljubljanski kinematografi	15(19)	3.649(3.964)	1.816.000 (1.972.150)
5. Casper /Karantanija film	21(141)	2.756(39.598)	1.330.200 (19.450.000)
6. Prvi vitez /Continental	24(151)	1.273(13.761)	595.700 (7.993.700)
7. Tri barve: bela /Trias WTC	12(12)	598(598)	342.800 (342.800)
8. Skratna plima /Cenex	13(157)	533(19.885)	250.700 (9.476.950)
9. Trnuljica /Cenex	14(71)	463(5.189)	162.050 (2.133.750)
10. Pogumno srce /Continental	2(2)	373(373)	217.600 (217.600)

Umri pokončno - brez oklevanja, ki se ta teden nahaja na vrhu ljubljanske lestvice, je za zdaj najuspešnejši film leta 1995 na mednarodnem trgu (brez ZDA in Kanade, kjer ga se vedno vrtijo, zbral pa je sto milijonov USD), kjer je doslej skupaj priigradal okoli 250 milijonov USD. Na drugem mestu je Casper, ki pa je daleč za njim, saj je nabral "le" 142 milijonov USD (v ZDA dobrih sto milijonov). Kljub slabim kritikam, je Waterworld (v zgodovini kinematografije je le malo izdelkov, ki bi jih mediji že v naprej tako neprijazno sprejeli kot so prav ta film) zelo solidno startal v Nemčiji, Italiji, Španiji, Švici in Braziliji. Doslej je zunaj ZDA prinesel že dobrih 83 milijonov USD, na domačem trgu (do 28. septembra) pa še dodatnih 85 milijonov.

Igor Kernel

»Moja smer je skrajna leвица«

LJUBLJANA - Naslovne besede so izjava slovenskega skladatelja, glasbenika in esejista Slavka Osterca, ki je v našem prostoru v prvi polovici tega stoletja neprizadeto uveljavljal sodobne glasbene tokove. Obenem so te besede tudi naslov razstave, ki jo bodo ob stoti obletnici skladateljevega rojstva, predvsem na pobudo Oddelka za muzikologijo Filozofske fakultete, odprli danes ob 12. uri. V četrtek, z začetkom ob 9. uri, pa je predviden muzikološki kolokvij. Oba dogodka bomo lahko spremljali v Kulturno-informacijskem centru Krizanke.

Ob tej priložnosti so muzikologi izdali tudi knjizico, v kateri se zrcali vsebinska zasnova razstave, ki je razdeljena na dva dela. V prvem je biografsko pregledni sklop, v drugem pa portretna označitev skladateljevega značaja in zasebni življenjski oris. Na ta del razstave so na Oddelku za muzikologijo se posebej ponosni, saj je strokovno zbiranje podatkov in gradiva o tej problematiki zelo zamudno in težko delo. Kot že rečeno, bo v četrtek organiziran kolokvij z napovedanimi enajstimi referati, ki bodo odkrivali in pojasnjevali specifične muzikološke probleme ter vprašanja v zvezi s Slavkom Ostercem, skladateljem, ki mu v zadnjem času posvečajo precej pozornosti tudi mladi raziskovalci.

Kot tretji, celovit sklop praznovanja obletnice, je bilo načrtovano gostovanje Marijanske opere, ki bi izvajala Ostercevo opero Krog s kredo, ki je bila premierno uprizorjena sele aprila letos. Zaradi razlogov, ki jih na tiskovni konferenci v ponedeljek niso hoteli komentirati, pa je realizacija tega koncerta zal odpadla. (M. Z.)

NOVO V KINU

Pogumno srce

Braveheart, zgodovinski spektakel, distribucija: Continental film, scenarij: Randall Wallace, glasba: James Horner, režija: Mel Gibson, igrajo: Mel Gibson, Sophie Marceau, Patrick McGoohan, Catherine McCormack, premiera: jutri v ljubljanskem kinu Komuna

William Wallace (Gibson) se ob koncu 13. stoletja vrne na Skotsko, potem ko je vrsto let preživel daleč stran od domačega kraja. Skotski kralj je umrl brez naslednika, prazen prostor pa je zasedel brezobziren pogan, znan kot Edward Prvi the Longshanks (McGoohan). Wallace postane vođa malostevilne, a pogumne vojske, ki odločno upa, da ji bo uspelo premagati močnejše angleske sile. Vzrok za neustrašno predanost boju za svobodno Skotsko tiči tudi v Wallacovi nesrečni ljubezenski zgodbi z Murron (McCormack). Med najbolj znanimi bitkami je zgodovinska bitka pri Stirlingu, kjer je Wallace vodil svoje vojaške v osupljivi zmagi nad Angleži. (I. P.)

MEHIKA / POTRES RAZDEJAL PRIOBALNO OBMOČJE DVEH MEHIŠKIH DRŽAV

Iz ure v uro narašča število mrtvih v Jaliscu in Colimi

Predsednik Zedillo proglasil izredno stanje - Na tisoče brezdomcev

CIUDAD DE MEXICO - Število mrtvih v katastrofalnem potresu, ki je v ponedeljek prizadel tihoceansko priobalno območje Mehike v zveznih državah Jalisco in Colima, raste iz ure v uro. Na tisoče pripadnikov vojske in mornarice ter gasilcev in prostovoljcev odstranjuje ruševine predvsem visjih stavb. V državi Jalisco so odkopali že 46 trupel, v Colimi pa 20, od katerih jih je kar 12 naslo smrt pod ruševinami hotela Costa Real v pristaniškem mestu Manzanillo. Mehiki predsednik Ernesto Zedillo je v obeh zveznih državah proglasil izredno stanje, preživel pa ne morejo računati na izdatnejšo pomoč osrednjih oblasti, tako da se bodo morali znanji kar sami.

V potresu je bilo poškodovanih več kot sto ljudi, na tisoče oseb pa je ostalo brez strehe. Gospodarstvo tega turističnega območja je potres hudo prizadel, saj je večina hotelov poškodovanih. Potres 7,6 stopnje po Richterjevi lestvici pa je porušil skoraj vse mostove, razdejal ceste, železnice, pristanišča, letališča in celo lomil drevesa ter trgal električne daljnovode. Seizmoloski center v mehiškem glavnem mestu je navedel, da se je med potresom sprostila energija, enakovredna več kot tisoč jedrskim bombam. Prve katastrofalnemu sunku ob 9.38 po krajevnem času je ob 18.10 sledil drugi, ki je imel moč le 4,5 stopnje po Richterju, a je vseeno povzročil pa-

niko po skoraj vsej Mehiki. Ljudje se niso pozabili, da je 19. septembra 1985 potres 8,1 stopnje po Richterju v sirsi okolici mehiškega glavnega mesta terjal skoraj deset tisoč mrtvih.

Seizmologi so včeraj napovedali, da se bodo tla tresla vsaj še dva do tri tedne. Zarišče potresa je bilo na dnu Tihega oceana, na prelomnici, ki se nadaljuje v svetovno znani kalifornijski prelom San Andreas. S ponedeljkovim potresom je letos v potresih življenje izgubilo že več kot 8500 oseb. Ljudje na potresnih območjih se torej upravičeno sprašujejo, kaj jih se čaka pred koncem leta, saj o potresnih sunkih poročajo skoraj iz vseh krajev sveta.

Reševalci na ruševinah hotela Costa Real v pristaniškem Manzanillu (Telefoto AP)

ZDA / ŽELEZNIŠKA NESREČA V ARIZONSKI PUŠČAVI

Atentat desničarskih skrajnežev

Organizacija Sinovi gestapa je poškodovala pragove tračnic

WASHINGTON - Amerika se je morala spet soočiti s terorističnim dejanjem, ki bi imel skoraj tako katastrofalne posledice kot nedavni bombni atentat v Oklahomi. Preiskovalci so potrdili, da je železniško nesrečo v Arizonski puščavi povzročila sabotaza.

Doslej neznana organizacija Sinovi gestapa je prevzela odgovornost za iztirjenje vlaka državne družbe Amtrak na progi Los Angeles-Miami. Od 268 oseb na vlaku je ena umrla, 83 pa jih je bilo ranjenih. Od teh jih je vsaj deset v kritičnem stanju. Atentatorji so demontirali pragove tračnic in unicili elektronski alarmni sistem, ki bi o tem obvestil strojevodjo. Policija je po atentatu dobila politični manifest organizacije, ki se sklicuje na tragicni konec sekte davidovcev po posegu zvezne policije v Wacu v Teksasu in na primer rasista, ki

so ga zvezni agenti FBI ubili pri Ruby Ridgeu v zvezni državi Idaho. Oba dogodka sta za ameriške desničarje postala vzrok in simbol njihovega protivladnega delovanja. Atentat v Oklahomi je na primer sovpadal z drugo obletnico požara v Wacu. Atentat torej potrjuje bojazni tistih, ki so se po Simpsonovi oprostitvi ustrašili porasta desničarskega nasilja.

Vlak Sunset Limited je iztiril nekaj po eni uri zjutraj po krajevnem času na viaduktu v puščavi, nedaleč od mesteca Hyder južno od Phoenixa. Policija je ugotovila, da je nekdo odvil približno dvajset matic, ki vežejo pragove in tračnice, tudi alarmni sistem je bil uničen, kar kaže, da je atentat delo izvedenca. Predsednik Clinton je ze izrazil ogorčenje in dejal, da država ne bo dopuščala tovrstnih podlih dejanj.

VELIKA BRITANIJA / 25 LET PO RAZPADU SKUPINE

Beatli se želijo znova skupaj uvrstiti na glasbene lestvice

McCartney, Harrison in Starr so začeli snemati antologijo skupine na treh dvojnih ploščah

LONDON - Najuspešnejša glasbena skupina vseh časov se znova pripravlja na osvojitve lestvic vsega sveta. Minilo je več kot 30 let, odkar so Beatli s svojimi popevkami zasloveli kot nihče pred njimi, in 25 let, odkar so se razšli. Včeraj pa so se preostali člani po dolgem času s pet zbrali v snemalnem studiju.

Paula McCartneyja, Georgea Harrisona in Ringa Starra je obsla gajenost, ko so slisali trak z glasom Johna Lennona. »Pretvarjali smo se, da je John le na počitnicah in nam je pustil trak s svojim glasom, da bi pesem posneli se mi,« je dejal Ringo Starr o Lennonovi pesmi »Free As A Bird«, ki jim jo je odstopila Lennonova vdova Yoko Ono.

Nekdanje tri člane skupine so po dolgem prigovarjanju naposled le prepricali, naj znova nastopijo skupaj. McCartney, Harrison in Starr se pripravljajo na izdajo treh dvojnih laserskih plošč s povsem novim materialom, predvsem skladbami, ki so jih hranili v predalu vsa ta le-

ta. Nekatere pesmi so napisali celo pred ustanovitvijo skupine Beatles, ko sta Lennon in Harrison nastopala v skupini Quarry Man, druge pa so sad poznejšega dela.

Glasbena založba seveda upa, da bo nova plošča z naslovom »The Beatles Anthology« kot nekoč navdušila poslušalce vsega sveta. Njihov producent George Martin je celo zamenjal 800 tisoč dolarjev vredno sodobno snemalno opremo z več kot dvajset let staro mešalno mizo, da bi tudi nova plošča imela zvok, ki je bil svojčas značilen za skupino.

Kljub temu je treba upoštevati, da je od zlatih časov Beatlov minilo četrto stoletje. V tem času se je okus poslušalcev spremenil, čas pa je spremenil tudi člane skupine. Johna Lennona je neuravnovešenec umoril pred 15 leti, McCartney, Harrison in Starr pa danes prav gotovo niso več nekdanji navdušeni in navdihnjeni mladeniči, zato uspeh plošče le ni zagotovljen, kot trdijo nekateri.

VREME / KOMAJ JE OBMOČJE PREŠEL ORKAN OPAL

Na Karibih nova nevarnost

Medtem ko so se ljudje že vrnili na svoje domove po prehodu orkana Opala in se v Pensacola Beachu spoprijema-

jo z nanosi peska, ki spominjajo na snežne zamete (na sliki AP), pa se je pri otoku Cozumelu (polotok Yucatan) trop-

ska nevihta Roxanne spremenila v orkan. V Miamiu predvidevajo, da bo novi orkan ubral podobno pot kot Opal.

NOVICE

Nobelova nagrada za ekonomijo Američanu Lucasu

STOCKHOLM - Letosnji dobitnik Nobelove nagrade za ekonomijo je 58-letni ameriški ekonomist Robert E. Lucas Junior, docent na cikaski univerzi, ki je eno od svetovnih svetisc gospodarske teorije, predvsem pa monetarizma, ki je pogojeval makrogospodarsko politiko Reaganove administracije v osemdesetih letih.

Svedska akademija je Lucasu podelila prestižno nagrado, »ker je razvil in v prakso uvedel hipoteze racionalnih pričakovanj in s tem spremenil makrogospodarsko analizo ter poglobil znanje o gospodarski politiki«. Do hipoteze »racionalnih pričakovanj« je Lucas prišel v sedemdesetih letih, ko je razčlenjeval tako imenovano Phillipsovo krivuljo, in sicer neposredno odvisnost inflacije in zaposlenosti, ki je privedla do monetarnih ukrepov za zagotovitev novih delovnih mest. Lucasova kritika na račun tega monetarnega empirizma je dosegla svoj vrhunec v Lucasovih »racionalnih pričakovanjih«, s katerimi je kvantificiral do tedaj zanemarjeno postavko vpliva, ki ga imajo na inflacijo pričakovanja družin, podjetij in organizacij. Tipični primer je določitev mezd in plač, pri katerih pričakovanja o prihodnji inflaciji in zaposlitveni ravni pogovore o obnovi delovnih pogodb, posredno pa to vpliva na rast cen. V kategorijo »racionalnih pričakovanj« sodijo tudi predvidevanja o prihodnjih obrestnih in eskontnih merah.

NOVICE

Še zadnji poskus rešitve vladne krize v Avstriji

DUNAJ - Avstrijska vlada se je odločila, da se zadnjič poskusi rešiti koalicijo in preprečiti predčasne volitve. Kanclerju Vranitzkemu in predsedniku Klestilu je uspelo doseči, da se je vodstvo Ljudske stranke vrnilo za pogajalsko mizo. Delegaciji vladajočih strank sta se sestali v ponedeljek zvečer, se pred tem pa je Vranitzky poudaril, da se morata partnerja hitro dogovoriti o proračunu, kajti nadaljnje zavlačevanje bi močno škodovalo ugledu Avstrije. Vodja Ljudske stranke Schüssel se je izrekel proti »gnilim kompromisom«, hkrati pa je zagotovil, da se bo za sporazum o proračunu boril »do zadnje sekunde«. Vlada ima za predstavitev osnutka proračuna za leto 1996 čas se do 22. oktobra. Opozicija se seveda zavzema za predčasne volitve. Zeleni bodo predlog o tem se danes predstavili parlamentu. (I. L.)

Boj med Mečiarjem in Kovačem se nadaljuje

BRATISLAVA (dpa) - Slovaski dnevnik Slovenska republika je včeraj objavil bančne izpiske, iz katerih naj bi bilo razvidno, da ima slovaski predsednik Michal Kovač v avstrijski banki Raiffeisen naloženih kar 23 milijonov šilingov. Predstavniki omenjene banke je dejal, da so ti izpiski ponaredki, saj Kovač sploh nima računa pri njih. Poročilo časnika, ki podpira vladajočo Gibanje za demokratično Slovaško (HZDS), je očitno povezano z včerajšnjim izrednim zasedanjem slovaskega parlamenta, s pomočjo katerega skusa premier Mečiar (-HZDS) Kovaca odstaviti. Predsednik in premier se že več kot eno leto borita za premoc na slovaskem političnem prizorišču.

Silva bo kandidiral za portugalskega predsednika

LIZBONA (dpa) - Portugalski premier Anibal Cavaco Silva bo po poročilih španskih časopisov kandidiral za položaj predsednika države. Desnoliberalni premier naj bi kmalu uradno objavil, da se bo na volitvah leta 1996 potegoval za nasledstvo Maria Soaresa, ustanovitelja Socialistične stranke (PS), ki po preteku dveh mandatnih obdobij ne more več kandidirati. Silva, ki je že deset let portugalski premier in zadnjih osem let vlada z absolutno večino, bo konec meseca svoj položaj odstopil voditelju PS Antoniu Guterresu, zmagovalcu parlamentarnih volitev. Silva se bo za mesto predsednika boril proti kandidatu PS Jorgeju Sampaio, lizbonskemu županu, ki ga poleg stranke podpira tudi vrsta uglednih Portugalcev.

PLO vztraja pri izpustitvi zapornic

JERUZALEM (Reuters) - Izrael je začel uveljavljati sporazum o izpustitvi palestinskih zapornikov. PLO je napovedala, da bo precej zapornikov zavrnilo izpustitev, ker je Izrael prelomil obljubo, da bo izpustil vse zapornice. Izraelci so namreč zavrnili izpustitev petih zapornic, ki so si »umazale roke z židovsko krvjo«. Palestinski pogajalec Razek je opozoril, da PLO vztraja pri tem, da se izpelje, kar je bilo dogovorjeno. Predstavniki izraelske policije pa je izjavil, da ni se nihče zavrnil izpustitve. Izrael je že izpustil 960 od nekaj več kot pet tisoč zapornikov. Več kot polovica izpuščenih je bila zaprta zaradi političnih razlogov.

STAVKA JAVNIH USLUŽBENCEV OHROMILA FRANCIJO

Oblast plačuje za lažne obljube

PARIZ (dpa) - Več kot 20 tisoč francoskih državnih uslužbencev se je včeraj udeležilo protestnega shoda po ulicah Pariza, h kateremu so jih pozvali vsi sindikati zaposlenih v javnem sektorju. Na tisoče demonstrantov se je zbralo tudi drugod po Franciji. Enodnevna stavka, s katero javni uslužbenci protestirajo proti zamrzitvi plac, je po vsej Franciji povzročila zastoje v prometu, kar velja zlasti za železnico.

Na območju Pariza je prislo do prometnega kaosa, moten pa je bil tudi letalski promet. To je prva večja stavka, s katero se mora spoprijeti konservativna Juppejeva vlada. Pet mesecev po prihodu na oblast sta predsednik Chirac in vlada v nezavi-

Pariški kolodvori so včeraj samevali (Telefoto: AP)

LETNO ZASEDANJE MEDNARODNEGA DENARNEGA SKLADA IN SVETOVNE BANKE

ZDA obračajo hrbet revnim

Kongres grozi z manjšo pomočjo

WASHINGTON (Reuters) - Na rednem letnem zasedanju Mednarodnega denarnega sklada (MDS) in Svetovne banke se udeleženci, ki prihajajo iz več kot 175 držav, sprašujejo, ali je edina velesila obrnila hrbet svetovni skupnosti. ZDA so se resile odgovornosti, ki so jo imele v obdobju hladne vojne, ko so morale varovati polovico sveta, zato se zdaj osredotočajo na notranje gospodarske težave, ki so jih v tem obdobju zanemarjale.

Prihodnja ameriška vloga je osrednje vprašanje letošnjega zasedanja v Washingtonu. Stanje v gospodarstvih razvitih držav sicer že dolgo ni bilo tako spodbudno in tudi precej državam v razvoju kaže dobro, toda dolgoročna pričakovanja niso optimistična. Strokovnjaki ocenjujejo, da je stanje v »novih demokracijah« vse prej kot stabilno, zato zdaj ni primeren trenutek za to, da ZDA in druge razvite države odpravijo gospodarsko pomoč tem državam. Osrednjo vlogo pri posre-

dovanju gospodarske pomoči državam v razvoju ima Mednarodno združenje za razvoj (IDA). IDA daje najrevnejšim državam na svetu brezobrestna posojila, zaračunava pa le administrativne stroške. Ameriški kongresniki so, kot del klestenja proračunskega primanjkljaja, napovedali, da bodo ZDA drastično zmanjšale svoj prispevek združenju. Druge razvite države so zagrozile, da bodo sledile ameriški potezi. »Sibkejša IDA bi ogrozila stabilnost svetovne skupnosti,« je dejal

Alternativna združenja so protestirala proti »svetovnemu imperializmu« bogatega Zahoda (AP)

predsednik Svetovne banke James Wolfensohn.

S to trditvijo se strinjajo tudi drugi strokovnjaki MDS in Svetovne banke, ki opozarjajo na politične in socialne posledice zmanjšanja gospodarske pomoči najrevnejšim državam. »Nas cilj je nadležati zgodovinsko zavezanost temu združenju,« je dejal direktor ameriške centralne banke Rober Rubin, »toda hkrati moramo upoštevati dejansko stanje ter na pra-

gmatičen način uskladiti nas prispevek s prizadevanjem za zmanjšanje proračunskega primanjkljaja in političnim stanjem v državi.«

Generalni sekretar OZN Gali pa je udeležence zasedanja pozval, naj zagotovijo, da bodo njihove države poravnale svoje obveznosti do ZN. Države članice dolgujejo organizaciji 3, 2 milijarde ameriških dolarjev. Butros Gali je predlagal, da bi ZN najeli pri Svetovni banki

kratkoročno posojilo za premostitev finančnih težav, kar pa je banka zavrnila. Gali je pred tem že predlagal, da bi države članice podelile organizaciji pravico, da izdaja obveznice in tako prepriča finančno sesutje. »Finančno krizo ZN je najbolj občutiti na področjih, kjer organizacija skrbi za varovanje miru in varnost,« je dejal Gali. »Če ne bomo takoj ukrepali, bodo ljudje še naprej umirali.«

V OZADJU

Srečanja finančnih ministrov držav G-7

HAMBURG (dpa) - Finančni ministri in guvernerji centralnih bank sedmih največjih industrijskih držav (G-7) - ZDA, Nemcije, Francije, Japonske, Velike Britanije, Italije in Kanade - se sestanejo vsaj trikrat letno: poleti na gospodarskem vrhu voditeljev držav ter jeseni in spomladi vzporedno s konferencami Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke. Srečanja se vedno udeleži tudi EU. Poleg tega potekajo posebna srečanja na ministrski ravni. Osrednje teme pogovorov so položaj svetovnega gospodarstva, zmanjšanje obrestnih mer in najnovejši razvoj na denarnih trgih. Na svetovnem gospodarskem vrhu leta 1986 v Tokiu se je takratna skupina G-5 s sprejetjem Italije in Kanade povečala na sedem članov. Od 80-ih se finančni ministri in guvernerji centralnih bank ukvarjajo tudi s prerazporeditvijo dolgov Latinske Amerike, usklajevanjem gospodarske politike na Zahodu, podporo reform v Rusiji ter integracijo držav nekdanjega vzhodnega bloka v svetovne gospodarske tokove.

NEMČIJA / SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA

Scharping ne bo odstopil

Voditelj SPD ostro kritiziral voditelje regionalnih vlad

BERLIN (dpa) - Parlamentarna frakcija nemške opozicijske Socialdemokratske stranke (SPD) je včeraj v Berlinu izrekla podporo svojemu voditelju Rudolfu Scharpingu. Opozorila je na slab položaj stranke zaradi neuspešnih prizadevanj za reformo izplačila dnevnice in sejnin poslancev ter predvsem na nesolidarno obnašanje regionalnih voditeljev SPD.

Scharping je dejal, da se je njegova frakcija dogovorila o bistvenih vprašanjih, pogovor pa je po njegovem mnenju potekal v zelo »kritičnem, toda konstruktivnem ozračju«. V zadnjih dneh so se namreč sirile govorice, da bo Scharping odstopil s položaja predsednika nemških socialdemokratov.

Scharping je kritiziral voditelje regionalnih vlad, vendar pri tem ni navedel nobenih konkretnih imen. Dejaj, da so postavili zahteve, ki so nezdružljive s prej doseženimi dogovori, kritiziral pa je tudi nediscipliniranost vodilnih socialdemokratov v javni razpravi. Zatrdil je, da se prav gotovo ne bo udele-

zil javnih razprav, ki jih vodijo drugi.

Po besedah predsednika SPD se njegova frakcija še vedno zavzema za reformo poslanskih dohodkov, čeprav je že znano, da ji bo bundesrat najverjetneje nasprotoval in s tem preprečil spremembo ustave, ki bi bila za tak korak potrebna. Scharping je med drugim zagotovil, da se bo Socialdemokratska stranka kljub neuspehu pri reformi poslanskih prejemkov še vedno zavzemala za zmanjšanje stevila poslancev in poslanskih pokojnin.

PREDSTAVLJEN PROGRAM NOVE TURŠKE VLADE

Napoved reform

ANKARA (dpa) - Turska premierka Tansu Ciller je včeraj v Ankari napovedala »zgodovinske korake k demokratizaciji države«. Ob predložitvi programa svoje manjinske vlade je premierka izjavila, da je sklenitev carinske unije med Turčijo in Evropsko unijo do 1. januarja 1996 eden najpomembnejših ciljev vlade.

V 46 strani dolgem vladnem programu je kot prednostna naloga nove turske vlade omenjen tudi boj proti terorizmu in »zbliževanje« s Kurdi, ki živijo v Turčiji. Kurdske avtonomije pa gotovo ne bo, saj je v programu zapisan tudi naslednji stavek: »Jezika, zastave, simbolov, mej in suverenosti Turčije ne bomo spreminjali.«

Cillerjeva je dejala, da v okviru zakonov za demokratizacijo sporni osmi člen protiterorističnega zakona, ki prepoveduje svobodno izražanje mnenja, ne bo predstavljal ovire. Odprava spornega osmega člena je namreč bistveni pogoj, ki ga je postavil Evropski parlament za podpis pogodbe o carinski uniji. Cillerjeva je v zvezi s tem izjavila: »Prav tako kot se Turčija ne name-rava odpovedati svoji evropski identiteti, se morajo nasi evropski partnerji odpovedati obnašanju, s katerim nas izrivajo iz Evrope.«

Turska zveza sindikatov Türk-Is je včeraj sporočila, da bo nadaljevala boj za povisjanje plac 680 tisoč zaposlenih v turskih

državnih podjetjih, od katerih trenutno stavka kar polovica. Po neuspešnih poskusih, da bi se sindikat in vlada dogovorila o povisjanju plac, je predsednik sindikata Türk-Is včeraj dejal, da bo v primeru, da dogovor ne bo sklenjen, »v nedeljo na stotisoče delavcev prikorakalo v Ankaru«.

Parlamentarna frakcija stranke Prava pot (DJP) pa naj bi včeraj soglasno sprejela odločitev, da bo v nedeljo na glasovanju o zaupnici manjinski vladni glasovala za Cillerjevo. Predsednik turskega parlamenta Cindoruk, ki je odstopil, pa je dejal, da je manjinsko vlado mogoče izsiljevati in da je treba zato njeno oblikovanje na vsak način preprečiti.

»Cillerjevi je se enkrat uspelo ohraniti položaj turske premierke. Toda to, da bi v petek ustanovljena manjinska vlada preživela do oktobrskih volitev, je malo verjetno. Cillerjeva se je namreč za svoje politično preživetje povezala prav s tistimi silami, ki so najbolj odgovorne za kaos v sedemdesetih letih... Turčija se nevarno oddaljuje od Evrope in približuje taboru nepreracunljivih radikalnih sil.«

Der Standard, Dunaj

Ingo Bierschwale / dpa

Poveljnik 5. korpusa se je proti srbski težki oborožitvi boril tudi tako, da je vsaki enoti z osmimi oziroma desetimi možmi dodal se sedem strojníc, vsak voja pa je bil oborožen se s protitankovsko raketo. Zato je bil sovražnik preprčan, da ima Đudaković več vojakov, kot jih je v resnici imel. »Srbi so se vedno vojskovali tako, da so območje obkolili in ga s topništvom zravnali s tlemi. Nikoli pa se niso znali vojskovati s sposobnim sovražnikom, saj so se bali števila žrtev; srbska vojska je dobro oborožena, a ji kronično primanjkuje vojakov. In vse to so razlogi, zaradi katerih Srbi niso bili sposobni zavzeti Bihaca,« je izjavil neki vojaški opazovalec. Za Đudakovića smrt vojakov »ni nikakršen dejavnik«, saj se ti zavedajo, da so le obrambni zid za svoje družine.

AZIJA SE OBOROŽUJE

Gospodarska moč pomeni tudi dražjo vojsko

Države Daljnega vzhoda povečujejo obrambne proračune

LONDON - V vodilnih azijskih državah narasčajo vsote, ki jih vlade namenjajo vojski porabi. To se dogaja v času, ko drugod po svetu države krčijo obrambne postavke v proračunih. Tako poroča londonski Mednarodni institut za strateske studije (IISS) v svojem letnem poročilu z naslovom Vojsko ravnotežje.

Strokovnjaki, ki so sestavili poročilo, so zaznali napetost, ki vlada v Aziji zaradi političnih razmer v Severni Koreji in na Kitaj-

skem. Menijo pa, da razlog za povečanje vojske porabe ni oboroževalna tekma, ki bi temeljila na nezaupanju, temveč naraščanje go-

spodarske moči v državah Daljnega vzhoda. »Ocena, da je porast vojske porabe povzročila oboroževalna tekma, ki lahko ogrozi stabilnost na tem območju, je zgrešena,« meni eden od analitikov. »Naraščanje gospodarske moči je omogočilo državam, da si lahko privoščijo več sredstev za vojske namene. Vlagajo

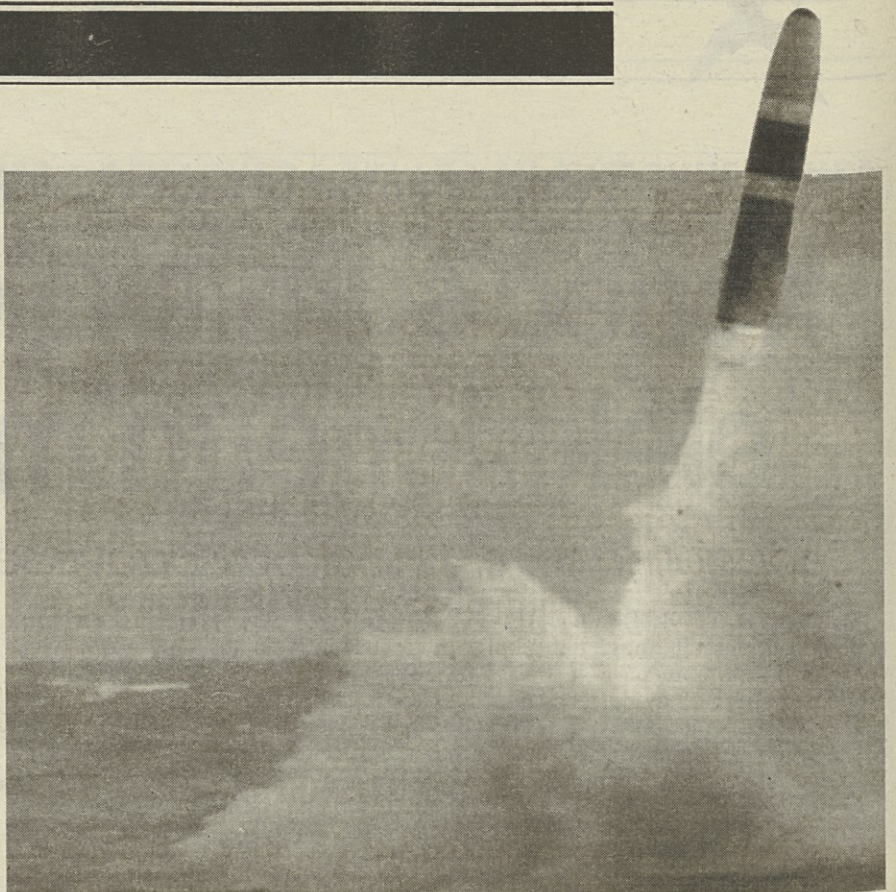
predvsem v sredstva za zagotavljanje varnosti, ne pa v napadalna sredstva.«

Po koncu hladne vojne so zahodne države precej skrcile obrambne proračune. Tudi Rusija je zmanjšala sredstva, namenjena vojski, in število vojakov. Celo na Bliznjem vzhodu, kjer je vedno cvetela trgovina z orožjem, se je vsota, ki jo namenjajo vojski, zmanjšala s 44,5 milijarde dolarjev, kolikor je znašala leta 1993, na 42,7 milijarde v letu 1994. Ocenjujejo, da je letos znesek vojske porabe na tem območju padel pod 41 milijard dolarjev.

Stanje v Aziji je popolnoma drugačno. Indija in Pakistan, ki se vedno nista resila kasmirskega vprašanja, sta vojsko porabo v primerjavi s preteklim letom povečala za sedem odstotkov. Vladi Srilanke in Burme, ki imata težave z uporniki, načrtujeta celo večje povečanje obrambnega proračuna kot Indija in Pakistan. Japonska, Kitajska, Filipini in obe Koreji so med letoma 1992 in 1994 povečali vojsko porabo za devet odstotkov. Letos bo poraba v primerjavi z lansko višja za najmanj šest, po nekaterih izračunih pa celo več kot deset odstotkov.

»Ce izvezemo Združene države in verjetno tudi Rusijo, je zdaj Japonska na prvem mestu na lestvici vojske porabe,« ocenjuje poročilo IISS.

Nicholas Doughty /
Reuter

Ballističnih raket trenutno še ni v orožarnah regionalnih sil

V OZADJU

Kitajska namenja vojski štirikrat več denarja, kot pa uradno priznava

LONDON (AFP) - Po pisanju Mednarodnega instituta za strateske studije (IISS) namenja Kitajska za potrebe vojske vsaj štirikrat več denarja, kot je uradno zapisano v njenem proračunu. »Kitajska vlada prikriva svoj obrambni proračun z različnimi statistikami, ki zakrivajo resnične izdatke,« je zapisano v letnem poročilu instituta, v katerem so zbrani podatki o sredstvih, ki jih posamezne države namenjajo za oborožitev.

IISS ocenjuje, da znašajo letni izdatki za kitajsko oborožitev več kot 28 milijard dolarjev oziroma skoraj štirikrat več od vsote, ki jo Kitajska uradno navaja (letos 7,5 milijarde dolarjev). Po mnenju strokovnjakov naj bi Kitajci stroške za vojske namene vključili v druge proračune, ki niso povezani z obrambo. Kitajci naj bi izdelali tudi novo stratesko orožje, ki ga lahko izstrelijo s podmornic ali podvodnih mobilnih plosčadi.

Junija je Kitajska preizkusila nove vrste rakete DF-31; izstrelila jo je s premikajoče plosčadi, doseže pa lahko do osem tisoč kilometrov oddaljen cilj, torej celo zahodnoameri-

sko obalo ali Evropo. Kitajska je razvila tudi novo jedrsko raketo morje-zemlja tipa 094; gre za različico izraelske Lavi, znane kot J-10, skupaj s Pakistanom pa je razvila tudi nov model lovca FC-1.

»Kitajci sicer zagotavljajo, da povečanje vojskega proračuna ne zvišuje inflacije, vendar temu ni mogoče verjeti,« je zapisano v poročilu londonskega Instituta za mednarodne strateske studije, ki ocenjuje, da so resnični izdatki za vojsko skrivajo v proračunskem dokumentu z naslovom Krepitev nacionalnih sposobnosti. Kitajska naj bi po pisanju IISS razvijala »cedalje močnejše jedrsko orožje; uresničila naj bi najpomembnejši cilj - z novim orožjem doseči katerikoli kraj na zemeljskem površju«. Poleg Francije je edina jedrska velesila, ki se vedno izvaja jedrske poskuse, je se poudarjeno v poročilu IISS.

Peking je lani in letos izvedel štiri jedrske poskuse; zadnjič 17. avgusta letos, ceprav je Kitajska podpisnica Sporazuma o nesirjenju jedrskega orožja.

TAJVAN POZIVA KITAJSKO K DEMOKRATIZACIJI

Peking naj prisluhne ljudstvu

Tajpeh poudarja, da so politične spremembe v LR Kitajski pogoj za združitev

TAJPEH (Reuter) - Tajvanski predsednik Li Teng Hui je na včerajšnji proslavi od dnevu državnosti pozval Kitajsko, naj spodbuja tajvanski demokratični sistem in naj se kitajska vlada odzove na zahteve kitajskega prebivalstva po demokratizaciji.

»Temeljni pogoj za kitajsko združitev je, da pekinška vlada prizna demokratični sistem Republike Kitajske (Tajvana),« je dejal Li. Kitajsko-tajvanski spor izvirajo iz kitajske razdružitve leta 1949, ko je general Čang Kajšek s svojo vojsko, ki so jo komunisti porazili v državljanski vojni, našel pri-

bezišče na otoku. Tajvanska vlada ne nasprotuje združitvi z matično državo, ki se vedno ne priznava ozemeljske suverenosti Tajvana, kot pogoj za združitev pa postavlja demokratizacijo Kitajske. Tajvanci so doživeli preobrazbo iz dinastično-avtokratičnega političnega sistema v demokrati-

jo zahodnega tipa, a se večina prebivalstva sprašuje, kaj jim je preobrazba prinesla. Tajvan je doživel gospodarsko rast se pred demokratičnimi spremembami, tako da so sadove rasti poželi le izbranci. »Po demokratičnih spremembah je gospodarska rast celo upesala,« je dejal učitelj angleščine Sen Po Jan. »Spremembe so nam prinesle le pretepe v parlamentu in kaos.« Reforme političnega sistema bodo končane s predsedniškimi volitvami marca 1996.

KRČENJE ŠVEDSKEGA OBRAMBNEGA PRORAČUNA

Stockholm se poslavlja od dvesto let stare nevtralnosti

STEVE WEIZMAN / REUTER

STOCKHOLM - Švedski obrambni minister Thage Peterson, ki se zavzema za ohranitev švedske nevtralnosti, predlaga desetodstotno zmanjšanje stroškov za oborožitev in prenovo sedanje obrambne politike. Prejšnji teden je obrambno ministrstvo na kratko predstavilo Petersonove predloge, ki jim ostro nasprotuje odhajajoči poveljnik švedskih obrambnih sil generalpolkovnik Ake Sagren. Novi predlogi zadevajo civilno zascito, vojski nabor in enote za mirovno posredovanje.

»Vlada predstavlja nov pristop do obrambnih nalog, tako civilnih kot vojskih. Splosna obramba mora biti širše zasnovan koncept varnosti, ki upošteva tudi nevarnosti in tveganja, ki niso vojske narave. Novi varnostni koncept vsebuje sodelovanje v preprečevanju konfliktov in mednarodnih akcijah ter sodelovanje v človekoljubnih akcijah ali mirovnih operacijah,« je zapisano v dokumentu švedskega obrambnega ministrstva; ta povzema zakonski osnutek obrambne politike, ki je zdaj v parlamentarni obravnavi. Prihodnje leto

naj bi Švedska za obrambo namenila štiri milijarde kron manj kot v letih 1994 in 1995, ko je bilo v proračunu obrambnemu ministrstvu odobrenih 40 milijard kron. Hkrati naj bi zmanjšali tudi število častnikov. O predlogih za zmanjšanje obrambnega proračuna bodo dokončno odločili sele jeseni prihodnje leto, ko bo vojska predstavila svoj reorganizacijski nacrt. Sredstva bodo zmanjševali postopoma, in sicer do leta 2001. Tako imenovani Petersonov nacrt predvideva zmanjšanje števila rednih vojakov, povečalo pa naj bi se število voja-

skih obveznikov. »Tako bo dokončno ustavljeno upadanje števila mladih, ki so bili po opravljenem vojskem stazu sposobni opravljati obrambne naloge; povečalo se bo število

nabornikov, ki bodo spremljali širše zasnovan program,« je izjavil Peterson, ki se zavzema za stalno sodelovanje od 800 do 1400 švedskih vojakov v mednarodnih mirovnih

in humanitarnih sestavih, ne le v enotah pod okriljem ZN.

Peterson in Sagren sta se zaradi zmanjševanja sredstev v vojske name- ne javno prepirala pred-

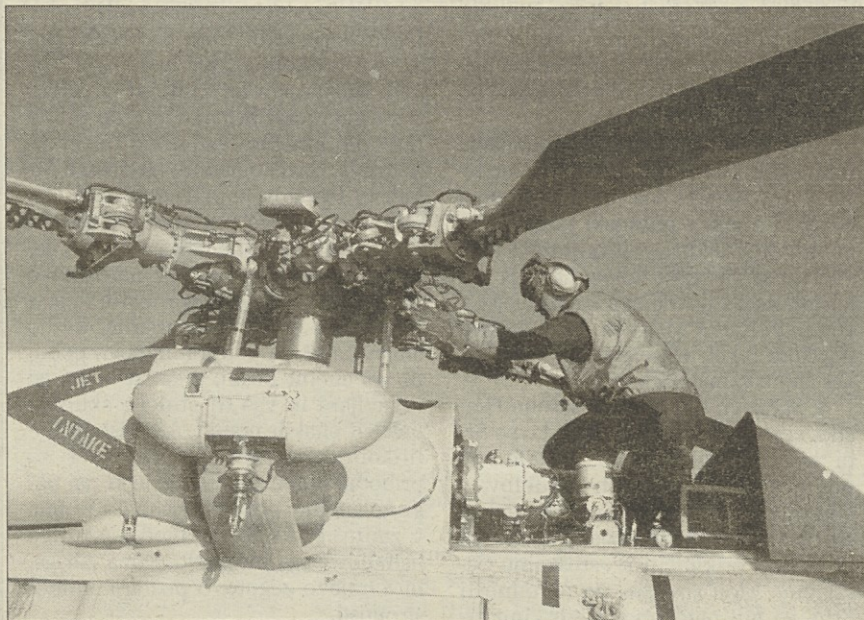
sem prek časopisov. Sagren je opozarjal, da se zaradi načrtovanega krčenja Švedska ne bo sposobna braniti, zato se bo primorana povezati z drugimi državami ali postati članica kake vojske zveze, kar bi pomenilo konec 200-letne švedske nevtralnosti.

Peterson je Sagrenu, ki se bo upokojil aprila prihodnje leto, v odgovoru zapisal, da nevtralnost ni ogrožena. »Švedsko članstvo v Natu in/ali Zahodnoevropski uniji (WEU) ne bi koristilo švedski varnostni politiki, prav tako ne bi pripomoglo k stabilnosti razmer na tem koncu sveta. Za švedsko varnost je najpomembnejša njena splosna obrambna sposobnost. Kot država, ki ni članica nobene vojske zveze, smo vendarle kadarkoli sposobni braniti državo pred morebitnim sovražnikom,« je odgovoril Peterson. Neki tuji diplomat, stroko-

vnjak za obrambne studije, je izjavil, da gre zgolj za »akademsko razpravo«, saj bi 80 tisoč švedskih vojakov in 250 lovcev le težko branilo državo pred močnejšim sovražnim napadom.

»Resničnega napadala bi švedska vojska težko ustavila, taksna, kot je zdaj, ali nekoliko stevilčno oslabljena. Seveda politiki tega volilcem ne morejo povedati,« je rekel. V izjavi obrambnega ministrstva je se zapisano, da nevarnosti, ki je nekoč prežala iz baltskih držav, po razpadu Sovjetske zveze ni več, Moskva pa ni sposobna izvesti hitrega napada.

»Ce bi se Rusija odločila za zavzetje baltske obale, bi morala invazijo zaceti drugje kot nekoč,« je tudi zapisano v obrambnem dokumentu. Po ocenah vojskih strokovnjakov bi za takšno zavzetje potrebovala deset let.

Draga sodobna tehnologija požre velik del proračunskega kolača

PREDLOG PRORAČUNA ZA LETO 1996

Proračun sprejet, koalicija usklajena

Več denarja za izvoznike in ceste - Naporni dnevi za pogajalce so mimo

LJUBLJANA - Pogajalci trojice vladnih strank, ki so v ponedeljek od jutra do poznih večernih ur sestavljali predlog proračuna za prihodnje leto, so tistih dvajset milijard, ki so ob ze določenih obveznostih sploh lahko predmet pogajanj, razdelili po naslednjem »vrstnem redu«. Univerzalnega otroškega dodatka ne bodo zaceli izplačevati 1. januarja, temveč 1. maja, denarja pa ne bo dobilo približno petnajst odstotkov otrok iz najboga-tejših družin. Omenjeni kompromis pomeni »doda-tnih« šest milijard tolarjev.

Poleg že zagotovljenih petih milijard naj bi se enkrat toliko namenili za subvencije izvoznikom. Koalicija se je načelno dogovorila, da bo skusala »prihraniti« milijardo tola-rjev s 15-odstotnim znižan-jem materialnih stroškov. Za približno odstotek več bodo oklesčeni stroški obrambnega ministrstva, tako da naj bi zmanjšali njegov delež za 500 milio-nov. Tri milijarde naj bi dobilo ministrstvo za sol-stvo, od tega 1,3 milijarde za regresirano prehrano v osnovnih in srednjih so-lah. V proračunu ni pre-dviden denar za regresira-nje studentske prehrane. Milijardo in pol naj bi si priporilo ministrstvo za okolje in prostor za doka-pitalizacijo stanovanjskega sklada. Približno dve mili-jardi in pol naj bi slo mini-strstvu za ceste, od tega 700 milijonov za železni-ce, milijardo in pol pa za subvencije v kmetijstvu. Milijardo in dvesto milio-nov dodatnega denarja naj bi dobilo ministrstvo za

delo, ki bo »poplačalo« odškodnino žrtvam vojne-ga nasilja. Enako vsoto je koalicija predvidela tudi za ministrstvo za znanost. Približno 400 milijonov naj bi dobilo ministrstvo za kulturo za ohranitev kulturnih spomenikov, 150 milijonov urad za in-formiranje, enako vsoto pa naj bi država namenila za promocijo Slovenije. S 500 milijoni pa naj bi reše-vali stanovanjske težave državnih uslužbencev.

Predlog predvideva 15 milijard proračunskega presežka, ki bo večinoma porabljen za pokrivanje izgub v zdravstvu (ena mi-lijarda) in pokojninskem sistemu (14 milijard).

Težava omenjenega predloga tici v dejstvu, da z njim ni zadovoljna nobe-na stranka. Pred opoldan-skim sestankom trojice Dr-novsek-Peterle-Kocijancic je bilo tako iz strankarskih vrst slišati napovedi, da soglasja v tej fazi pač ne bo mogoče doseči.

Tudi sestanek predse-dnikov in glavnih tajnikov

ni prinesel uspeha, nereše-na pa so ostala vprašanja zmanjšanja obremenitev izvoznikov, sredstva za gradnjo cest oziroma že-leznic in še nekatera druga. Tako se je sestanek pred-sednikov LDS, SKD in ZLSD popoldne, ko bi se morala seja vlade že začeti, nadaljeval.

Popoldansko usklaje-vanje je trajalo kar dve uri in pol, vendar je trojica na koncu le uspela doseči temeljno soglasje. Potrdili so zmanjšanje prispevne stopnje za pol odstotka in nekoliko »popravili« dan prej dogovorjeni predlog. Med drugim so zmanjšali predvideno znižanje ma-terialnih stroškov v mini-strstvu za notranje zade-ve, malo dodali minist-rstvu za kulturo ter mini-strstvu za ekonomske odnose za subvencionira-nje obrestnih mer. Največ casa so spet namenili izvoznikom. Predstavniki koalicije so bili po koncu dvodnevni pogajanj zmerni optimisti. Opoza-rjali so namreč, da bo ve-liko podrobnosti se treba uskladiti v parlamentu. Državni zbor bo o predlo-gu proračuna predvidoma prvič odločal sredi no-vembra. Potem, ko se je trojica predsednikov uskladila, je predlog pro-računa pozno zvečer spre-jela vlada.

Tanja Staric

Težki dnevi so za nami, zdaj si zaslužimo počitek (Foto: Barbara Reya)

PREISKOVALNA KOMISIJA O NOVOGORIŠKEM HITU

Janeza Siršeta poslanci spet zaslišali

Iva Hvalica je predvsem zanimalo, kdo je Danilu Kovačiču omogočil vpogled v lastni dosje

LJUBLJANA - Na včerajšnje zaslišanje pred prei-skovalno komisijo, ki jo vodi Polonca Dobrajc in razi-skuje sum zlorabe javnih pooblastil pri poslovanju novogoriškega Hita, so bile sicer povabljene tri price, vabilu pa se je odzval le Janez Sirse, nekdanji pred-stojnik Visa. Romanu Jeglicu namreč tudi tokrat niso uspeli uradno vrociti povabila.

Na za javnost odprtem delu se je Ivo Hvalica nek-danjega predstojnika var-nostno-informativne službe glede na zadnje pričanje predsednika vlade dr. Jane-za Drnovskega pred komisijo - da naj bi se zadeva Hit prav-zaprav začela sele po Sirse-

tovem odhodu - najprej vprašal, ali se je preiskava v zvezi s Hitom z nastopom funkcije prekinila ali morda nadaljevala. Sirse je najprej odvrnil, da predsednikovih izjav ni treba komentirati, in v nadaljevanju poudaril, da se po njegovem nastopu

funkcije v Visu prava prei-skava tudi ni mogla nadalje-vati, saj mu ob predaji poslov niso bili predani ustrezni dokumenti, ki bi to omo-gočali. Prav tako ni bil niti ustno opozorjen o tem, da bi bilo treba kakršnokoli prei-skavo nadaljevati. Zato so se v službi lahko lotili le tega, kar je sam imenoval »repro-dukcija gradiv«. Pri drugem vprašanju, ki ga je zastavil priči, se je Hvalica skliceval na pisanje Danila Kovačica v časopisju, v katerem ta tr-di, da je imel možnost vpo-

gleda v svoj dosje. Vprašanje se je glasilo, ali morda ve, kdo je Kovačiču to omogo-cil. Sirse je zatrdil, da tega ne ve. Komisija je zato spre-jela sklep, s katerim Danila Kovačica poziva, naj ji v se-dmih dneh pisno sporoči, kdo mu je vpogled omogo-cil. V nadaljevanju je komi-sija zaradi obravnave neka-terih zaupnih dokumentov sejo za javnost zaprla, ven-dar je bilo mogoče izvedeti, da pomembnejše sklepov v tem delu ni sprejela.

Robi Kovsca

SUBVENCIONIRANJE ŠTUDENTSKE PREHRANE

Bodo študenti lačni?

V predlogu proračuna za leto 1996 subvencija ni predvidena

LJUBLJANA - Ze prejšnji teden je v javnost pricurjla infor-macija, da naj bi na koalicijskih pogajanjih glede proračuna za prihodnje leto iz predloga proračuna izpadla postavka subven-cioniranja studentske prehrane. Na to informacijo se je takoj odzvala studentska vlada pri Studentski organizaciji Univerze (SOU) v Ljubljani, ki je poslala odprto pismo poslanski skupini Liberalne demokracije.

Na pismo je v imenu LDS odgovorila Vika Potočnik, ki je zapisala, da v stranki sogla-sajo z ogorčenjem studentov glede najnovejše informacije, da v državnem proračunu za prihodnje leto ni načrtovanih sredstev za subvencioniranje studentske prehrane, saj je bila LDS med predlagatelji ome-njenega subvencioniranja. Po-točnikova je pojasnila, da se v stranki zavedajo, da bo s 1. jan-uarjem prihodnje leto uvelja-vljen univerzalni otroški doda-tek, ki dosedanj sistem sele-ktivne državne pomoči posta-vlja na glavo. Zato v LDS pre-dlagajo, da se predvidena ogromna sredstva za univer-

zalni otroški dodatek pravilo-ma izplačujejo oziroma dode-ljujejo v funkcionalni obliki, ki je najbolj primerna za vsako kategorijo otrok, na primer v obliki prehrane, učenikov, študentskih posojil.

Obenem so Mladi krščanski demokrati (MKD) v javnost po-slali pismo, v katerem se spra-sujejo: »Ali bomo študentje in dijaki zaradi takšnih ukrepov ostali lačni, gospod minister?« Ali so za državo res pomem-bnejša vojska letala in biro-kratski apetiti kot skrb za otro-ke, dijake in študente. MKD so prepričani, da bo slovenska vlada znala opredeliti prioritete in da bo financirala tiste reso-

rje, ki so usmerjeni v razvoj Slovenije. Nosilec razvoja pa je po njihovem mnenju tudi mla-dina, ki potrebuje za uspešno delo osnovno prehrano in sred-stva za studij.

V ponedeljek so se koalicijska proračunska pogajanja na-daljevala. Kopja so se še vedno lomila na otroškem dodatku, financniki pa so zaceli na pre-cej nenavaden način presta-vljati denar iz enega žepa v drugega. V igri je bila zopet subvencija za študentsko pre-hrano. Po nekaterih informaci-jah naj bi bilo v predlogu pro-računa za subvencije vendarle namenjenih milijardo tristo ti-soč tolarjev, vendar pa je bila ta informacija med ponedeljкови-mi in včerajšnjimi pogajanj-i večkrat zanikana. Tiste stude-nte, ki vedo za trenutni vladni predlog - subvencije za stu-dentsko prehrano sploh niso predvidene v predlogu pro-računa za naslednje leto - je no-

vica posteno vznemirila, ne-dvomno pa je, da bo med celo-tno študentsko populacijo pov-zročila pravi revolt. Če se tak-sna namera uresniči, bosta SOU v Ljubljani skupaj z istoi-mensko organizacijo v Maribo-ru uporabili vse oblike sindi-kalnega boja. Valter Kobal, predsednik studentske vlade v Ljubljani, je včeraj sporočil, da so že zaceli s podpisovanjem peticije. Ministri bodo morali v predvolilnem času posteno pretehtati svoje odločitve, kajti študentje se tokrat ne bodo za-dovoljili le s skupim pojasni-lom, da je subvencija izpadla zaradi malverzacij s student-skimi boni. Tokrat bo politika potrebovala močnejše argu-mente. Res pa je, da bo treba počakati na dokončno odloči-tev, ko bo predlog proračuna prisel v parlament, kjer ima studentska populacija kljub vsemu tudi svoje zaveznike.

Vesna Vuković

ODBOR ZA MEDNARODNE ODNOSE

Slovenski predlog: 38 stanovanj v zameno za podporo pri vključevanju v Evropsko unijo

LJUBLJANA - Seja državnozbornske-ga odbora za mednarodne odnose je včeraj trajala le nekaj minut. Ni bilo taj-nikov strank in predsednika vlade, ki se je prav takrat ukvarjal s proraču-om, odbor je bil komajda sklepčen, raz-pravljati pa bi moral o izjemno koclji-vem vprašanju slovensko-italijanskih odnosov. Za povrh pa so poslanci le ne-kaj minut pred sejo prejeli zajeten sve-ženj dokumentov z oznako strogo zau-pno o problemu Trzaskе kreditne ban-ke. Seja za zaprtimi vrati in ob načrtova-ni udeležbi bo zato sele v ponedeljek.

Sicer pa naj bi razpravljali o predlo-gih, ki sta jih v New Yorku izoblikovala oba zunanja ministra, Susanna Agnelli in Zoran Thaler, in ki naj bi ob sodelo-vanju Evropske unije in ze zlasti ZDA dokončno odstranili z dnevnega reda meddržavni spor. Agnellijeva se je v New Yorku obvezala, da se bo o tem po-svetovala s svojimi parlamentarci in strankarskimi organi, slovenska stran pa očitno tudi že počne nekaj podobnega.

Slovenski pogajalci so vseskozi izha-jali iz strogega spoštovanja veljavnih meddržavnih pogodb - pri problemu nepremicnin italijanskih optantov iz spoštovanja rimske pogodbe iz leta 1983, ki predvideva izplačilo odškodni-ne, v 173 primerih pa so na osnovi te pogodbe že vrnili nepremicnine v nara-vi, zdaj pa naj bi temu spisku dodali še 38 stanovanjskih enot, ki so nezasedene in v občinski lasti, Italija pa bi v zameno podprla prizadevanja Slovenije za vklju-čitev v Evropsko unijo. Vendar pa je malo verjetno, da bo italijanska stran sprejela ta predlog. Gotovo bodo hudi odpori tudi v Sloveniji, saj je znano, da slovensko javno mnenje nasprotuje ka-kršnemukoli vračanju v naravi.

Ob tem se zastavlja tudi problem slo-venske manjšine, pri čemer gre zlasti za vračanje v casu fasizma razlascenih ne-premicnin, globalni zascitni zakon, fi-nanciranje dejavnosti manjšine, dvojezi-čno solo v Spetru, ustanovitev mešane slovensko-italijanske komisije o manj-sinskih problemih in za nekatera druga vprašanja.

Na slovenski strani je bistven prob-lem, kako doseči konsenz glavnih poli-tičnih sil za kakršnokoli realno rešitev, saj bi bilo skrajno neprijetno tudi v odnosu do ZDA in Evropske unije, če bi se pokazalo, da slovenske politične stranke ta problem obravnavajo izklju-čno z zornega kota svojih predvolilnih interesov.

Včeraj dopoldne so se o problemih slovensko-italijanskih odnosov, o zaščiti manjšine in o problemu Trzaskе kredi-tnе banke pogovarjali s predstavniki Li-beralne demokracije Slovenije in s pred-stavniki Združene liste socialdemokra-tov tudi člani izvršnega odbora Sloven-ske kulturno-gospodarske zveze iz Tr-sta, ki jih je vodil predsednik Klavdij Palcič.

Bogo Samsa

Iz kabineta Janeza Drnovska smo izvedeli, da je predsednik vla-de »izrazil začudenje«, ker so za-radi njegove odsotnosti sejo odbo-ra prekinili. Premier se je namreč pravčasno opravičil, saj so včeraj ves dan potekala proračunska po-gajanja. Hkrati je Drnovšek opozo-ril, da je bil na seji odbora zunanji minister Zoran Thaler, ki je nepo-sredno zadolžen za področje, ki ga »pokriva« odbor.

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 aktualna oddaja Unomattina, vmes (7.35) gospodarstvo, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Cuori senza età
10.00	Dnevnik 1
10.05	C'era una volta Hollywood (kom., ZDA '74), vmes (11.30) dnevnik
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Kviz: Pronto? Sala giochi
14.30	Variete: Prove e provini a Scommettiamo che?
15.00	Pronto? Sala giochi (2.)
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke
17.50	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Aktualno: Italia Sera - Zanimivosti iz vsakdana
18.50	Variete: Luna Park
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: Qualcuno che lei conosceva (dram., '94, m. i. M. Post, G. McRaney)
22.20	Donne al bivio dossier - Zenske na razpotju
22.20	Dnevnik
23.00	Variete: Il paese delle sirene
0.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop, nočni razgovori in vreme
0.30	Doku.: Media/Mente

RAI 2

7.00	Variete za najmlajše
9.05	Film: Ombre sul palcoscenico (dram., ZDA '62)
10.45	Nan.: Saranno famosi
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Aktualni variete: I fatti vostri (vodi G. Magalli)
13.00	Dnevnik, navade in družba, vreme
14.00	Variete: I fatti vostri
14.25	Nad.: Quando si ama, 14.50 Santa Barbara
15.35	Dnevnik
15.40	Aktualno: Tutti i colori della vita
17.20	Dnevnik
17.25	Nan.: Zdravnik med medvedi
18.10	Sport in vreme
18.35	Serenio variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Go-Cart
20.40	TV film: Non parlo più (dram., It. '94, i. L. Indovina, L. Deliberti)
22.45	Aktualno: Poklic reporter
23.45	Dnevnik in vreme, 0.25 Iz Parlamenta
0.35	Varieteja: Zvečer, na trgu Italija (vodi G. Magalli), 0.45 Tenera è la notte
1.25	Film: Mesto diamantov

RAI 3

6.00	Jutranji dnevnik
9.00	Film: La notte brava (dram., '59, i. R. Schiaffino, E. Martinelli)
10.30	Dok.: Obrtništvo, Italija na kolesu, Ciak, pišemo, 11.30 Znanost in narava
12.00	Dnevnik
12.15	Opera: Pred premiero opere Carmen
12.50	Drobci jazza
13.00	Evropski kult. magazine
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Nan.: Capitan Nice
15.20	Sport: golf, kotankanje, rally v Sanremu, 16.55 kosarka, Italija-Madszarska (kvalifikacije za EP)
19.00	Dnevnik, deželne vesti
19.50	Variete: BlobCartoon
20.30	Dan v preturi
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.55	Aktualni oddaji: Linea 3, 23.50 The end
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura, vreme
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Cuore ferito, 10.30 Felicità, 11.15 Il prezzo di una vita, vmes (11.30) dnevnik
12.30	Variete: Adam proti Evi
13.30	Dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri
15.10	Film: Prudenza e la pillola (kom., VB '67, i. D. Kerr, D. Niven, R. Coote)
17.10	Aktualno: Perdonami (vodi D. Mengacci)
18.00	Dnevne zanimivosti - Giorno per giorno, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Variete: Una sera c' incontrammo
22.35	Film: Il siciliano (dram., ZDA '87, r. M. Cimino, i. C. Lambert, J. Turturro), vmes (23.30) dnevnik
1.10	Pregled tiska
1.25	Nan.: Serpico

CANALE 5

6.00	Na prvi strani, vreme
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijsko sodisce
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Nan.: Robinsonovi
14.45	Variete: Casa Castagna
16.00	Otroski variete
18.00	Dnevnik TG5 - Flash
18.05	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik in vreme
20.25	Striscia la notizia
20.40	Film: Due nel mirino (pust., ZDA '90, i. M. Gibson, G. Hawn)
23.00	Večerni dnevnik TG 5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani
1.45	Striscia la notizia

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade si San Francisco - Teroristi (1.)
12.25	Odpri studio
12.45	Fatti e misfatti, 12.50 Sport studio
13.00	Otroski variete
15.00	Variete: Generazione X
16.15	Dok.: Nati liberi
16.45	Nan.: Acapulco H.E.A.T., 17.45 Primi baci
18.25	Odpri studio in vreme, 18.45 Sport studio
18.50	Nan.: College
19.55	Variete: Appuntamento al buio (vodi Amadeus)
20.40	Film: Chi non salta bianco è (kom., ZDA '92, i. W. Snipes, W. Harrelson)
22.40	Film: Boxing Helena (dram., ZDA '93, i. Julian Sands, S. Fenn)
0.40	Aktualno: Fatti e misfatti
0.45	Italia 1 sport
2.00	Nan.: Baretta

TELE 4

*	
13.30	19.30, 22.15, 00.20 Dogodki in odmevi
20.30	Film: Ascensore per il patibolo (krim., '58)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Il re di Roma (zgod., Fr. '61, i. R. Dary)
20.30	Nogomet: Avstrija-Portugalska (kvalif. za EP)
23.30	Variete: Tappeto volante

RAI 3
slovenski
program

20.25 Risanka: Filip
20.30 Dnevnik

BORIS S.
popravlja TV - VCR
antene - SAT
Ul. Biancospino 22/2
OPCINE
Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

10.10	Cobi in prijatelji, 5/13 del spanske risane serije
10.35	Arhitektura na prelomu tisočletja, 3. del nemske dokumentarne serije
11.35	Iz življenja za življenje
12.00	Skrivnostni svet Arthurja Clarka, 1. del angleske dokumentarne oddaje
12.25	Alpe-Donava-Jadran
13.00	Poročila
16.20	Biblija: Apostolska dela, ponovitev 30. oddaje
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroski program: Male sive celice
18.00	Samo za salo, 5. del angleske serije
18.25	Umetniki za svet
18.45	Lingo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Forum
20.30	Film tedna: Spol zvezd, kanadski film
22.25	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.45	Zarišče
23.05	Sova: Noro zaljubljena, 3. del ameriške nanizanke
23.35	Med vrsticami zakona, 4. del angl. nanizanke

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
13.30	Umetniki za svet - ob 50-letnici OZN, ponovitev
13.40	Zgodbe iz školjke
14.10	Tedenski izbor: Karel Veliki, pon. 1. dela
15.10	Samo za salo, 4. del
15.35	Sova, ponovitev
16.25	Ko se srca vnamejo, 1. del nanizanke
16.25	Med vrsticami zakona, 3. del ameriške nanizanke
17.15	V vrtincu
18.00	RPL - studio Luwigana
18.45	Odkrivanje zemlje, amer. izobraz. serija, 21. del
19.25	Sportna sreda: Kvalifikacije za EP v kosarki (M): Slovenija - Ceska, prenos
22.45	Omizje
00.45	Umetniki za svet

KANAL A

10.10	A-shop, Spot tedna
10.25	Ponovitve
17.25	Spot tedna, A-shop
17.45	Dracula, 11. del serije
18.15	Zgodovina ameriškega podjetništva, pon.
18.45	A-shop
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luc svetlobe, 531. del
20.00	Sirene, 5. del policijske nanizanke
20.50	Unpato, pogovor v studiu
21.55	Dance session
22.30	Benny Hill, 21. del serije
23.05	Epikurejske zgodbe, pon.
23.40	Videostrani

Koper

16.00	Euronews
16.10	»Bersaglio«, v studiu Tatiana Juratovec
17.10	Euroturismus
17.25	Tecaj angleskega jezika
18.00	Slovenski program: Bliznja srečanja tretje vrste
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Tecaj italijanskega jezika
20.00	Globusov tik tak
20.15	Nogomet - kvalifikacije za evropsko prvenstvo, Ljubljana: Slovenija - Ukrajina, neposredni prenos
22.00	Vsedenes - tv dnevnik
22.15	Kosarka - kvalifikacije za evropsko prvenstvo, Celje: Slovenija - Ceska, prenos

ORF Avstrija 1

06.00	Fantastične zgodbe, Nebeski
06.25	Otroski program, ponovitev
09.10	Umor, je napisala, pon.
09.55	Baywatch, pon.
10.40	Vesoljska ladja Enterprise
11.25	Columbo: Plazeca se smrt, pon. ameriške tv kriminalke, 1989
13.00	Otroski program: Tjulenček Albert
13.25	Konfeti
13.40	Mila Superstar
14.05	Am dam des
14.30	Knjiga o dzungli
14.55	Artefix
15.30	Mini cas v sliki
15.40	Vesoljska ladja Enterprise
16.25	Baywatch: Med kosarkasi
17.10	Strašno prijazna družina: Bundyjevi v kinu
17.35	Zlata dekleta: Sestre in druge tujke
18.05	Iz dobrega gnezda
19.00	Pri Huxtablovih: Plesne ure
19.30	Cas v sliki
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Nogomet - predtekmovalje za Evropsko prvenstvo: Avstrija - Portugalska, z Dunaja
22.30	Policijski klic 110: Starka
00.00	Cas v sliki
00.05	Bojujem se za sinova
4. del italijanske nadaljevanke, 1989	
02.35	Dobrodošli v Avstriji, pon.
04.30	Gorila, Gorila in Operacija poker, ponovitev

ORF Avstrija 2

09.05	Schiejok, pon.
10.05	Ljudje, zivali, senzacije, nemska komedija, 1938
13.10	Cas v sliki
14.00	Pravica do ljubezni
14.25	Doktor Trapper John: Nevarni metulj
15.10	Umor, je napisala: Balada o smrti
16.00	Vsak dan z Schiejokom
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Pogledi od strani
20.15	Sara med kopnim in morjem, ameriški TV film, 1992
22.00	Cas v sliki
22.30	Drzavljanska vojna, 2. del dokumentarne serije
23.20	The Nation Of Islam, O razvoju crnskega gibanja za človekove pravice
00.20	Temnejša stran črne, reportaža
01.05	Pogledi od strani

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Poslovni kazipot; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Iz glasbenih sol; 21.05 Zborovska glasba; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba sveta; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.45 Prireditve; 9.15 Malčki o...; 10.00 Kje vas čevlji žuli; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilske minute; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 16.15 Modne novosti; 17.50 Sport; 18.00 Vroci stol; 19.30 Melodije po pošti; 21.00 Vi zbirate, jaz izberem; 22.20-23.00 Jazz.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrani smoti; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Glasbene revije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Glasba; 16.45 Življenje kot izziv; 20.00 Radioteka; 21.30 Ars antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glasb. tradicija 20. st.; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvoritev; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska in vreme; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 8.50 Pesem tedna; 9.00 Servisne informacije; 9.45 Na rešet - odgovori; 10.45 Zanimivosti; 11.15 Aktualnosti: Hladno, toplo, vroče; 12.15.20 Modrih; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.00 Tolar ni vse; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glas. odd. A...O...A; 19.00 Sportni pr.; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.00 Modri val; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.05 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna srečanja; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zgodovina Istre; 14.50 Single

tedna; 15.00 Back to the future; 16.00 Modri val; 18.00 Mix magazine; 18.45 Natività; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketi; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.25 Nagradna uganka; 18.15 RGL na razjo gre; 20.00 Pole position; 22.00 Velike radosti; 24.00 New Age.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 11.20 Nagradni kviz; 12.30 Osmrtice, zahvale; 12.40, 13.20, 13.40, 14.00, 15.00 Moda; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Kozmetični nasveti; 17.00 Lestvica Discoteque Gauloisses Blondes; 20.00 Parnas.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniature; 9.15 Na postaji zvokov; 11.45 Info-servis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste, poslušajte; 17.30 Osmrtice, obvestila; 17.40 Pojoči srebrni klobuček; 18.00 Mladi mladim; 19.30 Sport in glasba; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

8.00 RoboKak; 11.00 137. Avtodrom; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF (24 ur-info, jocular); 17.00 Rock Indok; 19.00 TB: Claw Hammer; 20.00 Kozmiki, Night Time, Blues; 24.00 Reprise.

Radio Trst A

8.00, 10.00, 14.00, 17.00, Poročila; 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Koroski obzornik; 9.15 Odpri ta knjiga: Humor na slovenski način (r. A. Rustja); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Cecilijanka '94: MePZ štandrez; 13.20 Orkestri; 12.40 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriskem valu; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Literarne podobe: Magična Renesansa; 18.30 Glasba; Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17

MENJALNIŠKI TEČAJI

10. oktober 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	85,30	86,10	11,98	12,25	7,40	7,93
A banka Koper	85,20	86,25	11,95	12,25	7,38	7,92
A banka Nova Gorica	85,20	86,05	11,96	12,24	7,38	7,90
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	85,20	86,25	11,90	12,19	7,40	8,20
Banka Nôricum d.d., t: 133-40-55	85,00	85,80	12,00	12,20	7,35	7,85
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	85,20	85,78	12,03	12,21	7,37	7,58
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	85,35	85,65	12,07	12,17	7,40	7,80
Creditanstalt d. d.	85,50	86,00	12,05	12,25	7,50	8,00
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,47	85,56	12,12	12,14	7,59	7,64
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	85,20	85,70	12,00	12,15	7,30	7,60
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	85,20	85,70	12,00	12,10	7,30	7,60
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	85,20	85,70	11,80	12,05	7,30	7,60
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	85,20	85,70	12,00	12,10	7,30	7,60
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	85,20	85,70	12,00	12,10	7,30	7,60
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	85,20	85,70	11,80	12,05	7,30	7,60
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	85,20	85,70	12,00	12,10	7,30	7,60
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,50	85,85	11,90	12,18	7,35	7,90
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	85,30	85,90	12,05	12,20	7,35	7,80
M.B. Gustinčič - Lucija, t: 066/ 70-603	85,45	85,68	12,13	12,18	7,58	7,69
Poštna banka Slovenije	84,00	85,80	10,80	12,15	6,70	7,80
Publikum Ljubljana, t: 312-57	85,54	85,63	12,11	12,13	7,61	7,66
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	85,35	85,65	12,10	12,18	7,54	7,64
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	85,25	85,60	12,05	12,13	7,55	7,95
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	85,45	85,60	12,10	12,12	7,55	7,90
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	84,20	85,70	12,10	12,20	7,40	7,95
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	85,35	85,69	12,05	12,10	7,45	7,53
Publikum NM, t: 068/ 322-490	85,35	85,68	12,07	12,19	7,45	7,75
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	85,40	85,90	12,10	12,20	7,55	7,89
Publikum Portorož, t: 066/747-240	85,25	85,65	12,07	12,19	7,52	7,64
Publikum Ljubljana Miklošičeva	85,40	85,55	12,11	12,13	7,61	7,65
SKB d.d., ***	84,55	86,25	11,98	12,33	7,25	7,75
SHP Kranj, t: 064/331-741*	85,40	85,65	12,10	12,14	7,60	7,80
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	85,30	85,80	12,00	12,20	7,44	7,83
UBK Ljubljana, t:061/444-358	85,15	86,05	11,98	12,28	7,45	7,90
Upimo Ljubljana, t: 212-073	85,51	85,59	12,11	12,12	7,63	7,69

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

10. OKTOBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1574,00	1638,00
nemška marka	1109,00	1154,00
francoski frank	317,00	330,00
holandski gulden	990,00	1031,00
belgijski frank	53,90	56,10
funt sterling	2493,00	2595,00
irski sterling	2541,00	2645,00
danska krona	285,00	297,00
grška dramma	6,70	7,10
kanadski dolar	1178,00	1226,00
japonski jen	15,60	16,20
švicarski frank	1369,00	1425,00
avstrijski šiling	157,60	164,10
norveška krona	251,00	262,00
švedska krona	226,00	235,00
portugalski escudo	10,60	11,00
španska pezeta	12,80	13,40
avstralski dolar	1195,00	1244,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,70	13,30
hrvaška kuna	260,00	295,00

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

5. OKTOBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,60
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,70
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,10	8,60

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

10. OKTOBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.4172	1.4212	1.4252
funt sterling	2.2383	2.2453	2.2523
irski funt	2.2830	2.2900	2.2970
kanadski dolar	1.0582	1.0622	1.0662
nizozemski gulden	89.151	89.261	89.371
švicarski frank	123.19	123.29	123.39
belgijski frank	4.8483	4.8583	4.8683
francoski frank	28.481	28.541	28.601
danska krona	25.685	25.745	25.805
norveška krona	22.597	22.657	22.717
švedska krona	20.222	20.482	20.542
italijanska lira	0.8791	0.8831	0.8871
avstrijski šiling	14.190	14.210	14.230
španska peseta	1.1494	1.1534	1.1574
portugalski escudo	0.9483	0.9513	0.9543
japonski jen	1.4087	1.4102	1.4117
finska marka	32.990	33.070	33.150

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 10. 10. 95

Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	85,50 86,05
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA nakupa deviz za tolarje.	

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 195 z dne 10. 10. 1995 - Tečaji veljajo od 11. 10. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	89,9053	90,1758	90,4463
Avstrija	040	šiling	100	1187,2080	1190,7803	1194,3526
Belgija	056	frank	100	405,8981	407,1195	408,3409
Kanada	124	dolar	1	88,7440	89,0110	89,2780
Danska	208	krona	100	2150,9267	2157,3989	2163,8711
Finska	246	marka	100	2762,9111	2771,2248	2779,5385
Francija	250	frank	100	2384,5251	2391,7002	2398,8753
Nemčija	280	marka	100	8354,7358	8379,8754	8405,0150
Grčija	300	grd	100	—	50,9580	51,1109
Irsko	372	funt	1	—	191,8991	192,4748
Italija	380	lira	100	7,3781	7,4003	7,4225
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	—	2253,9351	—
Japonska	392	jen	100	117,8185	118,1730	118,5275
Nizozemska	528	gulden	100	7457,5207	7479,9606	7502,4005
Norveška	578	krona	100	1892,9325	1898,6284	1904,3243
Portugalska	620	escudo	100	79,4786	79,7178	79,9570
Švedska	752	krona	100	1711,2170	1716,3661	1721,5152
Švica	766	frank	100	10300,5538	10331,5484	10362,5430
Velika Britanija	826	funt sterling	1	187,5888	188,1533	188,7178
ZDA	840	dolar	1	118,7375	119,0948	119,4521
Evropska unija	955	ECU	1	153,2886	153,7498	154,2110
Španija	995	peseta	100	96,3635	96,6535	96,9435

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 11. 10. 1995

dospelost blag. zapis	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
20.3.96	161	98.3612%	97.0009%	97.6811%	1.700.000 170.000	836.071 83.607	824.508 82.451	1.660.578 166.058

Tečajnica borznega trga

št.: 192 Datum: 10. 10. 1995

LJUBLJANA STOCK EXCHANGE INC.										
Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pre.v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEK2	800	(11.5.95)	11.300		9.10.	11.300	11.490			
PRB	665	(13.6.95)	17.230	1,52	10.10.	17.210	17.330	17.550	17.010	8.081
SAL	500	(2/11.9.95)	19.468		9.10.	19.220	19.300			
SKBR	1000	(24.2.95)	35.775	74	10.10.	35.710	35.840	36.000	35.600	12.164
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	1000	(2/1.10.95)	103,6	1,49	10.10.	103,1	103,8	103,9	103,1	235
RSO1	8,0	5/30.6.95	101,8	21	10.10.	101,6	101,9	101,9	101,8	258
RSO2	9,5	9/1.4.95	112,1	68	10.10.	112,1	112,5	112,5	111,3	14.969
RSO8	5,0	4/31.5.95	92,5		4.10.	91,6	93,0			
RS11	7,0	5/15.7.95	98,0	10	10.10.	97,5		98,0	98,0	2.794
RS11D	8,0	5/30.6.95	101,4	49	10.10.	100,4	102,5	101,5	100,9	268
RS12D	9,5	9/1.4.95	110,5		9.10.	110,5	112,4			
SKB1	10,0	4/11.11.94	103,0	48	10.10.	102,7	103,0	103,0	102,5	1.656
SKR1	5,0	3/30.6.95	81,0		6.10.	77,3	82,0			
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	(2/28.7.95)	13.801		9.10.	13.750	13.850			
DAD	10.000	(1.6.94)	120.440	1,69	10.10.	120.300	121.200	122.000	119.000	9.997
FMD	1715	(24.5.95)	15.034	233	10.10.	15.030	15.290	15.100	15.000	1.248
GPGR		(10)	23.230		9.10.	21.000	23.210			
HMER		(1)	14.508		9.10.	14.410	14.900			
MKZ	218	(30.3.93)	12.221*	9,57	10.10.	12.250		11.250	11.000	271.905
NIKR	200	(26.6.95)	4.054	3,55	10.10.	4.071	4.140	4.190	4.046	653
NTCR		(5)	836,7	80	10.10.	839,0	840,0	840,0	830,0	6.355
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	2750	(22.6.95)	34.947	12	10.10.	34.810	35.300	35.190	34.010	4.299
PFNP		(1)	33.031	89	10.10.	33.000	33.500	33.100	33.000	1.288
UBKP	720	(25.5.95)	12.600		9.10.	12.450	12.950			
VIP		(1)	42.850A	23	10.10.	41.710	42.890	42.850	42.850	86
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4/11.11.94	99,4A		10.10.	96,3		99,4	99,4	
OZG	11,0	4/1.1.95	101,1A	59	10.10.	101,2	103,5	101,1	101,0	536
PCE	12,0	7/1.6.95	100,1		5.10.	100,0				
PGO	10,0	2/1.6.95	101,5		6.10.	101,1	101,7			
SZB1	10,0	2/15.9.95	104,5		27.9.	103,8	104,9			

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Veliki oder

Cetrtek, 12. oktobra, ob 17. uri. Z. Krilic: **JAJCE**, za izven.

Sobota, 14. oktobra, ob 11. in 17. uri: S. Makarovič: **KORENCKOV PALCEK**, za izven.

Gledališka blagajna je odprta v sredo, cetrtek in petek ob 11. do 12. ure in popoldne uro pred predstavo, informacije ob istem času na telefonski stevilki 061/314-962, mobilni 0609/633-073.

SNG LJUBLJANA

Veliki oder

Sreda, 11. oktobra, ob 19.30: Ivan Cankar: **HLAPCI**, za abonma SREDA in izven.

Petek, 13. oktobra, ob 20. uri: La dea: **JANEZ NEUSTRASNI (JAN ZONDER VREES)**, za izven (konto) - otvoritvena predstava festivala Mesto žensk! Gostovanje belgijsko-spanske gledališke skupine. Zgodba se na izrazito humoren način poi-grava s konfliktom med moskim in ženskim polom clovekove identitete. Predstava je v angleškem, francoskem, španskem in izmišljenem japonskem jeziku, vendar popolnoma razumljiva, ceprav ne obvladate nobenega od teh.

Mala drama

Cetrtek, 12. oktobra, ob 20. uri: D. Mamet: **OLEANNA**, za izven (konto). Režiser Matjaz Zupancic, igrata Ivo Ban in Maja Sever.

Naslednja ponovitev: petek, 13. oktobra, ob 20. uri.

Sobota, 14. oktobra, ob 20. uri: A. Nicolaj: **PRVA KLASA**, za izven (konto).

Vpis abonmajev za študente smo podaljsali do petka, 13. oktobra. Abonmaje vpisujemo od 8. do 14. ure, vhod s Slovenske ceste (službeni vhod). Brezplačne programske knjižice dobite pri vratarju gledališča.

Rezervacije in prodaja vstopnic pri blagajni Drame od 10. do 13. in od 18. ure do začetka večerne predstave, telefon: 061/221-511.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

H. H. Gudmundsdottir:

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom - Slovensko stalno gledališče
Danes, 11. t. m., ob 20.30 (red D) Aishilova tragedija »Sedmerica proti Tebam« v prevodu Alojza Rebule. Režija Mario Ursic. Ponovitev jutri, 12. t. m. (red E) ob 20.30. Prodaja abonmajev: ob delavnikih od 10. do 14. ure in eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma (tel. 632664).
Gledališče Verdi - Dvorana Tripicovich Jesenska simfončna sezona 1995
V petek, 20. t. m., ob 20.30 (red A) koncert orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Emilia Pomarica. Pianistka Martha Noguera. Na programu Dallapiccola, Mozart in Bruckner. Do 12. t.m. so pri blagajni gledališča Verdi na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest. Abonmaje delijo tudi po solah, na univerzi in raznih

KOROŠKA

CELOVEC:

V Mestnem gledališču bo danes, 11. t. m., ob 19. uri ponovitev drame »Tri sestre« (Drei Schwestern). Naslednja predstava bo v petek, 13. t.m.

V Mladinskem domu SSD-KDZ bo danes, 11. t. m., ob 20. uri premiera filma »Slovenska beseda na Koroskem«. Ponovitvi 12. in 13. t. m.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

EX-TEMPORE »PREM '95«

Galerija na Vidmu in ZKO Ilirska Bistrica organizirata letos sedmi EX-TEMPORE »PREM '95«, ki bo na Premu in v Ilirski Bistrici od 14. do 21. oktobra. Slovesna otvoritev razstave in podelitev nagrad bo v petek, 10. novembra, v Galeriji na Vidmu. Razstava bo odprta do 25. novembra. Priglasitev in zigosanje podlag bo v soboto, 14. oktobra, od 10. do 13. ure v gradu Prem in od ponedeljka, 16. oktobra, do vključno sobote, 21. oktobra, od 10. do 12. ter od 15. do 18. ure v Galeriji na Vidmu, Gregorčičeva 2, Ilirska Bistrica. Vsak udeleženec sme zigosati največ tri podlage. Izбира tehnike je prosta. Dimenzije izbranih del ne smejo presegati velikosti 200x200 cm. Vsa dela morajo biti opremljena za razstavo. Na hrbtni strani vsakega dela mora biti označeno ime avtorja, njegov naslov, naslov dela in prodajna cena (bruto v SIT).

Dela morajo biti oddana do 30. oktobra do 15. ure v Galeriji na Vidmu. Nagrade: velika odkupna nagrada v višini 140 tisoč SIT, pet prvih odkupnih nagrad v vrednosti 100 tisoč SIT in pet castnih diplom.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Avditorij Muzeja Revoltella

Danes, 11. t.m., ob 18. uri ciklus »Trikrat v sredo ob slovenski izvirnosti«. Slovenski znacaj: pogledi iz zgodovine. Sodelovali bodo Joze Pirjevec, Janko Prunk in

JAZ SEM MAESTRO,

sreda, 11. oktobra, ob 19.30 za abonma STUDENTSKI B in izven.

E. Flisar: IZTROHNJENO SRCE,

predpremiera, petek, 13. oktobra, ob 19.30 za abonma K in izven;

predpremiera, sobota, 14. oktobra, ob 19.30 za abonma VIKEND in izven.

Mala scena MGL

Petek, 13., in sobota, 14. oktobra, ob 22.30: L. Wilson: **ZAŽGI**, za IZVEN in KONTO.

Jutri, 12. oktobra, ob 20. uri gostuje predstava v Gledališču Koper.

Vstopnice so v prodaji vsak delavnik od 10. do 12. ure in eno uro pred predstavo pri blagajni MGL. Tel.: 061/210 852.

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Vpis abonmajev

Vljudno vabimo k vpisu abonmajev za sezono 1995/96, in sicer:

- DOSEDANJI ABONENTI od 16. do 21. oktobra (v tem času si lahko zagotovite svoje dosedanje secede ali si izberete nove);

- NOVI ABONENTI od 23. do 28. oktobra.

Vpis bo pri blagajni Opere na Zupancičevi 1 (tel.: 061/331-950) vsak delavnik od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure ter ob sobotah od 9. do 12. ure.

Za dijake in študente bo vpis v sredo, 18., in v cetrtek, 26. oktobra, neprekinjeno od 9. do 18. ure.

UPOKOJENCI, STUDENTI IN DIJAKI IMAJO POPUST!

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Ray Cooney: **TO IMAMO V DRUŽINI.**

Sreda, 11. oktobra, ob 19.30, za abonma ZELENi, IZVEN in konto - RAZPRODANO!

Cetrtek, 12. oktobra, ob 19.30, za abonma MODRI, IZVEN in konto - RAZPRODANO!

Zaradi izjemnega zanimanja razpisujemo ponovitve v:

torek, 17. oktobra, cetrtek, 19. oktobra, in petek, 27. oktobra, ob 19.30 za IZVEN in konto;

Prodaja vstopnic: od 10. do 12. ure in uropred začetkom predstav pri gledališki blagajni (vhod z Glavnega trga); informacije po tel.: 064/222-681.

podjetjih.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Danes, 11. t. m., ob 20.30 narečna komedija »Un'Isotta nel giardino« Nini Perno in Francesca Macedonia. Nastopajo Ariella Reggio, Orazio Bobbio, Gianfranco Saletta in Mimmo Lo Vecchio. Režija Francesco Macedonia. Ponovitev jutri, 12. t.m., ob 20.30. Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča, pri UTAT v Galeriji Protti, pri podjetjih, solah in na univerzi.

Gledališče Rossetti

Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča (samo ob delavnikih 8.30-19.30), v Galeriji Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19), pri podjetjih, solah in na univerzi. Do 12. t. m. lahko potrdite stalne secede.

VRBA OB VRBSKEM JEZERU

Jutri, 12. t.m., ob 19.30 - Kulturna prireditev »Samo ena domovina je, namrec Zemlja«.

DOBRLA VAS

Kulturni dom: V petek, 13. t.m., ob 18.00 - Redni občni zbor Posojilnice Bank Podjuna.

ŽELEZNA KAPLA V petek, 13. t.m., ob 20.00 - Jubilejni koncert ob 10-letnici bratov Smrtnik.

GLASBA SLOVENIJA

CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

Danes, 11. oktobra, ob 19. 30: **Abonma mladi mladim** - v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko. Petra Gačnik, violoncelo, Tanja Petrej, oboa, Bostjan Lipovsek, rog, Klemen Golnar, klavir.

Ponedeljek, 16. oktobra, ob 20.30: ZELENi ABONMA - Simfonični orkester RTV Slovenija, dirigent Anton Nanut, solistka Irena Grafenauer, flavta. Program: Pendrecki, Sostakovic.

Blagajna je odprta vsak delavnik od 11. do 13.30 in od 16. do 20. ure, ob sobotah od 10. do 13. ure in uro pred začetkom prireditve. Telefon: 061/222-815.

FESTIVAL LJUBLJANA

Sreda, 11. oktobra, ob 19.30 v Viteški dvorani Festivala Ljubljana: otvoritveni koncert cikla Mladi virtuoz - klavirski recital **ANDREJE FURLAN**. Mentorica prof. Dubravka Tomsic-Sre-

botnjak. Program: V. Ukmar - Otonost, Tiho prihaja mrak, Kes; J.-Brahms - Fantazija op. 116; L. van Beethoven - Sonata op. 28 v D-duru; F. Chopin - Balada op. 47 v As-duru.

ŠTUDENTSKI KULTURNI DNEVI, LJUBLJANA

Danes, 11. oktobra, bo ob 20. uri v Zavodu Sv. Stanislava (Skofijski zavodi) koncert akademskega pevskega zbora Tone Tomsic.

LJUBLJANA

Jutri, 12. oktobra, ob 19. uri bo v dvorani Podstreha Vodnikove domačije koncert Domna Jevsenaka na diatonici harmoniki.

Jutri, 12. oktobra, ob 21. uri bo v diskoteki Palma koncert skupine NOXIRE.

Akademija za glasbo prireja jutri, 12. oktobra, ob 19.30 v Veliki dvorani Slovenske filharmonije koncert studentov komornega zbora in orkestra

V tržaškem gledališču Miela bo jutri ob 21. uri nastopil pihalni trio, ki ga sestavljajo

**Giorgio Marcossi (flavta),
Vojko Cesar (fagot)
in Lino Urdan (klarinet).**

**Koncert prirejata zadruga
Bonawentura in glasbeno
združenje Sonora.**

Collegium Musicum iz Bologne. Dirigenta: David Winton, Barbara Manfredini. Program: Purcell, Mozart, Copeland.

V soboto, 14. oktobra, ob 22. uri bo v okviru festivala Mesto žensk nastopil francoski trio Pied de Poule. Zasedba: Michele Buirette, harmonika, Genevieve Cabannes, kontrabas, Dominique Fonfrede, vokal.

CAFÉ BELVEDERE, BLEĐ

V cetrtek, 14. oktobra, ob 21. uri bosta v Titovi kajnici nad Vilo Bled nastopila Mia Znidarič in Steve Klink. Mia bo predstavila svoj novi CD Hold my Hand, ki bo kmalu izšel. Soustvarjal ga je tudi ameriski pianist Steve Klink, ki bo tokrat nastopil s svojim triom.

GLASBA

FJK

TRST

Gledališče Miela

Jutri, 12. t.m., ob 21.00 - Koncert tria Giorgio Marcossi (flavta), Lino Urdan (klarinet) in Vojko Cesar (fagot), ki ga organizira Zadruga Bonawentura v sodelovanju z Glasbenim združenjem Sonora. Na programu Vidali, Gianneo, Oster, Lobanov, Lidl. Prihodnji koncert bo 8. novembra ob 21.00 - Koncert pianistov - Claudia Mattioto in Guido Scano. V petek, 13. t. m., ob 20.30 bo nastopila skupina The Billy Tipton Memorial Saxophone Quartet. V soboto, 14. t. m., ob 21.00 - Koncert zbora 40 pevcev - The Kefar Sirkin Choir - iz Tel Aviva. V nedeljo, 15. t. m., ob 11. uri koncert posvečen Ludwigu van Beethovnu. Nastopil bo pianist Giampaolo Stuni.

Koncerte organizira gledališče Verdi v sodelovanju z Zadrugo Bonawentura in bodo trajali do 17. decembra. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Dvorane Tripicovich po 10.000 lir za koncert, medtem ko abonma stane 50.000 lir. Gledališče Rossetti **Trzasko koncertno društvo** V ponedeljek, 30. t. m., ob 20.30 koncert Vladimira Spivakova (violina) in I. Tcheta-neva (klavir) iz Moskve.

TRZIC

Obcinsko gledališče

V torek, 31. t. m., ob 20.30 otvoritev koncertne sezone z nastopom moskovskih virtuozov pod vodstvom Vladimira Spivakova. Na programu Sostakovic, Schnittke in Cajkovskij.

ČEDAD

St. Lenart - V soboto, 14. t.m., ob 20.30 - Zborovska revija petja. Ponovitev revije bo v soboto, 21. t.m., ob 20.30 v občini Corno di Rosazzo.

GALERIJA BELVEDERE, BLEĐ

V galeriji je na ogled razstava Zvezda in Odeon pijeta kavo v Titovi kajnici Petre Varl Simončić.

POKRAJINSKI MUZEJ, MURSKA SOBOTA

Na ogled je arheološka razstava AVARI NA JUGOZAHODNEM MADZARSKEM. Razstava bo na ogled do 20. novembra.

GALERIJA BOŽIDAR JAKÁC, KOSTANJEVICA NA KRKI

V grajski cerkvi galerije je predstavljeno življenjsko delo akademskega kiparja Staneta Jarma.

RAZSTAVNI SALON ROTOVŽ, MARIBOR

V salonu je na ogled pregledna razstava del nemskega velikana konceptualne umetnosti Hermanna Glöcknerja.

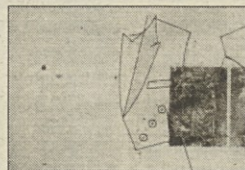
GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI SLOVENJ GRADEC

V galeriji je na ogled razstava Slike in risbe koroskega slikarja Wernerja Berga.

GALERIJA KRPAN, CERKNICA

V galeriji je na ogled razstava kiparke Milene Branišelj Astralni krog.

GALERIJA ŠKUC

Nocoj ob 20. uri bodo v galeriji odprli razstavo Budimpesta - Ljubljana, skozi steklo. Razstavljalo bo osem madzarskih umetnikov.

KRIŽANKE

Danes ob 12. uri bodo v Kulturno-informacijskem centru Krizanke odprli razstavo Moja smer je skrajna levica ob stoletnici rojstva Slavka Osterca.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 15. t. m. razstavlja James Rosenquist. **Palaca Costanzi:** do 5.11. bo na ogled razstava »Od gosence do metulja: na poti ponovnega odkrivanja sveta žuželk«. Urnik: vsak dan 9-13, 16-20, ob nedeljah samo zjutraj.

Galerija Art Light Hall: do 28. t.m. je na ogled razstava risb umetnika Roberta Bertoluccija. Urnik: vsak dan razen ponedeljkov in praznikov od 18.00 do 22.00.

Miramarski park- Konjusnica: do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin anticne Eble.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

Galerija Katoliske knjigarne: do 28. t. m. razstavlja akademski slikar Kristof Zupet.

ŠTANJEL

Galeriji Lojzeta Spacala je odprta od delavnikih 14-

19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

PASSARIANO v Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pier Paolu Pasoliniju.

KOROŠKA

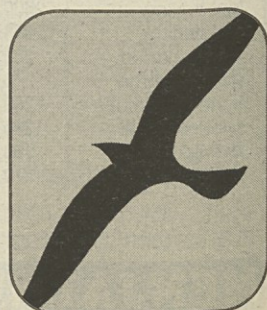
CELOVEC Skofjski muzej (Lidmanskyyasse 10): odprt je do 15. t. m. Kunstforum (Villacherstrasse 8/II): do 14. t. m. razstavlja Ahmet Oran. **Galerija Freund:** razstavlja Johannes Zechner. **Evropska hisa:** kiparski simpozij Krastal-Celovec.

Galerija Ars temporis: razstavlja Vlastimila Teske in Angele Hübel.

PUBERK Galerija Falke/Kuhr: do 14. t. m. razstavlja Werner Berg.

TINEJ Galerija Tinje: razstava lesorezov Wernerja Berga.

SPITAL OB DRAVI Grad Porcia: do 15. t. m. bo na ogled razstava »50 let Akademije za likovno umetnost v Ljubljani«.

ŠPORTNA GIMANSTIKA / KONČANO 31. SVETOVNO PRVENSTVO

Vitalij Šerbo dobil še 14. zlato na SP

Belorus je včeraj slavil še na bradlji - Na drogu Nemec Wecker »pokvaril« slavlje Hatakedi

SABAE - Na Japon-skem se je končalo 31. svetovno prvenstvo v gimnastiki. Šestkratni olimpijski zmagovalec Belorus Vitalij Šerbo, ki je v ponedeljek slavil ze na parterju, je včeraj zmagal še na bradlji (9.812 točke), kar je njegova skupno 14. zlata kolajna na SP. Druga na tem orodju sta bila Kitajec Liping Huang in Japonec Hikaru Tanaka (9.750).

Na gredi je zmagala Kitajka Huilan Mo (9.900), srebro pa sta si razdelili zmagovalka mnogoboja Ukrajinka Lilija Podkopajeva in Amerikanka Dominique Moceanu (obe po 9.837). Kitajka je bila doslej že nekajkrat blizu uspeha, vendar se ji je najzlahotnejše odličje vedno izmuznilo. Na parterju je ob napakah nekaterih favoritinj sla-

vila Romunka Gina Gogean (9.825), druga je bila Kitajka Ji Liya (9.675), bron pa je presenetljivo osvojila Francozinja Ludivine Furnon (9.625), ki je v finalu nastopila šele po odstopu poškodovane Americanke Shannon Miller. Huilan Mo je naredila prestop po doskoku, napake pa so od odličij oddaljile se Podkopajevo in Moceanujevo.

Na drogu je prvak postal Nemec Andreas Wecker (9.812), drugi je bil Japonec Josiaki Hatakeda (9.775), tretji pa Bolgar Krasimir Dunev (9.750). Ljubljancan Aljaž Pegan, evropski prvak na drogu, zaradi napake pri obvezni vaji ni nastopil v finalu. Šerbo je bil peti.

V preskoku sta si zlato razdelila Rus

Aleksej Nemov in Ukrajinec Grigorij Misutin (oba po 9.756 točke), tretji pa je bil podprvak mnogoboja in junak tega prvenstva Šerbo (9.662). Nemov, ki je blestel v gimnastični dvorani, je imel v dezeli vzhajajočega sonca obilo težav pri jedi, saj ni in ni mogel krotiti jedilnih palicic. »To je zelo težko. Nikoli doslej nisem imel priloznosti, da bi se tega pravilno naučil,« se je opravičeval prijaznim gostiteljem, ki so najboljše telovadce sveta vabili na številne kulturne prireditve, med drugim pa so poskusili tudi tradicionalne japonske jedi. »Saj je se mlad, komaj 19 let mu je, se bo že se naučil,« je dejal triindvajsetletni Šerbo, ki pa je to večino, kot je sam dejal,

Andreas Wecker je bil najboljši na drogu (AP)

obvladal v nekaj sekundah.

Izidi: zenske - gred: 1. Huilan Mo (Kit) 9.900 točk, 2. Lilija Podkopajeva (Ukr) in Dominique Moceanu (ZDA) 9.837; parter: 1. Gina Gogean (Rom) 9.825, 2. Liya Ji (Kit) 9.675, 3. Ludivine Furnon (Fra) 9.625; moski - preskok: 1. Aleksej

Nemov (Rus) in Grigorij Misutin (Ukr) 9.756, 3. Vitalij Šerbo (Blr) 9.662; bradlja: 1. Vitalij Šerbo (Blr) 9.812, 2. Liping Huang (Kit) 9.750, 3. Hikaru Tanaka (Jap) 9.725; drog: 1. Andreas Wecker (Nem) 9.812, 2. Josiaki Hatakeda (Jap) 9.775, 3. Krasimir Dunev (Bol) 9.750.

ŠAH / DVOBOJ ZA NASLOV ODLOČEN, POKER ZA DENARNO NAGRADO SE NADALJUJE

Gari Kasparov ostaja prvak

NEW YORK (dpa) - Gari Kasparov ostaja nepremagan. Rus je proti izzivalcu Indijcu Viswanathanu Anadu ubranil naslov poklicne šahovske organizacije PCA.

Z remijem v izredno borbeni 17. partiji je 32-letni strateg iz Moskve v noči na torek v skupnem sestevku prešel v vodstvo z 10:7. S tem ostaja po pravilih organizacije svetovni prvak. Vendar pa dvoboj obeh šahovskih genijev v New Yorku, za katerega so predvideli 20 partij, še ni končan.

Da bosta oba sahisti prisla do svojega deleza nagradnega sklada, ki znaša 1.5 milijona dolarjev, mora Kasparov v preostalih treh partijah doseči pol točke.

Takrat bo stari in novi prvak prejel cek za milijon dolarjev, medtem ko se bo moral Anand zadovoljiti s 500 tisoč dolarji. Sedemnajsta partija je bila s 63 potezami doslej najdaljša igra na Manhattnu. Kasparov se je znova branil s sicilijansko obrambo. Anand si je z belimi figurami priigral položajsko prednost proti zmajevski različici svetovnega prvaka, ki jo je Indijec obdržal do konca. Kljub vsem prizadevanjem pa izzivalcu ni uspelo, da bi premoc spremenil v zmago, ki bi »dvoboj v oblakih« se enkrat zapletla.

Oba velemojstra sta igrala tako dolgo, da

sta na deski ostala samo se kralja. »Zelo sem srečen po novični obrambi naslova. Dvoboj je bil težak. Anand bi vsakega drugega tekmeča zagotovo premagal,« je olajšano in samozavestno dejal Kasparov po dvanajstem remiju v tem dvoboju.

Poteze 17. partije: beli Anand - črni Kasparov: 1. e4, c5; 2. Sf3, d6; 3. d4, cxd4; 4. Sxd4, Sf6; 5. Sc3, g6; 6. Le3, Lg7; 7. f3, 0-0; 8. Dd2, Sc6; 9. Lc4, Ld7; 10. h4, h5; 11. Lb3, Tc8; 12. 0-0, Se5; 13. Lg5, Tc5; 14. Kb1, Te8; 15. The1, Da5; 16. a3, b5; 17. Lxf6, exf6; 18. Sde2, Tc6; 19. Sd5, Dxd2; 20. Txd2, Sc4; 21. Lxc4, bxc4; 22. Ted1, f5; 23. exf5, Lxf5; 24. Sd4, Lxd4; 25. Txd4, Te2; 26. T4d2, Txd2; 27. Txd2, Kf8; 28. Kc1, Le6; 29. Td4, Lxd5; 30. Txd5, Ke7; 31. Tb5, Ke6; 32. Tb7, Tc5; 33. Txa7, g5; 34. Ta8, gxh4; 35. Te8+, Kd7; 36. Te4, c3; 37. Txb4, cxb2+; 38. Kxb2, Tg5; 39. a4, f5; 40. a5, f4; 41. a6, Kc7; 42. Txf4, Txb2; 43. Tf7+, Kb8; 44. Kc3, h4; 45. Kd3, Tf2; 46. c4, Ta2; 47. Ke4, Txa6; 48. Th7, Ta5; 49. f4, Kc8; 50. f5, Kd8; 51. Kf4, Tc5; 52. Kg5, Txc4; 53. Kg6, Tg4+; 54. Kf7, d5; 55. f6, Kd7; 56. Kf8+, Ke6; 57. f7, Tf4; 58. Kg8, d4; 59. f8D, Txf8+; 60. Kxf8, Ke5; 61. Txb4, d3; 62. Th3, Ke4; 63. Txd3 - remi.

Kasparov: šahovski kralj s srečno številko 13 in »ubijalskim instinktom«

NEW YORK (dpa) - Srečna številka Garija Kasparova je 13. Ne samo zato, ker je stari in novi šahovski svetovni prvak rojen 13. aprila 1963 v Bakuju, glavnem mestu Azerbajdzana. Kasparov je tudi trinajsti svetovni prvak v zgodovini saha. Naslov je osvojil leta 1985 v Moskvi z zmago 13:11 proti rojaku Anatoliju Karpovu in je z 22 leti postal najmlajši svetovni prvak. Prevelike vloge pa vraževnost ne more imeti v njegovem nizu uspehov. Skrivnost Kasparova leži drugje. Rus je umetnik napada z veliko domisljije, neverjetnim spominom in obsežnim repertoarjem otvoritev. Se zlasti, ko igra z belimi figurami, se ga vsi bojijo. Pravijo, da ima ob sahovnici največji »ubijalski instinkt«. V New Yorku je prvi ubranil krono PCA proti Indijcu Viswanathanu Anandu, izzivalca pa je premagal po 17 od 20 partij. Kasparov je znova pokazal svoje izkušnje. Po zadržanem začetku je branilec naslova po deveti partiji celo zaostajal, toda nato je vrnil udarec. S po dvema zaporednima zmagama v 10. in 11. ter 13. in 14. partiji je postavil temelje za obrambo naslova. Anand ni imel več nobenega orožja proti

hudemu pritisku Kasparova, ki je že od leta 1985 nepremagan. Z več kot 2800 točkami Elo velja 32-letnik, ki nastopa za Rusijo, za najmočnejšega sahista vseh časov. Trikrat je obranil naslov mednarodne šahovske zveze FIDE proti svojemu nepriljubljenemu predhodniku Karpovu. Ta ga nato ni mogel vreci s prestola v letih 1986 v Londonu in Leningradu, leta 1987 v Sevilli in leta 1990 v New Yorku in Lyonu. Po nesoglasjih s FIDE zaradi premajhnega nagradnega sklada za svetovno prvenstvo 1993 je FIDE po osemletni vladavini Kasparovu razveljavila naslov prvaka FIDE. Nato sta se Kasparov in njegov izzivalec Nigel Short pomerila v lastni reziji.

Premeteni poslovnež Kasparov je ustanovil poklicno združenje PCA in predčasno dobil dvoboj proti Shortu, za katerega so predvideli 24 partij, z 12.5:7.5. Anand je zdržal dlje. »Tiger iz Madrasa« velja za enega največjih talentov, toda proti koncu je bil prevec miroljuben, da bi razlabil starega in novega kralja. Po najnovešem uspehu Kasparova je konec njegove kariere, ki je brez primere, najbrž se zelo daleč.

NOVICE

Webber v pogovorih z Washington Bullets

LANDOVER - Chris Webber, eden največjih mladih zvezdnikov v ameriski profesionalni kosarkarski ligi (NBA), je nacerloma ze privolil v sodelovanje z moštvo Washington Bullets. Manjka le se podpis na pogodbi, kar pa naj bi bilo po besedah lastnika moštva Abeja Pollina le se formalnost. Pollin je po kot kaže zelo uspešnem pogovoru z Webrom novinarjem dejal, da si želi ustvariti vrhunsko moštvo, ki bi Washingtonu prineslo naslov prvaka NBA. Ob Webbru, kateremu je namenil vlogo vodje moštva, naj bi pripeljal se nekatere zelo dobre kosarkarje. Dvaindvajsetletni Webber je v prejšnji sezoni igral za Golden State Warriors, bil je tudi najboljši igralec v moštvu. Statistično gledano je pri bojevniki močno prednjacil po številu kosev, skokov in ukradenih zog. Washington je v zamenjavo za Webbra moštvu Golden State prepustil Toma Gugliotta in odstopil pravico za tri prve izbore na naboru.

Korda izpadel v prvem krogu turnirja v Pragi

PRAGA - Ceh Petr Korda, peti nosilec teniskega turnirja v Pragi (400.000 dolarjev nagradnega sklada), je pripravil neprijetno presenečenje, saj je izpadel že v prvem krogu. Premagal ga je rojak Jiri Novak s 6:2, 6:7 (2:7), 6:0, ki je blestel v zadnjem nizu z natančnimi udarci z osnovne črte. Izidi: Novak (Ces) - Korda (Ces, 5) 6:2, 6:7 (2:7), 6:0, Kiefer (Nem) - Cesnokov (Rus) 6:3, 3:6, 6:3, Damm (Ces) - Voinea (Rom) 6:2, 2:6, 7:5, Prinosil (Nem) - Sinner (Nem) 6:1, 2:6, 6:3.

Javier Sanchez v drugem krogu

TEL AVIV - Tretji nosilec Spanec Javier Sanchez je na teniskem turnirju v Tel Avivu z nagradnim skladom 275 tisoč ameriskih dolarjev premagal Nemca Oliverja Grossa s 6:4 in 6:0, uspešna pa sta bila tudi Amerikana, cetrti postavljeni igralec David Wheaton in peti Jared Palmer. Izidi - prvi krog: Ran (Izr) - W. Black (Zim) 6:3, 6:1, Stoltenberg (Avs, 8) - Bloom (Izr) 6:3, 6:3, Behr (Izr) - Tarango (ZDA) 6:3, 4:6, 7:5, Palmer (ZDA, 5) - Marques (Por) 6:2, 6:3, J. Sanchez (Spa, 3) - Oliver Gross (Nem) 6:4, 6:0, David Wheaton (ZDA, 4) - Schuttler (Nem) 6:4, 7:5, Kroslak (Slk) - Guardiola (Fra) 6:0, 4:6, 6:3, Vasek (Ces) - Grabb (ZDA) 6:2, 1:6, 7:6 (7:4).

Ivanišević z veliko težav v tretji krog Tokia

TOKIO - Hrvat Goran Ivanišević, ki je branilec lanske zmage na teniskem turnirju v Tokiu (milijon dolarjev nagradnega sklada) in letosnji drugi nosilec, je v drugem krogu zmagal. Imel pa je veliko dela, preden je ugnal 233. igralca sveta Americana Louisa Glorio s 6:7 (2:7), 6:4, 7:6 (9:7). Gloria, ki je na glavni turnir prišel iz kvalifikacij, je igral eno boljnih partij v karieri in bil posebej uspešen na Ivaniševićev drugi servis. V podaljšani igri tretjega niza je imel njegov tekmeč celo priloznost za končno zmago, vendar je Ivanišević resil zaključno zogo in nato zmagal z 9:7. »Naravnost neverjetno je, kaj vse je vrnil. Takega vračanja začetnih udarcev že dolgo nisem videl,« se je čudil Ivanišević, ki je nastopil rahlo bolan.

Izidi - 1. krog: Caratti (Ita) - Draper (Avs) 6:3, 7:6 (7:2), Bates (VBr) - Shelton (ZDA) 6:7 (7:9), 7:6 (7:2), 7:5, Dreekmann (Nem) - Matsuoaka (Jap) 6:3, 6:3, Philippoussis (Avs) - Mronz (Nem) 6:3, 6:3; 2. krog: Eltingh (Niz, 8) - Ho (ZDA) 4:6, 6:3, 6:2, Carlsen (Dan) - Krickstein (ZDA, 16), 6:4, 6:0, Ivanišević (Hrv, 2) - Gloria (ZDA) 6:7 (2:7), 6:4, 7:6 (9:7).

Slab začetek Nemk

FILDERSTADT - V nemškem Filderstadtu se je začel glavni del ženskega teniskega turnirja z nagradnim skladom 430.000 dolarjev. Nasprotno od pričakovanj so se odrezale domače tekmovalke, saj sta se dve že uvodoma morali posloviti od nadaljnega tekmovalca. Ce je ze bilo pričakovati poraz Marlene Weingaertner proti Francozinji Julie Halard, pa poraz Sabine Hack proti Belgijki Sabine Apelmans prav gotovo sodi med večja presečenja. Apelmansova je slavila s 6:4 in 6:1, Halardova pa s 6:2 in 6:4.

Frana se je že poslovil

OSTRAVA - Tretji nosilec teniskega turnirja v Ostravi z nagradnim skladom 400.000 dolarjev Južnoafričan Wayne Ferreira, je brez težav s 6:1 in 6:4 ugnal Ceha Otakarja Jurecka. Manj sreče je imel osmi nosilec Argentinec Javier Frana, ki je s 6:3, 5:7 in 6:7 (7:5) izgubil proti manj znanemu Nizozemcu Joostu Winninku.

Druga zmaga odbojkarjev Doba

CELOVEC - Odbojkarji SK Dob so uspešno opravili tudi drugo prvenstveno tekmo v 1. avstrijski zvezni ligi. V glavnem mestu Tirolske so gladko premagali novinca Innsbrucker AC 3:1 (15:6, 15:7, 14:16, 15:9) in so po dveh tekmah na drugem mestu na lestvici. Svojo drugo zmago je slavil tudi Hypo VBK. Celovčani so premagali Gleisdorf s 3:0 (15:6, 15:8, 15:5) in imajo prav tako štiri točke. Prvi je z najboljšo razliko v setih lanskoletni prvak SVS Transver Dunaj s prav tako dvema zmagama in štirimi točkami. (I.L.)

NOKOMET / EP ZA MLADE

Katastrofalen poraz Slovenije proti Ukrajini

Gostje so bili veliko boljši

Slovenija - Ukrajina 0:5 (0:1)

SLOVENIJA: Lalič, Bulajič, Balagić, Knaus, Gunjac (Acimović), Seslar, Kržišnik (Cugmas), Usnik, Kecan, Siljak, Pavlovič.

UKRAJINA: Bliznuk, Pjatenko, Parfonov, Vascuk, Mihaljenko, Dmitrouline (Kroukovec), Fedorov (Pestriakov), Kosovski, Rebrov, Pskuca, Sevcenko.

Strelci: v 14. min. Piatenko, v 60. min. Kosovski, v 65. in 72. min. Pestriakov, v 76. minuti Sevcenko.

Slovenski mladi reprezentanti si bodo Atlanto ogledali le preko televizijskih sprejemnikov, sanje slovenskega strokovnega vodstva pa je Ukrajina spremenila v nočno moro. Nihce ni pričakoval tolikšne zmage mladih Ukrajincev, sama igra pa je realno pokazala razliko v kvaliteti obeh mostev.

Slovenska reprezentanca je pricela srečanje precej napadno, po zadetku Piatenka v 14. minuti po podaji iz kotapa se je pricela vladavina Ukrajincev na igrišču. Do konca prvega dela so sicer Ukrajinci zadeli le še dve vratnici, zato pa so v drugem delu z goli Kosovskega, Pestriakova (dvakrat) in Sevcenka potopili slovensko barko.

Tak rezultat še najmanj ustreza Italijanom, ki zdaj iz dveh preostalih srečanj z Ukrajino in Litvo potrebujejo 4 točke.

OSTALI IZID: Litva - Estonija 3:0; **VRSTNI RED:** 1. Ukrajina 20 (9), 2. Italija 17 (8), 3. Hrvaška 17 (9), 4. Slovenija 16 (9), 5. Litva 7 (9), 6. Estonija 0 (10); **PREOSTALE TEKME:** Italija - Ukrajina (8. 11.), Slovenija - Hrvaška (14. 11.), Italija - Litva (16. 11.)

NOGOMET / KVALIFIKACIJE ZA EP

Danes v Ljubljani Slovenija - Ukrajina Na sporedu še 17 tekem

V skupini 4 je dejansko vse odločeno

Sreda bo spet dan nogometa, saj bo nasporedu kar osemnajst kvalifikacijskih tekem za nastop na evropskem nogometnem prvenstvu, ki bo prihodnje leto v Angliji. Danes bo v okviru četrte skupine (v njej so se Italija, Hrvaška, Litva in Estonija) igrala tudi Slovenija, ki se bo 18. uri na stadionu Ljubljane v Siski pomerila z Ukrajino. Srečanje je zgolj prestižnega pomena, saj ne Slovenija ne Ukrajina (ta ima sicer še nekaj teoretičnih možnosti) dejansko ne moreta več računati na uvrstitev na EP.

DANASNJI SPORED

Skupina 1: Izrael - Azerbajdžan, Slovaška - Poljska, Romunija - Francija; **vrstni red:** 1. Romunija 18 (8), 2. Francija 14 (8), 3. Poljska 12 (8), 4. Slovaška 11 (8), 5. Izrael 9 (8), 6. Azerbajdžan 0 (8).

Skupina 2: Ciper - Makedonija, Danska - Spanija; **vrstni red:** 1. Spanija 22 (8), 2. Danska 17 (8), 3. Belgija 14 (9), 4. Makedonija 6 (8), 5. Armenija 5 (8), 6. Ciper 5 (8).

Skupina 3: Svica - Madžarska, Islandija - Turcija; **vrstni red:** 1. Svica 14 (7), 2. Turcija 13 (6), 3. Švedska 8 (7), 4.

Madžarska 5 (6), 5. Island 4 (6).

Skupina 4: Litva - Estonija, Slovenija - Ukrajina; **vrstni red:** 1. Hrvaška 20 (9), 2. Italija 17 (8), 3. Litva 13 (8), 4. Ukrajina 13 (8), 5. Slovenija 8 (8), 6. Estonija 0 (9).

Skupina 5: Luksemburg - Belorusija, Malta - Nizozemska; **vrstni red:** 1. Norveška 20 (9), 2. Češka 18 (9), 3. Nizozemska 14 (8), 4. Luksemburg 9 (8), 5. Belorusija 7 (8), 6. Malta 2 (8).

Skupina 6: Liechtenstein - Severna Irsko, Irsko - Latvija, Avstrija - Portugalska; **vrstni red:** 1. Portugalska 19 (8), 2. Avstrija 15 (8), 3. Irsko 14 (8), 4. Latvija 12 (9), 5. Severna Irsko 11 (8), 6. Liechtenstein 1 (9).

Skupina 7: Gruzija - Bolgarija, Wales - Nemčija; **vrstni red:** 1. Bolgarija 22 (8), 2. Nemčija 19 (8), 3. Gruzija 12 (8), 4. Albanija 7 (9), 5. Wales 7 (8), 6. Moldavija 6 (9).

Skupina 8: Rusija - Grčija, San Marino - Ferski otoki; **vrstni red:** 1. Rusija 20 (8), 2. Škotska 20 (9), 3. Grčija 15 (8), 4. Finska 15 (9), 5. Ferski oroki 3 (8), 6. San Marino 0 (8)

***v oklepaju število odigranih tekem**

KOLESARSTVO / V ITALIJANSKEM TABORU PO SP V KOLUMBIJI

Zadovoljstvo in tudi razočaranje

Najbolj zadovoljen je seveda bil Marco Pantani, ki je osvojil bron

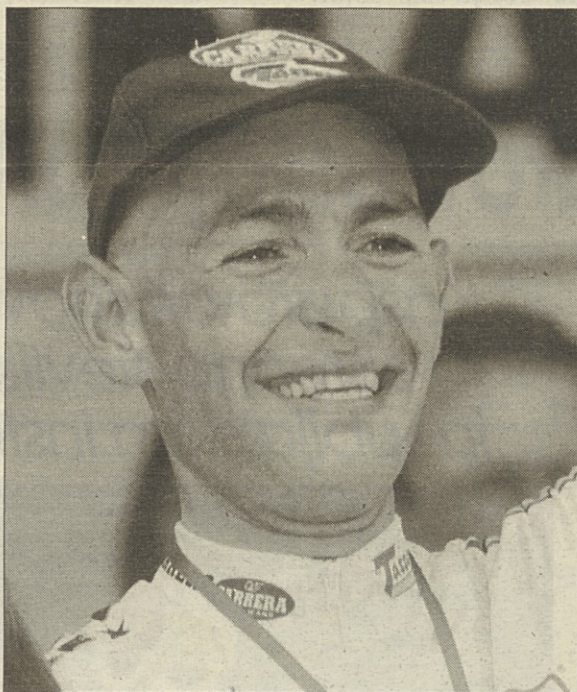
MILAN - »Azzurri«, ki so se v nedeljo udeležili svetovnega kolesarskega prvenstva v Kolumbiji, so včeraj dopotovali v Rim. V italijanskem taboru so se veselili bronaste kolajne Marca Pantanija (**na sliki**), glede skupnega obračuna pa so bili razočarani. Pričakovali so kaj več.

Najsrečnejši je bil seveda Pantani: »To je moja prva kolajna. Verjetno bi lahko dosegel kaj več, vseeno pa sem zadovoljen s tem odličjem. Deževalo je in mokra cesta mi je onemogotila, da bi lahko sprintal navkreber. Sicer je bila moja naloga v tem, da nadzorujem Induraina in mislim, da sem v tem popolnoma uspel.«

Italijanski zvezni trener Alfredo Martini je bil nekoliko manj zadovoljen: »Cilj vseh udeležencev na svetovnem prvenstvu je seveda zmaga. In to velja

tudi za nas. Zavedali pa smo se, da bo konkurenca v Kolumbiji neizprosna in tudi pogoji za dirkanje niso bili najboljši. V glavnem so se naši kolesarji dobro obnesli, malce slabše se je znašel Bugno, ki mu je višinska razlika delala ogromen težave, čeprav je na treningih vozil zelo dobro. Na svetovnem prvenstvu smo dosegli polovični rezultat, zato smo zadovoljni, obenem tudi malce razočarani. Vseeno moramo priznati, da sta pred nami privozila dva velika asa, kot sta Olano in Indurain.«

Ce bo ostal še na krmilu reprezentance, je Martini takole odgovoril: »Ne delam daljnoročnih načrtov. Svoje delo skušam opravljati vestno in z navdušenjem. Na krmilu reprezentance sem že 21 let in če mi bodo moške kolesarske zveze spet zaupali reprezentanco, sem jo tudi pripravljen se naprej voditi.«

NOVICE

Davisov pokal: Italija z Rusijo

LONDON - Včeraj so izvedli zreb v svetovni skupini Davisovega pokala. Italijanska teniška reprezentanca pri tem ni imela sreče, saj se bo v prvem kolu pomerila z letošnjim finalistom, reprezentanco Rusije. Ostali pari so naslednji: JAR - Avstrija, Svica - Nemčija, Francija - Danska, Indija - Nizozemska, Švedska - Belgija, Češka - Madžarska, ZDA - Mehika. Srečanja bodo med 9. in 11. februarjem prihodnjega leta.

Illy - Stefanel 22. t.m. ob 20. uri

BOLOGNA - Zveza italijanskih kosarkarskih ligasev je sporočila, da bodo med drugimi spremembami posticipirali tudi tekmo 6. kola A1 lige (22. t.m.) med trzaskim Illyjem in milanskim Stefanelom z 18.30 na 20. uro, in to zaradi televizijskega prenosa (Tele+2).

Belcastro ubranil naslov

ASCOLI PICENO - Italijanski boksar Vincenzo Belcastro je ubranil naslov evropskega prvaka v superpetelinji kategoriji, s tem da je po točkah premagal Britanca Ritchieja Wentona.

»Sexy Shop« sponzor ekipe iz Veneta

MESTRE - Valerio Castellaro, lastnik trgovine »sexy shop« Punto Rosso iz Mester je porabil le 700.000 lir za sponsorizacijo domače nogometne ekipe, ki nastopa v amaterskem prvenstvu UISP. Pogodbo je sklenil bliskovito, saj je obljubil mostvu kot nagrado za zmago »srečanja« s porno zvezdami. Doslej pa madi nogometasi (vsi stari od 20 do 25 let) niso imeli priložnosti za »nagrade«, saj so igrali le enkrat neodločeno (0:0).

AMATERSKI NOGOMET / TEDENSKI PREGLED

Kljub nekaterim razočaranjem uspešno kolo za naše enajsterice

Spet smo tu s tedenskim pregledom amaterskega nogometa. Od lanskega leta se je marsikaj spremenilo (npr. pravilo treh točk za zmago). Število slovenskih ekip pa je ostalo nespremenjeno. V starih ligah oziroma petih skupinah jih je enajst. Nedeljsko kolo je bilo za naše enajsterice se kar uspešno, čeprav ni manjkalo presečenj, zal negativnih (Zarja in Gaja). Vendar pojdimo po vrsti. V promocijski ligi sta obe goriski predstavnici iztržili remi. **Sovodnje (ocena 7)** so proti Manzanu dosegle prvi letošnji remi in ostajajo se vedno na vrhu lestvice skupaj s Staranzanom in Mosso. **Juventina (7)** je ujela točko sele na koncu srečanja, kar je morda premalo za ves trud, ki so ga v nedeljo pokazali igralci predsednika Marchija. V prvi amaterski ligi imamo letos tri enajsterice. **Primorje (7)** in **Vesna (7/8)** sta dosegla drugo prvenstveno zmago. Prosečani se zato nahajajo tik pod vrhom, Krizani pa, ki so v uvodnem srečanju na domačih tleh klonili, na sredini lestvice. Slabe novice pa prihajajo iz Bazovice. **Zarja (6)** je namreč doživela že drugi zaporedni poraz. Položaj na lestvici ni kritičen, vendar nekaj očitno ne gre. Po drugi strani pa je morda bolje, da imajo Bazovci že na začetku krizo in

ne, kot v preteklih letih, na koncu prvenstva. V drugi amaterski ligi je ostal le **Primorec (7/8)**, ki se je z zmago v gosteh proti trzaskemu Portualeju oddolžil za katastrofalen začetek prvenstva. Najbolj zastopana je zal letos tretja amaterska liga. Doberdobska **Mladost (7)** je v gosteh iztržila zelo dober remi in je trenutno na drugem mestu. **Kras (7+)** je kljub povprečni igri drugič zapored zmagal in je že sam na vrhu lestvice. **Brezani (8)** so proti Unionu odigrali teniški set in zmagali 6:1. Slabo pa se piše **Gaji (5)**, ki je doživela zaslužen poraz. Dolina je tokrat počivala.

Statistični pregled: 10 odigranih srečanj, 13 osvojenih točk (5 zmag, 3 remiji, 2 poraza), 18 doseženih in 10 prejetih zadetkov, nobene 11-metrovke v korist, 1 proti in 1 izključen igralec.

V prihodnjem kolu bosta na vrsti dve zelo zanimivi srečanja, Ponziana - Sovodnje in Basaldella - Vesna.

Igralec nedelje

Brez dvoma je bil nedeljski protagonist **Andrea Sircelj (Breg)**, ki je dosegel hat trick in tako spravil na kolena ekipo Uniona.

Razočaranje kola

Corrado Pescatori (Primorje) je pred leti

igral pri Triestini, nato pri San Sergiu, lani pa pri Zarji. Letos je prestopil k Primorju, zal pa v nedeljo svojih bogatih izkušenj ni potrdil.

Zanimivosti

Med zanimivostmi lahko omenimo dokaj nenavaden izid na tekmi prve amaterske lige, skupina C, med Serenissimo in Cividalejem, ki se je končala z zmago Cividaleja s 6:3. Gledalci se brez dvoma niso dolgocasil.

Vse nase ekipe so do sedaj prejele vsaj en zadetek. Najdlje (261 minut) je ostal nepremagan vratar Juventine Zanier. Najbolj regularen strelec je gotovo Lacoselj (Vesna), ki je v treh srečanjih dosegel tri zadetke. Tudi napadalec Zarje Osmanhodžić bi lahko bil tako uspešen, vendar moramo njegov nedeljski zadetek pripisati branilcu Basaldelle in zato ima bosanski napadalec sedaj dva zadetka v treh srečanjih.

Postava tedna: Carli (Vesna), Luksa (Primorje), Tomasone (Juventina), Tomizza (Sovodnje), Sardoč (Primorje), Cocolutto (Kras), Lacoselj (Vesna), Tabaj (Juventina), Sircelj (Breg), Skala (Vesna) in Peter Gergolet (Mladost).

Edvin Bevk

KOŠARKA / KVALIFIKACIJE ZA EP

Italija tokrat proti skromni Madžarski Slovenija proti nevarni Češki

FABRIANO, CELJE - Po medsebojnem obračunu v Sassariju, kjer so »azzurri« zanesljivo premagali Slovence, caka danes obe reprezentanci drugo kolo kvalifikacij za EP 1997. Italija bo v Fabriano igrala proti Madžarski, ki je v uvodnem kolu izgubila na Finskem skoraj z 20 točkami razlike (75:94). »Azzurri« so torej na današnjem srečanju nesporni favoriti za drugo zaporedno zmago. Sicer pa Italijani proti Madžarom niso izgubili že 24 let.

Zaradi poškodbe danes ne bo igral Tržacan De Pol, ki ga bo zamenjal Ruggeri, medtem ko bo mladi Marconato zamenjal Chiaciga, ki ni v najboljši formi.

Po nedeljski tekmi zmagi proti Sloveniji je bil italijanski zvezni trener Ettore Messina zelo zadovoljen: »Ceprav smo igrali z zelo okrnjeno postavo, smo vse težave premostili z veliko pozhrtvovalnostjo in borbenostjo. Predvsem zadovoljen sem z našo igro v obrambi. Premagali smo Slovenijo, ki je po mojem mnenju najtrši oreh v tej skupini. Sedaj pa nas caka srečanje z Madžarsko, ki bi moralo biti lažje kot proti Sloveniji, toda absolutno si ne smemo privoščiti podcenjevanja.« Tekma med Italijo in Madžarsko bo ob 16.45 v Fabriano (od 17.00 prenos po Rai 3).

Danasnja tekma med Slovenijo in Češko pa bo osrednji dogodek ob 50-letnici kosarke v Sloveniji. Ob 17. uri bo v modri dvorani Celjskega sejma akademija Kosarkarske zveze Slovenije z govorom predsednika Milana Kucana in podelitvijo priznanj, ob 19.30 pa se bo v dvorani na Golovcu začelo srečanje med Slovenijo in Češko.

Slovenska ekipa je zaradi zasedenosti dvorane v ponedeljek zvečer vadila v Laskem in tudi včeraj dopoldne so oboji vadili v dvorani Tri lilije, kajti v Celju so morali namestiti novi semafor in konstrukciji za koše, ker se je zaradi parketa predpisana razlika do obrocev zmanjšala za osem centimetrov. Danasnje tekmo bosta sodila Kapani (Turcija) in Jablonski (Poljska), tehnični komisar FIBA pa je Ljubomir Kotleba.

IZIDI 1. KROGA

Skupina A: BiH - Belorusija 80:59 (44:45), Slovaška - Gruzija 82:73 (41:29), Grčija - Izrael 75:73 (28:35); **današnji spored:** Gruzija - BiH, Grčija - Belorusija, Izrael - Slovaška.

Skupina B: Rusija - Nemčija 98:75 (42:38), Estonija - Portugalska 105:85 (61:38), Latvija - Anglija 94:67 (44:32); **današnji spored:** Anglija - Estonija, Rusija - Portugalska, Nemčija - Latvija.

Skupina C: Finska - Madžarska 94:75 (46:38), Češka - Makedonija 85:72 (43:41), Italija - Slovenija 76:63 (42:33); **današnji spored:** Makedonija - Finska, Italija - Madžarska, Slovenija - Češka.

Skupina D: Bolgarija - Nizozemska 85:82 (40:33), Ukrajina - Romunija 93:60 (46:27), Hrvaška - Turcija 69:53 (24:25); **današnji spored:** Romunija - Bolgarija, Hrvaška - Nizozemska, Turcija - Ukrajina.

Skupina E: Švedska - Poljska 64:62 (26:34), Belgija - Svica 100:62 (55:22), Litva - Francija 74:87 (45:39); **današnji spored:** Svica - Švedska, Litva - Poljska, Francija - Belgija.

ODBOJKA / 16. MEMORIAL PETRA SPAZZAPANA

Udeležba pri moških in ženskah zagotavlja zanimiva srečanja

Na sporedu tudi »derbi« Olympia - Soča

Sportno združenje Olympia se bo z dvema turnirjema (troboja) za članske ekipe po dveh letih že šestnajstič spomnilo svojega igralca Petra Spazzapana, ki je tragичno preminil v prometni nesreči.

Jutri bo na sporedu ženski turnir. Po naglem vzponu ženske Olympijine vrste v zadnjih treh letih bodo privrženci Olympie in ostali ljubitelji odbojke v Gorici spet lahko gledali kvaliteten ženski turnir, na katerem bosta poleg ekipe organizatorja nastopili se italijanski državni tretjeligas B-meters in pa slovenski prvoligas Nova Gori-

ca. Gosta se bosta najprej pomerila med seboj, nato pa bo Olympia najprej igrala s poražencem, nato pa se z zmagovalcem.

Moški turnir bo na sporedu v petek, že v prvem srečanju pa bo na sporedu zelo zanimiv (in občuten) slovenski derbi med Olympia in Soco, ki bo prav gotovo pritegnil pozornost velikega števila gledalcev. Tretji tekmeč je Vivil iz Ville Vicentine, ki sodi tudi letos med najmočnejše sesterke C2 lige.

Oba turnirja bosta v društveni telovadnici na Drevoredu XX. septembra. Ženski turnir se bo pričel ob 18. uri,

moški pa ob 19. uri. Vse tekme bodo potekale na tri igrane sete (2:1 ali 3:0). Po vsakem turnirju bo nagrajevanje, priznanja pa bodo podelili tudi najboljšim posameznikom (podajalec, tolkač in igralec).

Spored turnirja ŽENSKO

Cetrtek, 12. oktobra: 18.00 B-meters - Nova Gorica; sledi Olympia - poraženec prve tekme; sledi Olympia - zmagovalec prve tekme.

MOSKI

Petek, 13. oktobra: 19.00 Olympia - Soča; sledi Vivil - poraženec prve tekme; Vivil - zmagovalec prve tekme.

NOGOMET / CICIBANI

Prizadevno delo z najmlajšimi zagotavlja, da bodo kmalu prišli tudi rezultati

Mladost B bo igrala vidno vlogo Primorje nastopa z mlajšo ekipo

NA GORIŠKEM
Aris San Polo B - Mladost B 0:2 (0:1)

STRELCA: Marusić in avtogol.

MLADOST B: M. Peric, Peteani, A. Vizintin, Figelj, Roner, Bagon, Bressan, Marusić, Gergolet, Kustrin.

Najmlajši predstavniki doberdobske Mladosti so tudi v tem kolu dokazali, da bodo v tem prvenstvu odigrali vidno vlogo. Nasi najmlajši so namreč zanesljivo premagali trziško ekipo z dobro igro v obrambi, v napadu pa so se razigrali Bagon, Bressan in Marusić.

Mladost A - Aris San Polo A 0:8 (0:5)

MLADOST A: Pernarcic, Nikolić, Ponzetta, Cescut, Bello, A. Vizintin, Frandolić, I. Peric, Otgiannu, Legiša, Vidulić.

V prvih 10 minutah so se Doberdobci enakovredno upirali gostom. Nato pa so se Trzičani razigrali in petkrat zatresli mrežo doberdobskega vratarja.

Nasi so se bolje odrezali v drugem polcasu, ko so pokazali tudi nekaj uspešnih akcij.

Juventina - Azzurra B 2:2 (0:2)

STRELCA ZA JUVENTINO: S. Kogoj in Batistuta.

JUVENTINA: Mastrolillo, Carnielli, E. Kogoj, Batistuta, S. Kogoj, Manfreda, Faganel, Scarabot, Novelli.

Standreško moštvo je zamudilo veliko priložnost za zmago. Stalno je imelo pobudo v svojih rokah in tudi doseglo dva lepa zadetka. Zal pa ekipa se vedno nima pravega vratarja (v tej vlogi se izmenjava več igralcev) in tako je tudi ves trud obrambe in napada je zaman.

NA TRZASKEM

Primorje Telital - Chiarbola 0:6 (0:5)

PRIMORJE: Kante, Stoka, Furlan, Pipan, Claudio, Pilat, Batti, Cozzutto, Jovanovic.

Primorje nastopa v tem prvenstvu z zelo mladimi nogometaši (razen Pipana so vsi letniki 1986/87). Proti za leto starejšim igralcem Chiarbole so nasi pozrtovovalno igrali, niso pa mogli prepričati visokega poraza. Ze po prvem polcasu so gostje vodili s petimi zadetki razlike, v nadaljevanju pa so se Prosečani opogumili in tudi prikazali znato boljše igro.

Od posameznikov bi pohvalili vratarja Kanteta, ki je zelo dobro opravil svojo nalogo.

ODBOJKA / PRIPRAVE POTEKAJO ŽE VEČ KOT MESEC DNI

Kontovel v 1. diviziji z zelo mlado ekipo

Optimizem vzbuja predvsem precejšnje število najmlajših odbojkaric, ki pridno vadijo

Odbojkarice SD Kontovel se na novo sezono že dober mesec pripravljajo nekoliko v zatišju, a zato nič manj zavzeto od igralk ostalih nasih društev. Zacetek prvenstvenih nastopov je zanje se daleč, vseeno pa so že konec avgusta bile na enotedenskih pripravah v Ankaranu. Tako kot lani bo Kontovel nastopal v 1. ženski diviziji. Iz lige je sicer lani izpadel, vendar pa je odbojarska zveza predlagala njegovo ponovno vključitev v ligo, kar je vodstvo društva takoj sprejelo. Članska Kontovelova sesterka, ki jo bo tudi v letošnji sezoni vodil Mitja Kušar, je namreč zelo mlada in neugoden razplet lanske sezone je treba skoraj izključno pripisati neizkušenosti igralk. Jedro sesterke sestavljajo dekleta, rojena v letih 1980 in 1981, ki bodo sodelovala tudi v prvenstvu »deklic«. Starejše so le tri igralk. Pri Kontovelu so prepričani, da bodo igralk v letošnji ligi dosti bolj učinkovite in upajo, da z obstankom ne bo nobenih težav.

Ceprav je SD Kontovel še pred nekaj leti s svojo člansko ekipo nastopal v C2 ligi, sedanje stanje nikakor ne pomeni, da je društvo v krizi. Narobe, spet se lahko ponasa z dokaj bogatim zaledjem igralk. Narasčajniška vrsta, ki jo vodi Dušan Kušar, šteje 18 deklet in resno razmišlja, da bi v odgovarjajoče prvenstvo za igralk do 14. leta starosti vpisali dve sesterki. Avgusta so izpeljali zelo uspešen devetdnevni kamp za najmlajše, na katerem je pridno vadilo 17 osnovnosolk, za katere bo med sezono skrbela prof. Dragica Hrovatin, pomagali pa ji bosta Dunja Regent in Tanja Cerne. Bodocnost kluba bi lahko torej spet bila roznata.

Mladi košarkarji Kontovela so se pripravljali na Rogli

Ze pred časom so se s priprav na Rogli vrnili mladi košarkarji Kontovela (na sliki), ki bodo letos nastopali v prvenstvih propagande in deckov. Skupne priprave za to skupino košarkarjev (letniki od 81 do 84) so pri Kontovelu že nekaj običajnega, le da so prejšnja leta hodili v Premanturo pri Pulju, letos pa so se prvič odločili za Roglo. Treninge je koordiniral Milan Meden, mladi igralci pa so največ

pozornosti posvetili tehniki, ceprav tudi kondicije niso zanemarjali. Delo je bilo uspešno, edina temnejša točka pa je predstavljalo vreme, ki ni bilo najbolj prijazno.

Kontovelci so v okviru priprav odigrali tudi nekaj prijateljskih tekem proti Braniku v Mariboru in proti ekipi iz Slovenskih Konjic in z vrstniki iz Slovenije navezali prijateljske stike.

Obvestila

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

sporoca, da se začena vadba minivolleya na Stadionu 1. maja DANES, 11. oktobra po sledečem urniku: od 16. do 17. ure letniki 88, 89 in 90; od 17.00 do 18.30 letniki 85, 86, in 87. Vse informacije v večernih urah po telefonu 569785 (Nadja) in 814212 (Katja).

SK BRDINA

sporoca, da je trening DANES, 11. t.m. od 18. do 20. ure v telovadnici v Repnu.

OD BOR

vabi fante, ki želijo igrati odbojko in so rojeni v letih 82,83, 84, da se prijavijo za trening na tel. št. 814212 (Katja) ali v tajništvo društva, tel. 51377, kjer dobijo tudi podrobnejše informacije.

SK BRDINA, SK DEVIN IN SD MLADINA

obvescajo, da bodo potekali skupni suhi treningi za tekmovalce v telovadnici v Nabrezini vsak petek od 17.30 do 19. ure. Prvi trening bo 13. oktobra. Prosimo za točnost in stalno prisotnost.

GIMNASTICNA SEKCIJA

SZ DOM GORICA

obvesca, da vpisuje za sportno ritmično gimnastiko (deklice letnika 1989 in starejše) in sportno gimnastiko (decki in deklice letnik 1989 in starejši) za sezono 1995/1996 ob torkih in petkih od 15.30 do 17.30 v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. Treninki so se že pričeli.

NOGOMETNI KLUB BOR

prirreja telovadbo za osnovnosolske otroke v Borovem sportnem centru (Vrdelska cesta 7) pod vodstvom prof. Paola Tognettija ob ponedeljkih od 15.00 do 16.30 in ob sredah od 14.30 do 16.00. Za informacije telefonirati na št. 369626/369484 od ponedeljka do petka od 18. do 19. ure.

GIMNASTICNI ODESK SZ BOR

sporoca, da se je redna vadba začela ob torkih od 16. do 17. ure, ob petkih pa od 16. do 18. ure. Interesentke se lahko javijo v uradnih urah tudi na društvenem sedzu, tel. št. 51377.

SD MLADINA - smučarski odesk

nudi informacije o delovanju nove smučarske sezone 1995/96: zacetni tecaji na plastični stezi in na snegu, vpisovanja FISL, zimovanje, tekmovalna dejavnost, rekreacija in razno na sedzu v Krizu, dom A. Sirk, vsako sredo in petek od 19.00 do 20.30.

SD MLADINA - baletni odesk

obvesca, da se treningi nadaljujejo ob ponedeljkih in sredah od 15.30 do 16.30 za prvo skupino in od 16.30 do 17.30 za drugo skupino v prostorih OS A. Sirk v Krizu. Vpisovanje na licu mesta.

SMUCARSKI ODESK SPDT

prirreja od 26.12.1995 do 1.1.1996 zimovanje v Auronzu. Za prijave in informacije o zimovanju in ostalih smučarskih dejavnostih interesenti lahko poklicajo Valentino Fachin (tel. št. 571327) ali Marka Presla (tel. št. 425105) ob uri kosila.

SZ BOR

obvesca, da bo na Stadionu 1. maja vsak dan (dopoldne ali zvečer) rekreacijska telovadba za različne starostne skupine. Podrobnejše informacije lahko interesenti dobijo v uradu SZ Bor po telefonu 51377 do konca oktobra.

SK BRDINA

organizira v nedeljo, 15. t. m. 5. KRASKI SUHI SLALOM in Memorial Aldo Rebulu na travniku v Repnu blizu nogometnega igrišča s pričetkom ob 10. uri. Vpisovanje na sedzu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah v petek, 13. t. m., od 20. do 21. ure.

SD SOKOL

obvesca, da bo v ponedeljek, 16. t.m., ob 18.30 prvi trening odbojke za deklice letnikov '82, '83, '84 in '85.

SD SOKOL

obvesca, da se v ponedeljek, 16. t.m., ob 16.00 prične tecaj telovadbe za osnovnosolske otroke.

NOGOMET / MLADINSKE LIGE NA GORIŠKEM

Najmlajši Sovodenj na 1. mestu lestvice

Vprvenstvu najmlajših na Goriškem se nadaljuje zmagovita pot sovođenjskega mostva, ki je v 3. kolu premagalo tudi Fincantieri in je po treh tekmah skupno z Isontino na vrhu lestvice. Ze v soboto pa caka predstavnike nase združene ekipe težko gostovanje v Starancu. V prvenstvu narasčajnikov je sovođenjska ekipa igrala proti vodilni Caprivi in je po pričakovanju izgubila. Se naprej pa preseñecanje cicibani B ekipe doberdobske Mladosti, ki so spet zmagali. Tokrat so si privosčili Aris San Polo B.

NARASČAJNIKI

Izidi 3. kola: Natisone - Lucinico 1:4, Pro Romans - Gradese 2:1, Real Isonzo - Staranzano 0:3, Sovodnje - Capriva 1:4, Isonzo Turjak - Corno 5:0, Mossa - Aris San Polo 6:0.

Vrstni red: Capriva 9, Mossa 7, Aris San Polo 5, Sovodnje, Natisone, Lucinico 4, Pro Romans, Real Isonzo, Staranzano 3, Gradese 2, Corno, Isonzo 0.

Prihodnje kolo (15.10.): Staranzano - Sovodnje.

NAJMLAJŠI

Izidi 3. kola: Lucinico - Staranzano 0:1, Gradese - Ronchi 4:4, Sanrocchese - Audax S. Anna 1:1, Sovodnje - Fincantieri 1:0, Pro Romans - Corno 8:2, Isontina - Aris San Polo 3:2.

Vrstni red: Sovodnje, Isontina 9, Sanrocchese, Audax S. Anna 7, Staranzano 6, Gra-

dese 4, Aris San Polo, Pro Romans 3, Ronchi 2, Lucinico 1, Corno, Fincantieri 0.

Prihodnje kolo (14.10.): Audax S. Anna - Sovodnje.

ZACETNIKI

Izidi 3. kola: Monfalcone - Real Isonzo 1:1, Ronchi - Sistiana 10:0, Gradese - San Canzian A n.p., Aris San Polo - San Canzian B 1:1, Staranzano - Mladost 8:0, San Sergio - Fincantieri 2:0, prost Fincantieri.

Vrstni red: Ronchi 9, Fincantieri, Gradese, San Sergio, Staranzano 6, Monfalcone 5, Real Isonzo 4, Aris San Polo 2, Mladost, San Canzian A, San Canzian B 1, Pieris, Sistiana 0.

Prihodnje kolo (15.10.): Mladost - San Sergio.

CICIBANI

SKUPINA A

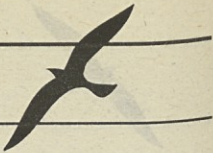
Izidi 3. kola: Aris San Polo A - Mladost A 7:0, Fincantieri - Sistiana 0:6, Staranzano A - Gradese A 0:0, San Canzian A - Ronnchi A 7:0, Ronchi B prost.

Prihodnje kolo (14.10.): Mladost A - Fincantieri.

SKUPINA B

Izidi 3. kola: Aris San Polo B - Mladost B 0:2, Ronchi B - Pieris 0:4, Gradese B - Staranzano B 4:0, San Canzian B - Real Isonzo B 0:1, Monfalcone prost.

Prihodnje kolo (14.10.): Mladost B - Ronchi B.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Partner bo pokazal navdušenje nad vašim novim projektom. Pomagal vam bo s koristnimi nasveti, ki vam bodo znatno skrajšali pot do uspeha. Skupaj sta sejala in skupaj bosta zela.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Se enkrat boste preleteli svojo življenjsko stezo in prisli do enakih zaključkov kot vedno. Prispeli ste na križišče in zdaj je čas, da se odločite za pravo smer nadaljnjega potovanja.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Pljunili boste v roke in se vrgli na delo. Marsikdo bo občudoval vašo marljivost, vendar se bo uštel; hiteli boste preprosto zato, da bi čim prej končali in si privoščili pošten oddih.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Končno vam bo presedlo brezplodno prepričevanje, s katerim se okoli nekoga že predolgo trudite. Postalo vam bo jasno, da so fiksne ideje zal dalec izven dometa projektivlov resnice.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Z nepremišljeno potezo boste izzvali hudo kritiko okolice. Poskusali se ji boste izogniti, rekoč, da nihče ni popoln. Nekdo vas bo na to vprašal, če ste bili v prejšnji službi klovn.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Imelo vas bo, da bi nekomu zabrusili, kar mu gre, vendar se boste raje ugriznili v jezik. Poskusite drugače: odnesite jezo za prvi vogal in jo zalucajte v zid; svoj jezik pa raje cuvajte.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Pritegnila vas bo knjiga s skrivnostnimi sporočili. Zatopili se boste v branje in pozabili na vse drugo. Na zadnji strani se boste končno zamislili: katero knjigo ste pravkar prebrali?

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Odrekl se boste mašeevalni potezi in pustili hudobcu, da se skrje. Nekdo vam bo zaradi tega očital sodelovanje pri neljubem dogodku. Vprašajte se, kdo je pri tem najhuši.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Kljub najboljšim namenom se bo stvar razpletla drugače. Dobrotnik bo izpadel kot slepar, tat bo praznoval, ljudstvu vladala bo zmeda; le modri se bo še smehljali. Vi izberite sami.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Povsem boste zamenarili stare prijatelje, saj se vam bodo zdeli novi veliko bolj zanimivi. Morebiti so res, vendar ne nasedajte prvemu vtisu, saj je ta velikokrat tudi zadnji.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Zazdelo se vam bo, da bi lahko pospešili tok dogodkov. Dvomljivcu boste pojasnili, da zdajšnja hitrost ni dana od boga, temveč prejkone od hudica. Pozenite torej konje in v dir!

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Čeprav bo vse v najlepšem redu, vas bo mucila senca negotovosti. Prav dobro boste vedeli, kje vam iskati vzrok, se vedno pa vam ne bo jasno, kje ga boste našli. Ali morebiti pač?

BENJAMIN

Odstrta skrivnost
naše prihodnosti

Videc odgovarja na vprašanja bralcev

Skrbi

Imam sina, ki poseda doma in ne ve, kaj bi počel. Bo začel studirati, se bo nasel in si uredil življenje? Kaj pa jaz? Bom našla kakega prijatelja ali bo moje življenje se naprej tako sivo? Upam, da mi boste odgovorili. Vnaprej hvala!

Benjamin: Morda menite, da je vas sin lenuh, ki namesto boja za preživetje visi na vaših ramenih, in se hkrati bojite, da bo tako tudi obvisel ter začel osebnostno propadati. Ampak vaše skrbi so odveč. Sin si je, podzavestno in nenamerno, pod vplivom notranjih nasprotij, vzel čas, da končno odkrije resničen smisel svojega življenja. Dolejš ni imel take priložnosti; bal se je zavrnosti, če bo po naključju zatajil, silil se k izobraževanju, ki so mu ga zarisali drugi, medtem ko je svoje resnične težnje in interese vseskozi pusal vnemar. Tako se je pač zgodilo, da je v trenutku, ko se je počutil dovolj močan, da mu ni treba več podlegati tujim grozjam, nasprotje med njegovimi resničnimi težnjami in nesmiselnimi zunanji prisilami doseglo kritično točko ter ga pahnilo v vakuum. Brez skrbi, slejkoprej se bo oglašil njegov notranji glas, ki mu bo odkril nove življenjske vrednote, ki jih bo z lahkoto vpletel v življenje. Navdušen bo nad odkritjem novega smisla in studij se mu ne bo več upiral; končal ga bo, vendar diploma in zaposlitev ne bosta njegovi osnovni vrednoti; to bo zgolj način za preživetje v norem civilizacijskem kolesju, medtem ko se bo vzporedno ukvarjal s številnimi drugimi

stvarmi, ki bodo na videz neopazne, zapolnjevale pa ga bodo z izrazitim občutkom izpolnjenosti. Ne pritiskajte torej nanj, saj sami veste, da je normalna življenjska pot, kakršno narekuje današnji čas, v marsičem napačna, veste pa tudi, da se je in se se marsikomu upira. Manj boste pritiskali nanj, prej bo prisel k sebi. Odkritje visjih življenjskih vrednot bi koristilo tudi vam. In če ne bi toliko čemeli med štirimi stenami ter se predajali sivini, bi že zdavnaj naleteli na moškega, ki bi z veseljem vstopil v vaše življenje. Pravzaprav vas tak moški že lep čas opazuje in caka, kdaj boste zaznali njegove iskricke, vendar ga s pesimizmom in prepričanjem, da ste obsojeni na osamljenost, doslej se niste zaznali. Odprite oči in srce, pa ga boste odkrili. V življenju se vam obeta se veliko lepega in dobrega. Malo več razumevanja drugih in se več ljubezni do sebe, pa se vam bo zagotovo odprlo novo, lepše poglavje življenja.

Radovedna

Zelo rada bi vedela kaj o svoji prihodnosti, zato se obračam na vas, saj vem, da ste doslej pomagali že mnogim. Najbolj me zanima sola. Kako mi bo šlo letos in naslednja leta? Mi ustreza srednja zdravstvena sola? Pri izbiri poklica sem zelo neodločna, saj ne vem, kaj mi v resnici leži. Drugo vprašanje se tiče ljubezni. Že nekaj časa poznam fanta, s katerim sva se nekoliko zblizala, vendar zaradi osebnih težav nisva ostala skupaj. Je kaj upanja za naju? Bova ostala vsaj prijatelja? Zelo rada bi končala solo, se osamosvojila in ime-

la službo, moza in otroke. Mi bo uspelo?

Benjamin: Čeprav morda misliš, da so tvoji življenjski cilji veliki in težko dosegljivi, so povsem običajni, zato ni nobenega dvoma, da ti jih bo uspelo uresničiti - se več: uresničila boš tudi neki nadvse lep cilj, o katerem se ti zdaj se niti ne sanja... Inteligentna si in marljiva, zato ti v soli ne bo nikdar skripalo. Občasne težave pri predmetih, ki te ne zanimajo, boš premagala s pomočjo prijateljev, s katerimi boste skupaj razpletli učne zanke. Dobrodušna si in rada pomagas drugim, zato je srednja zdravstvena sola zate prava izbira, ki ti bo predstavljala odskočno desko za naprej. Vidim namreč, da se ne boš zadovoljila s poklicem, ki ti ga bo nudila srednja stopnja, ampak se boš pogumno in uspešno zagnala naprej. Nobenih ovir ni, da s fantom, ki ga omenjas, ne bi mogla ohraniti prijateljskih odnosov. Kaj več pa se med vama ne more razviti; ne le zaradi osebnih težav, ampak zlasti zaradi odsotnosti srčnega ognja, kar pa ni nobena izguba - nasprotno: prijateljstvo je včasih veliko več vredno kot ljubezenski odnos, ki zaradi nerealnih pričakovanj in zahtev prav tako hitro, kot se vname, tudi ugasne in od njega ne ostane niti tisto, kar bi lahko ostalo, namreč pristno, clovesko prijateljstvo. Svojega princa boš spoznala med študijskimi klopmi, dočlejš boš imela bolj ali manj tene stike z več fanti, ob njih spoznavala dobre in slabe plati cloveskih odnosov. Dozorela boš v čudovito osebo, ki bo neizgledno vedela, kaj

Rubrika Benjamin je namenjena vsem, ki poleg prijateljskih nasvetov zelite izvedeti se kaj o svoji prihodnosti. K sodelovanju smo povabili vidca Benjamina, ki je doslej že mnogim pomagal iz življenjskih zagat in jim odstrl prihodnje dogodke. Videc Benjamin se pri posvecanju dopisovalcem ne opira na varljive rekvizite, kot so karte, kristali ali astrološki izračuni; zanasja se izključno na svojo modrost in telepatko prepletenost z vašo usodo.

Razpisite se o svojih težavah, zastavite vprašanja in pismo z geslom pošljite na uredništvo Republike, Slovenska 54, 61000 Ljubljana (s pripisom ZA BENJAMINA). Podatki, po katerih bi vas lahko kdo prepoznal, bodo izločeni. Če ne zelite čakati na odgovor v Republiki ali zelite obsirnejši in cimhitrejši odgovor, vam lahko videc Benjamin ODGOVORI TUDI NA DOM. V tem primeru ne navajajte gesla; napisite zgolj svoj naslov.

hoče in česa noče. Ko bo prišel čas, se bosta poročila in si ustvarila družinsko gnezdece, v katerem ne bo manjkalo otrok. Skratka: obeta se ti vse najboljše, seveda s tvojim sodelovanjem.

Zmedena

Z veseljem prebiram tvoje odgovore v Republiki, kajti od njih veliko odnesem, čeprav govorijo o drugih. No, zdaj ti pišem tudi sama. Moza doslej se nisem prevarala, a zadnje case me muči sodelavec, ki je mlajši in poročen. Hotela sem se bolj osebno spoznati z njim, a ni sprejel mojega vabila na ponovno srečanje oziroma ni izpolnil obljube, da me bo poklical. Kaj misliš, da je vzrok za to, saj sem zeleda od njega le prijateljstvo, čeprav mi pomeni veliko več in ga ne morem pozabiti. Ali je sploh kaksna možnost, da se zblizava? Pa se nekaj: z nekdanjim fantom sva se razšla zaradi osebnih težav, čeprav sva se imela se vedno rada. Zal mi je, da ne moreva biti prijatelja in da noče imeti nobenih stikov z mano. Ali je kaj upanja?

Benjamin: Draga »Zmedenka«, tvoja želja po blizini s sodelavcem, ki ti je vseč, je pravzaprav želja po obnovitvi odnosa z nekdanjim fantom oziroma želja po ponovitvi vsega lepega, kar si z njim doživela in za kar si ob sedanjem partnerju prikrajšana (sta si tvoj prejšnji fant in kolega na videz podobna?). Ko boš spoznala in sprejela to dejstvo, se bo v tvojem zi-

vljenju marsikaj spremenilo. Bistveno se resda ne bo obrnilo, vsaj nekaj let se ne, dokler se otroci ne osamosvojijo. Najprej se boš zblizala s sodelavcem, vendar sele tedaj, ko se boš nehala zanimati zanj - tedaj te bo on poskal. Ko boš spoznala, da ta moški ni tisto, kar si mislila, da je, boš neboleče prekinila z njim. Zgodilo se bo, da se boš zblizala s svojim prejšnjim fantom, ki se vedno misli nate, izogiba pa se te zato, ker se hoče izogniti trpljenju, da si mu nedostopna. Od tu naprej je moja silika, čeprav zelo svetla in polna pozitivnosti, zelo nejasna. Se se mi oglasi!

Rak

V Republiki sem opazil vašo rubriko, zato vas prosim za nekaj osnovnih smernic v prihodnosti. Zanima me, kako bo s službo, ali se bom oženil in si ustvaril družino. Bom imel dovolj denarja za normalno življenje?

Benjamin: Kmalu se ti bo ponudila priložnost za zamenjavo službe. Sprva boš nekoliko omahoval, vendar jo boš naposled sprejel. Poleg tega, da se boš preselil, boš v krogu sodelavcev spoznal tudi žensko svojega življenja. Ljubila se bosta in se podpirala v obcasnih krizah, ki jih ne bo manjkalo, vendar bosta vse po vrsti pogumno prebrodila in resila. Denarja za normalno življenje bo vselej dovolj, tu in tam pa si boš lahko privoščil tudi razkošje. Glavna pa je srčna sreča.

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

389	PREVEČ IZPLAČANA DAJATEV	STROK. ZA SLOVARJE	ČESKI PISATELJ JIRASEK	IZIVRNI KRAK MENAMA	JAP. DRŽAVNIK (HIROBUMI)	SUDANSKI PREDESEDNIK (JAAFAR)	SASA VEGRI	RUDAR	PREBIVALEC ANTICNE BEOCIJE	FRANC ----- MESKO	PERZJSKI PISATELJ (FARID)	VNASANJE TEKSTA V RACUNALNIK	DIMNIK	ASTAT	AVTOR: BRANKO KOZULIC	PRISNI KOS	STARA POVRVSINSKA MERA	RUSKI FILOZOF (MARK B.)	PLANOTA V SREDNJI BOSNI	GERMANSKI MITOLOSKI OREL
MAJHEN VRAN Z RDECIMI NOGAMI															IT. SMUČAR ALBERTO ELIA KAZAN					
FIZIKALNA TEORIJA																				
VODJA OBRATA						STROK. ZA ANATOMIJO PRIMOZ KOZAK								ZRELO OGNjenika EOLSKI OTOKI						
GRSKA CRKA				TINA TURNER	AVSTRIJSKI REZISER ARMENSKI EVNUH				POLITIK TUPURKOVSKI KRATKO BODALCE						ENOVAL SINT. SKUP. KRAJ PRI AIDOVSCIINI				RIMSKI CESAR	
KOS ZA LISTJE								BRKATI OREL GLAVNI STEVNIK				IGRALEC NOLTE SLUŽBENA OBLEKA					PERJE PRI REPI HROSC NA TRTI			
DROG ZA PLAVLJENJE LESA			HIMALAJSKA KOZA ZEVSOVA ZENA			OBCUTEK OGROZENOSTI IT. PLEMISKA RODBINA							OMEJEN. UZI- VANJE HRANE IZSUSENA STRUGA					SPELA ROZIN NEMSKI TEOLOG		
SLOVENSKI ILUSTRATOR (ZVONKO)				MESTO V IT. POKR. LACU SUMER. BOG. ZEMLJE						ORGAN VIDA	MENICNO JAMSTVO					POSKODBA TKIVA IGRALKA RINA				
BOŽJI LES					SAMOSTOJEN NASTOP SOGI. IN SAMOGLASNIKI						NOCNI LOKAL VANJA RADAUS				KEM. ELEMENT (Y) SKOPJE					
LUKA V JUŽNI BRETANJI						ENAKA RAZDALJA MED DVEMA TOČKAMA														
MESTO NA JAPONSKEM				FRANCOSKI PISATELJ (EUGENE)			BIVŠA JUŽNO- SLOVANSKA ROKOMET. (MABA)							ZGIBNA GRED						

EKVIDISTANCA
LORIENT,
LIRIJ,
BAR,
SOLO,
ILEKS,
RANA,
AVAT,
RIETI,
COH,
SR,
POST,
STRAH,
TAR,
AK,
NAT,
NICK,
SER,
LISTNIK,
ALIL,
VASIL,
EPP,
PSI,
KRATER,
ANATOM,
EKONOM,
NA TEORIJA,
RELATIVNOST,
TOMBA,
KAVKA,
PLANINSKA
Vodoravno:
RESITEV:

BARCELONA

Mojstrovine mojsta Gaudíja

Nenavadnost, ki vedno znova navdušuje

Gaudí y Cornet Antonio je bil eden največjih španskih arhitektov. Navdihoval se je pri gotiki in ustvaril svojstvene, drzne in nove forme.

Največ njegovih mojstrovin je v Barceloni. Hiše, ki jih je gradil, so bile prodane zavarovalnicam in različnim družbam (ena od njih je bila denimo prodana neki letalski družbi za 120 milijonov dolarjev!). Hiše so ozaljsane z zmaji, pustnimi maskami, nenavadnimi balkoni, procelja so iz nenavadnih kamnov in keramike.

Gaudí je zaslovel s »kaso barato« - poceni hišo. Naredil jo je iz opeke in keramike, vendar mu naročnik ni bil prav nič hvaležen.

Ena najbolj samosvojih hiš je Kasa Gauderi, šestnadstropna stavba z apartmaji po 270 kvadra-

tnih metrov, stene v njih pa se lahko poljubno premikajo. Streha je tako čudnih oblik in okrasena s tako ekstravagantnimi kipi, da menda na njej se nikoli ni sedel noben ptic.

Grof Eusebio Guell, ki je bil tudi Gaudíjev mecen, mu je naročil izdelavo velikega parka s petimi hisami. Gaudíjeva domisljija je pri tem projektu dobila krila, tako da je park resnično nekaj posebnega. V njem je množica mostov, zidov in arkad, ki so zgrajeni iz kamena po posebnem sistemu (kot narobe obrnjena nogavica). Vse je votlo, vendar tako trdno, da bi lahko kljubovalo tudi najmočnejšim potresom. Niti s sodobnimi računalniki strokovnjaki ne morejo ugotoviti, kako je Gaudí izračunal statiko. Park je

od leta 1984 pod zaščito Unesca.

Gaudíjeva največja mojstrovina je pravgosto Sagrada familia. To je precudovita katedrala, ki jo vsako leto obišče na milijone turistov in obiskovalcev Barcelone. Gaudí jo je žal pustil nedokončano. Leta 1926 ga je povozila kočija, zapustil pa je samo skice, načrtov pa nobenih. Leta 1888, ko so jo začeli graditi, je bila najvisja stavba v mestu visoka 30 metrov, Gaudí pa je naredil kar 176 metrov visoke stolpe! Sagrada Familii je Gaudí posvetil vse svoje življenje. Svetisce meri 110 metrov v v širino in 45 v višino, ima tri strani (Rojstvo, Trpljenje, Vstajenje), od katerih vsaka nosi štiri stolpe - skupno torej dvanajst stolpov, ki so posvečeni apostolom.

V nebo se pnejo stirje

Vratarski paviljon

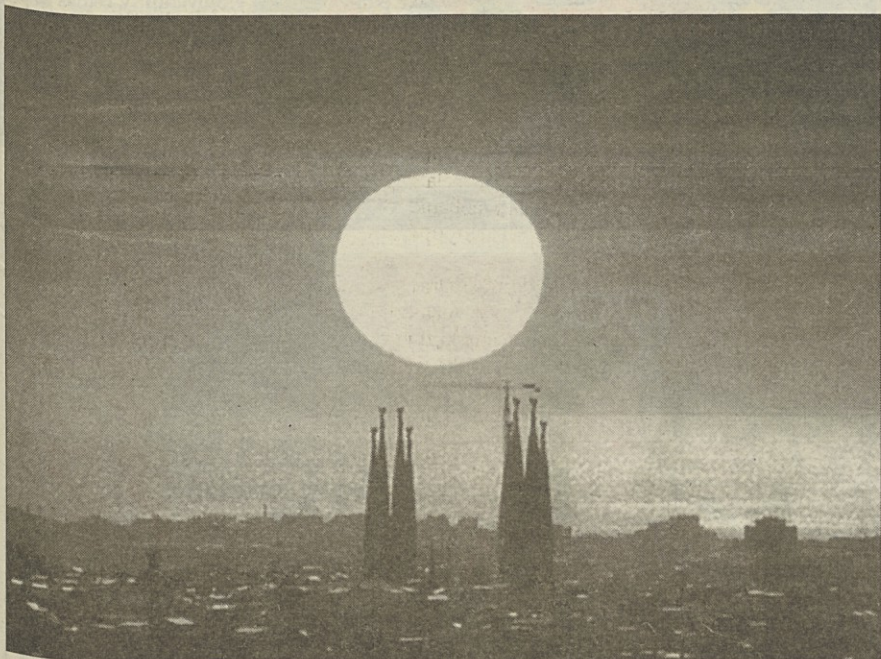
176 metrov visoki zvoniki (po eden za vsakega evangelista) in dve kupoli, posvečeni Devici Mariji in Jezusu Kristusu. Gaudíjeva vizija je v tem silnem podvigu vključevala vesoljne krščanske simbole, teološke resnice in biografske podatke o Kristusu. Katedrala 20. stoletja, kot jo imenujejo, ima gotski bazikalni tloris v obliki kriza s petimi cerkvenimi ladjami, povezanimi s prečno ladjo. Predstavlja naj bi srečanje med nebom in zemljo, med Bogom in Clovestvom.

Po njegovi smrti so dela obstala, pozneje pa je prišel na oblast Franco, in se bolj zatrl gospodarstvo in kulturo. Gaudíjevi nasledniki so že leta 1952 poskušali nadaljevati delo in so ga tudi začeli na zahodnem delu (Trpljenje), končano pa je bilo sele leta 1976 po prihodu nove oblasti.

Tezave so bile predvsem z načrti in risbami, saj je večina Gaudíjevih skic pogorela v požaru ob koncu državljanske vojne. Deset let so se v parlamentu pregovarjali, kako bi mojstrovino dokončali. Celotno katedralo (katere zidovi in stolpi so brez izjeme votli!) oblagajo s keramiko. Optimisti menijo, da bo delo končano leta 2300. Tovrstno keramiko izdeluje samo ena tovarna v Kataloniji. Naredijo ploščo, ki jo razbijejo in nato znova sestavijo v mozaik.

Dokončana ali ne, je Sagrada familia ena najlepših cloveskih stvari.

Ivanka Korosec

Barcelona in Sagrada familia

BOLGARIJA

Tisočletna zgodovina Rilskega samostana (8)

Dolga stoletja je bil Rilski samostan pomembna literarna sola. Tu so delovali številni odlični in znani prosvetitelji, a tudi mnogi anonimni rokopisci, slikarji, ki so rokopise krasili, knjigovezi in drugi, ki jim gre zahvala, da je ta biblioteka danes ena najbogatejših na Balkanu.

Literarno delovanje traja po vsej verjetnosti že od prvih dni po ustanovitvi samostana, čeprav se, žal, iz tistih časov ni nič ohranilo. Najstarejše ohranjeno gradivo so življenjepisi rilskih svetnikov, ki - čeprav so ohranjeni le njihovi kasnejši prepisi - pričajo, da so bili učenci svetega Ivana Rilskega dobro izobraženi ljudje, poznavalci Svete-

ga pisma in bizantinske literature.

Med 11. in 14. stoletjem so se rokopisi v knjižnici močno namnožili. Iz 11. stoletja izvirajo listi v glagolici, starobolgarski pisavi, ki sta jo sprva uporabljala Ciril in Metod. Pedeset let kasneje je večina slovanskih narodov privzela nekoliko spremenjeno pisavo - cirilico - ki je, le malenkostno spremenjena, se danes v rabi. Iz 12. oziroma 13. stoletja sta ohranjena dva evangelija, pisana na pergament. Veliko število rokopisov iz 14. stoletja dokazuje tesne zveze med samostanom in prestolnico drugega bolgarskega cesarstva.

V obdobju med 15. in 18. stoletjem je v samo-

stanu delovala grafična sola, ki se je ukvarjala s tiskanjem himnusov in liturgij za bogoslužno rabo. Na ta način je bila gonilna sila pri razvoju bolgarske poezije, ki v času turške nadvlade ni imela druge možnosti, niti ni imela stikov z drugimi krščanskimi okolji v Evropi.

Literarna sola, ki je delovala v samostanu med turško okupacijo, je delovala v več smereh. Predvsem so prepisovali liturgične knjige, pretežno tiste, ki so vsebovale himne in žitja sv. Ivana Rilskega. Potem so bili v samostanu tudi taki, ki so se posvetili zgodovinski stroki in prepisovali srednjeveške razprave. Tre-tja skupina je zbiral in prepisovala bolgarske pri-

dige. Med pridigami so najzanimivejše pridige Josifa Bradatega, ki je deloval v samostanu sredi 18. stoletja. Tisti čas so tukaj prepisali tudi »Slavo-bolgarsko zgodovino«, ki je bila pravzaprav manifest bolgarskega preporoda, delo meniha Paisija Hilendarskega.

Bolgarski preporod je spremenil Rilski samostan v prvovrsten izobraževalni in kulturni center vsega bolgarskega naroda. Samostanska sola je postala kovačnica nacionalnih voditeljev. Stevilne opombe ob robu knjig pričajo, da so vsakomur dostopno knjižnico mnogi s pridom in pogosto uporabljali.

Postala je prava ljudska biblioteka, zgled

Srčna obolenja in prehrambene navade

Na letošnjem kongresu Evropskega združenja kardiologov je bilo največkrat postavljeno vprašanje, zakaj je srčnih obolenj v severni Evropi mnogo več kot v južni. Po mnenju dr. Michela de Lorgerila s francoskega narodnega inštituta za raziskave na področju medicine je več razlogov za neusklajenost števila obolenj. Najpomembnejši razlog naj bi bile različne prehranske navade; predvsem različne masčobe, ki jih uživamo.

Na jedilniku Evropejcev je povprečno 35 do 40 odstotkov različnih vrst masčob. Finci povprečno pojedó 15 kilogramov margarine in le 0, 04 kilograma olivnega olja, medtem ko pojedó Italijani kar 11, 9 kilogramov olivnega olja in le 0, 4 kilograma margarine. Razmerje med margarino in oljem je v omenjenih državah ravno obratno, vendar je na Finskem skoraj stokrat več srčnih obolenj kot v Italiji.

Ko so v šestdesetih letih označili maslo za glavnega krivca za povečanje holesterola v krvi, s tem pa tudi za srčna obolenja, se je v evropskih državah močno povečala poraba margarine. Nedavne raziskave v ZDA so pokazale, da velika količina nenasičenih masčobnih kislin, ki jih vsebuje margarina, utegne povzročiti porast holesterola v krvi. Rezultat te raziskave dokazuje, da je med največjimi potrošni-

ki margarine: Belgijo, Finsko, Norveško in Svedsko, prisotno tudi največje število srčnih obolenj v Evropi.

Dr. de Lorgeril je v raziskavi med srčnimi bolniki proučeval odvisnost med količino zaužitih nenasičenih masčob in tveganjem srčnega obolenja. Rezultati njegove raziskave niso pokazali močne povezave med spremenljivkama, vendar De Lorgeril meni, da bi morali to raziskavo narediti na večjem in naključno izbranem vzorcu populacije. Za točne rezultate raziskave bi potrebovali dve skupini ljudi; eno, ki zaužije veliko količino nenasičenih masčob in drugo, ki jih zaužije zelo malo, vendar to, po mnenju francoskega zdravnika, z vidika medicine ne bi bilo moralno.

Dolgoročne posledice uživanja nenasičenih masčob naj bi postale posledice tudi na kasnejših generacijah. Dr. Gerald Horstra z nizozemske univerze Limburg je predstavil domnevo, da imajo novorojenčki mater, ki uživajo veliko količino nenasičenih masčob, nizko porodno težo, kar naj bi močno vplivalo na razvoj srčnih obolenj. To se ni povsem dokazano, vendar pa Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) - na podlagi nedavnih studij - ljudjem odsvetuje pretirano uživanje nenasičenih ma-

ščob. Tako menijo tudi proizvajalke margarine. Podjetje Van den Bergh, ki proizvaja znano margarino Flora, se je odločilo za zmanjšanje količine nenasičenih masčobnih kislin v svojih izdelkih. Podjetja v boju za kupce poskušajo najti nove načine proizvodnje margarine, ki naj bi vsebovala manj zdravju škodljivih nenasičenih masčobnih kislin.

Olju navadno dodajo vodik, ki omogoči strjevanje, povzroča pa nastajanje masčobnih kislin. Olju lahko namesto vodikovega dodajo tudi nasičene masčobe (palmo- ali kokosovo olje), ki povzročijo nasičenje snovi. Visoko nasičene masčobe utegnejo v različnih prehrabnih izdelkih povzročiti zastrupitve, če jih uživamo v velikih količinah. Ker hitro oksidirajo, se nabirajo v clovekovem telesu in tako spodbujajo nastajanje prostih radikalov, ki spreminjajo strukturo celicne membrane, kar naj bi olajšalo nastanek rakastih celic.

Vprašanje je, katero vrsto masčob sploh se smemo uživati, ne da bi se nenehno obremenjevali z možnostjo številnih obolenj. Dr. de Lorgeril svetuje olivno olje, ki ne vsebuje nasičenih masčob. Priporoča tudi večjo količino vitaminov C in E ter betakarotenov, ki so v sadju in zelenjavi ter preprečujejo posledice radikalov, denimo nastajanje rakastih celic.

Miniatura iz Sučskega evangelija

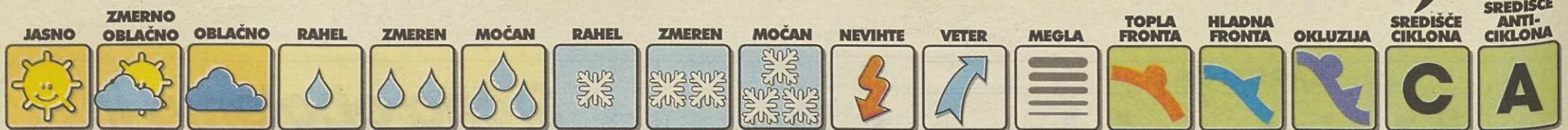
vsem kasnejšim javnim knjižnicam, ki so zrasle kot sad preporoda.

Celotni rokopisni zsklad knjižnice sestoji iz

slovanskih in grških spomenikov od 11. do sredine 19. stoletja. Razen literarnega, imajo ti spomeniki tudi velik ume-

tniski pomen. Vecinoma so opremljeni z ornamentalno-dekorativnim okrasjem.

(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je ustaljeno območje visokega zračnega pritiska. V visinah se nad našimi kraji zadržuje tople in suh zrak. Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.12 in zšlo ob 17.24. Dan bo dolg 11 ur in 12 minut. Luna bo vzšla ob 19.01 in zšla ob 8.57.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	19,8	Mura	14,5
Portorož	19,5	Sava (Radovljica)	10,4
Porec	19,0	Sora	12,7
Rovinj	20,0	Ljubljana	13,3
Malinska	21,0	Soca (Solkan)	12,3
Hvar	22,0	Iska	10,9
Dubrovnik	21,0	Gradascica	11,4

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju:
zjutraj:
NE 4 do 10 vozlov
popoldne:
NW 6 do 12 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.03 najnižje -27 cm, ob 10.06 najvišje 47 cm, ob 16.45 najnižje -49 cm, ob 23.01 najvišje 26 cm.
Jutri: ob 4.25 najnižje -20 cm, ob 11.26 najvišje 42 cm, ob 17.13 najnižje -45 cm, ob 23.36 najvišje 20 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	21
1000 m	18
1500 m	14
2000 m	12
2500 m	8
2864 m	6

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na počutje in razpoloženje ljudi bo ugoden, v krajih s sončnim vremenom tudi spodbuden.

VOX POPULI

Zima rada z repom bije, če dolgo toplo sonce sije.
Tudi zlata krona dol tisci.

DANES

Slovenija: Pretežno jasno bo. Zjutraj in dopoldne bo po nizinih megla ali nizka oblačnost. Najvišje temperature bodo od 18 do 23° Celzija. Sosednje pokrajine: Pretežno jasno bo in razmeroma toplo. Po nizinah bo predvsem v jutranjem času megleno.

JUTRI

V Sloveniji: V četrtek se bo nadaljevalo lepo jesensko vreme. Obiti: Tudi v petek se ne bo spremembe vremena.

SVET / SLIKA PRI SLIKI ... ZGODBA PRI ZGODBI ... PA ŠE RES JE

Zmagoslaven nastop popka in zaton oblin

H Kratkim hlačam sodi dolg suknjič, za prihodnje leto zapoveduje Prada. (Telefoto: AP)

MILANO - Lahkotno, zabrisano, nakazano - italijanska visoka ženska moda se odločno odpoveduje ostrinam predrznosti in se zavestno opredeljuje za skladnost elegancije. Milanske modne revije za naslednjo spomladansko-poletno sezono, ki se dejansko že iztekajo, so jasno nakazale trenutno usmeritev italijanskih modnih oblikovalcev, ki ob poudarjanju posamičnih stilističnih posebnosti ubirajo zmernejša pota. Tako so se vsi odločili za zaton bohotnega oprsja, ki je bilo se do nedavnega v ospredju njihovega (profesionalnega) zanimanja. Ze v naslednjem poletju bodo oprsja povsem iz mode, takorekoč v napoto, ker bodo kvarila lep videz rahlo padajočih svilenih oblek. Če so modni mojstri odpisali prsi, pa so se

prav tako složno opredelili za povečevanje popka: v poletnih modelih vitke manekenke radodarno razkazujejo ploske trebuh, medtem ko so prsi pokrite, če že ne povite.

Tem smernicam sledi tudi slog slovitega Versaceja, ki se je namesto izizvalnosti odločil za ironijo. Njegova dekletca bodo poleti oblekla kratka lahkotna »plesoca« krilca ali pa hlačke. Vitek pas in popek na ploskem trebuhu bosta lepo pršla do izraza zaradi tesnih dolgih hlač. Zvečer pa bosta dekleta in gospe oblekli strogo krojene ravne črne obleke ali pa svilene obleke kroja chemisier.

Med prikazanimi so nekoliko izstopali modeli hiše Moschino. Modni ustvarjalci, ki so po Moschinovi smrti prevzeli podjetje, so se spet želeli pokloniti veliki inovativnosti mojstra in v nekoliko spremenjeni obliki predstavili stare Moschinove modele, ki so tedaj dvignili veliko prahu, na primer krilo, »posuto« s kondomi.

Strogi, črno-beli so modeli Jil Sander, medtem ko so obleke Laure Biagiotti nežno cvetlične, kar je značilno za njen poseben slog. Značilnost kratkih milanskih modnih revij so tudi velike zamude, povsem upravičena pa je bila zamuda hiše Prada, ki so ji so grozili s podtaknjeno bombo.

Dolgo-kratko v interpretaciji Versaceja za prihodnjo poletno sezono (Telefoto: AP)

Zaročenka Hughu Grantu ne bo šla v samostan

MILANO - Elizabeth Hurley, zaročenka britanskega filmskega igralca Hughu Grantu, ki se je v Los Angelesu specal z neko prostitutko, je na milanski modni reviji zanikala, da bo šla za nuno. (Telefoto AP)

